WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 10 d. BROJ 336
DIVLJI SPLAVARI

WESTERN ROMAN
LISO
1980.

G. F. Unger:

DIVLJI SPLAVARI

WESTERN ROMAN
LASO
broj 336

G. F. UNGER: DIVLJI SPLAVARI
Naslov originala: DER WILDE BUCK
Copyright: Bastei Verlag, Gustav H. Lübbe, Bergisch Gladbach
Recenzija: Mladen Stary
Prijevod: Thea Gjurgjević
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

»Laso« – Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja – n. sub. o. Radne organizacije »Vjesnik« n. sol. o. OOUR-a, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Zagreb 1980
Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.
Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00
Cijeña inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US$ 15.00
UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.
EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6. 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US$.
Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Splav je vrlo dugačka i vrlo široka, ali sada dok juri golemim procijepom kanjona Jackson Hole, nošena brzom strujom, uopće se ne doima snažnom i izdržljivom.

Buck Flynn i njegov glavni splavar Tate Pala budno paze da ni jedan od ljudi ne počini grešku i time splav prepusti milosti i nemilosti uzburkane rijeke. Buck Flynn svjestan je životne opasnosti u koju se upustio, ali mora srediti neke stare račune s jednim od suparnika. Želi i mora prvi stići u Saint Louis. Zato se i odlučio sa šačicom hrabrih ljudi primiti se ukoštac s neukrotivom rijekom. Tolikom brzinom jure nizvodno da ih ni jedan jahač ne bi mogao slijediti putem što vodi uz riječno korito.

Na mjestima gdje su spojena, debla pucketaju i škripe. U normalnim uvjetima izviruju visoko iz vode. Sada su, međutim, često sasvim zaronjena u valove što zapljuskuju sve do drvene kućice na splavi. Buck Flynn je mokar do kože, kao i njegovi ljudi. Visoka rasta, mlad, crvenokos, plavih očiju, sjajnih zuba, jak, žilav i smion, nalik je na diva.

Iza kanjona struja skreće u oštrom zavoju i splav je nošena dalje neobuzdanom bujicom. Na pješčanim nanosima što se pojavljuju ispred njih primjećuju se ostaci splavi čija posada očito nije uspjela svladati moćnu rijeku. Big Muddy kako se običava nazivati Missouri, čini se, vrlo je loše raspoložen. Zbog dugog kišnog razdoblja voda je nabujala i stoga je pothvat u koji se upustio Buck Flynn pravi izazov sudbini.

Bilo kako bilo, pilanama u Saint Louisu potrebno je drvo i stoga sada plaćaju visoke cijene za prve prispjele splavi. Svakim danom i svakom novo prispjelom splavi cijene će u Saint Louisu biti sve niže. Buck Flynn namjerava stići prije svih ostalih. Njegova golema splav sastavljena je od debala najbolje kvalitete iz kojih se izrađuju daske prve vrste. Svjestan je opasnosti koju za njega i njegovu posadu predstavljaju sprudovi ispred njih. Struja što razularenim bijesom ide kanjonom Jackson Hole, izbacuje na sprudove sve što joj se do sada još možda uz najveće napore uspjelo suprotstaviti. Buck Flynn je na sve spreman.

– Hoiii! – poviče gromkim glasom.

Svi su njegovi veslači snažni neustrašivi momci. Izabrao ih je između stotinjak hrabrih i jakih i ponosni su što mogu raditi za njega. Dugačka vesla drže za sada još iznad vode, okrenuta ukoso prema istočnoj strani rijeke. Goli do pasa, bradati i suncem opaljene kože, neki sa crvenim maramama na glavi i zlatnom naušnicom u uhu, zaista su nalik na pirate.

– Hoiii! – ponovo će Buck Flynn. – Okreći prema prednjem boku broda! Vuci!

U isti tren začuje se kako vesla uranjaju u divlju rijeku i ljudi čeličnih mišića počinju se poput lavova boriti s gotovo neukrotivim protivnikom. Ulažu svu svoju snagu, povlače vesla s istočne na zapadnu stranu, podižu ih, trče na suprotnu stranu splavi i puštaju ih da padnu u vodu kako bi ih ponovo potezali s jedne na drugu stranu. Isprva se čini da neće uspjeti i da će ih struja, nemoćne da joj se suprotstave, izbaciti kao i sve ostale na jedan od sprudova gdje će se razbiti, ali Buck Flynn se ne predaje. Pomamno viče i izdaje naloge, a šestorica njegovih ljudi ponovo se hvata ukoštac s pobješnjelom strujom. Da Buck Flynn nije sve predvidio onako točno kako to samo on umije, vjerojatno ne bi uspjeli, ali ovako je snaga šestorice veslača bila najbolje upotrijebljena u trenutku kada se rijeka svom žestinom odbija od obale i na zaokretu poslije kanjona udara o stijene.

U takvim trenucima svatko je nemoćan, ali Buck Flynn se umije snaći. On je sve predvidio i znao što ga na tom putu očekuje. Pogledavši svoje momke, srce mu jače zakuca od veselja. Tate Pala više prenoseći Buckove zapovijedi i iako se gube protiv vjetra što snažno puše iz prerije s istoka, Buck razabire riječi.

Za sada još nije sigurno hoće li izdržati i uspjeti skrenuti splav s opasnog spruda.

Buck na trenutak ugleda kuhara i njegova pomoćnika kako se grčevito drže za kućicu u kojoj bi trebalo da pripreme nešto za jelo. Vjetar nosi vodu i poigrava se deblima koja jedva dva jaka čovjeka mogu obuhvatiti. Krma splavi dospjela je sada upravo na mjesto gdje se struja odbija od obale pomamno se pjeneći. Tate Pala je u pravi trenutak poduzeo sve prijeko potrebno i uspio mimoići sprud, uopće ga ne dotaknuvši. Ogromna splav sada može ploviti dalje rijekom koja od spruda postaje šira i manje opasna.

Kuharov pomoćnik donio je Bucku viski. Otpivši gutljaj, Buck je predao bocu posadi. Svi se zadovoljno smješkaju. Ponovo su uspjeli svladati moćnu rijeku Big Muddy, a osim toga, za momke kao što su oni, pravi je užitak upustiti se u pustolovinu s Buckom Flynnom. Rijetko bi se tko, osim njega, usudio uputiti nizvodno nabujalom rijekom s mnoštvom brzaca i sprudova. Dugo će se pričati kako je Flynnova posada svladala rijeku dok je voda pokraj Rim Rocka dosezala sve do crvene linije.

Posada zna da se nitko to ne bi usudio. Nitko!

Rijeka je sljedećih pet kilometara tekla ravno i smirenije, pjenušava i široka poput jezera, prljava i puna mulja zbog visoka vodostaja. Big Muddy, što znači velika muljevita, danas je zaista potvrdila svoj naziv.

Tate Pala je koračao brzo i spretno u cipelama sa čavlićima

na đonovima. Između balvana često bi zjapio prazan prostor u koji se čovjek lako mogao okliznuti. Upasti u nj nogom ili cijelim tijelom i balvani bi, spojivši se ponovo, u trenu prignječili nesretnika koji se ne bi ni snašao. Ali Tate Pala bio je okretan i nije se toga plašio. Manji rastom od Bucka Flynna, stariji od njega i svjetlokos, bio je pravi debeljko iz Tennesseeja.

– Pred nama je Steamboat Bend! – poviče Tate Pala. – Mogao bih se kladiti da Dave Mackay tamo čeka naš dolazak. Hoćemo li pristati?

Buck Flynn nije odmah odgovorio već se prvo okrenuo i pogledao iza sebe kao da se želi uvjeriti kako ih uistinu nitko ne slijedi. Pogledao je šestoricu splavara na stražnjoj strani splavi, zatim kuhara, njegova pomoćnika i na kraju šestoricu na prednjoj strani. Ponovo pogledavši Tatea Palu nasmiješi se i bijeli mu zubi zablistaše. Po njegovu se osmijehu moglo zaključiti da nikada ni od čega ne zazire i da je uvijek spreman suprotstaviti se najopasnijem neprijatelju.

– Svakome tko je izgubio mora se pružiti nova prilika – nasmiješi se Buck Flynn. – Ako nas Dave Mackay uistinu čeka u salunu, ne smijemo ga razočarati. Dobro smo se zabavili prošli put, zar ne? Ne može se reći da nije bilo zabavno.

– Dave Mackay se zakleo da će te sljedeći put svladati. Vjerujem da je skupio oko sebe momke koji...

– Može me pokušati svladati kad god mu se to prohtije – prekine ga Buck Flynn. Ako je »Riverbee« usidren kod Steamboat Benda, i mi ćemo pristati.

Tate Pala nešto nerazumljivo promrmlja i zatim rukom dodirne svoje spljošteno uho.

– Kormilar mu je rodom iz Kentuckyja – doda sada već razumljivije. – Kada bolje promislim, sve mi se čini da s tim dlakavim čudovištem imam još neke nesređene račune.

Okrene se i ode na stražnji dio splavi.

* * *

Ubrzo je rijeka polagano skretala i splav zaokrene nošena strujom na drugu stranu gdje je u zaklonu smješteno pristanište za riječne parobrode. Pristanište pripada malome gradu. Različiti brodovi iskrcavaju robu koju kopnena transportna služba prevozi u unutrašnjost zemlje.

Kraj jednog od tri pristaništa mosta usidrio se parobrod, jedan od tipičnih brodova kakvi se mogu vidjeti u tom dijelu zemlje, sa dva dimnjaka, golemim lopatastim kotačem na krmi i trima palubama. Odjednom se začu reski zvuk zviždaljke. Na desnom prednjem boku parobroda pojavio se na jednoj od paluba visok čovjek i pogledao prema splavi. Sprijeda, na glavnoj palubi, neki je drugi čovjek skočio na pokriveno grotlo brodskog skladišta.

Naravno da na parobrodu ima i drugih ljudi i svatko je nečim zaposlen, ali za Bucka Flynna oni nisu toliko važni. On se okrene i Tate Pala odmah primijeti znak koji mu je dao.

Splavari ponovo prionuše poslu. Udarcima vesala skrenuli su splav iz struje i usmjerili u mirniju vodu iza okuke.

Polagano i oprezno prošli su jedva tridesetak metara daleko od parobroda na kojem je zlatnim

ukrašenim slovima pisalo: »Riverbee«.

– Heeej! Drvenjaci! Možda nas se plašite? Hoćete kidnuti? – poviče čovjek koji je stajao na brodskoj palubi i digne ruku.

– Gospodine Mackay, vas ribožderaca svakako se ne bojimo! – odgovori mu Buck Flynn, a njegovi ljudi glasno su mrmljanjem odobravali ono što je rekao.

Čovjek na palubi stisne pesnicu i ljutito zamahne rukom. Visok i mlad, isto kao i Buck, taj je crnokosi čovjek zapravo sasvim različit od njega.

– Ovaj puta nećete uspjeti! – ljutito će čovjek na palubi.

U tom je trenutku prednji kraj splavi, gdje je stajao Buck Flynn, već toliko odmaknuo od parobroda da nije mogao čuti više li čovjek na palubi još nešto za njime, ali se zadnji kraj splavi sada približio parobrodu toliko da su se Tate Pala i čovjek koji je malo prije skočio s grotla mogli čuti. Po kapi koju je čovjek imao na glavi moglo se odmah zaključiti da je kormilar.

– Ima li netko iz Tennesseeja koga bih mogao prebiti? – poviče kormilar.

– Pokazat ću ja tebi i odletjet ćeš sve do tog tvog Kentuckyja i tamo se još nećeš tako brzo osvijestiti! – zaurla Tate Pala praćen odobravanjem posade.

Splav se sada sasvim udaljila od broda i približila obali. Iskusni Bukkovi ljudi bacili su konope na kopno i privezali splav za nekoliko stabala. Motkama su učvrstili splav da je struja ne odnese prema obali.

Sve su izveli brzo i bez teškoća. Netko bi možda pomislio da je sve to igrarija, ali nije tako. Naprotiv, treba mnogo umijeća i spretnosti da bi sve izgledalo tako lako i jednostavno. Struja i njezin povratni učinak točno su izračunati i predviđeni.

Sunce je polagano zalazilo, a Buckovi ljudi skupili su se oko svoga kapetana.

– Možda netko nije raspoložen za tučnjavu? – upita Buck Flynn i oprezno ih pogleda. – Možda se netko ne osjeća najbolje ili ne želi nauditi svojoj ljepoti?

Svi se nasmijaše njegovim riječima, jer su prava skupina okorjelih divljih splavara i nitko se od njih i ne brine o ljepoti. Život je previše okrutan i ostavio je na svima vidljive tragove.

– Oni jadnici s parobroda ne bi nas ni u kojem slučaju mogli pobijediti – samouvjereno će jedan od ljudi. – Ako ih to raduje, mogu se i idućih tisuću godina okušavati s nama kad god zažele ali ne postoji ni najmanja nada da nas svladaju.

– Buck, drago nam je da smo pristali – doda jedan drugi. – Možda bi oni jadnici mogli pomisliti da ih se plašimo.

– Osim toga, ja sam obećao Nelly da ću je posjetiti – nasmiješi se momak sa zlatnom naušnicom – i rekao sam da joj se toga dana nitko osim mene ne smije približiti.

– Neće sve biti baš tako lako – promrmlja Buck Flynn. – I oni su ponosni i neće dopustiti da ih uvijek iznova izmlatimo. Uvjeren sam da nam ovog puta pripremaju neka iznenađenja. Pripazite i nemojte dopustiti da se našali s vama – značajnim će glasom Buck i zašuti.

Svi su ga njegovi ljudi pažljivo slušali. Njegova jarko crvena kosa kao da se u boji natjecala s purpurnom bojom neba obasjanog zalazećim suncem.

– Vi ostanite na splavi i pripazite da sve bude u redu – obrati

se Buck kuharu i njegovu pomoćniku.

Netom je to rekao, skoči na kopno a za njim krene trinaestorica momaka. Te 1868. godine za oporu skupinu splavara kao što su bili oni, pravi je užitak bila tučnjava poput ove što ih je očekivala. Slijedeći Bucka Flynna prošli su pristaništem mimo parobroda na kojem više nije bilo posade. Samo je stražar s puškom u ruci stajao na palubi.

– Čekaju vas! – poviče stražar. – Čini se da vam se ne žuri previše? Možda se plašite batina?

Šutke su prošli pokraj njega i uputili se prema naselju do malog trga okruženog kućama. Jedna od zgrada bila je salun, čiji su prozori već bili rasvijetljeni, a sa jednog od gornjih katova gledale su ih žene. Ugledavši ih jedna od njih poviče:

– Momci, nemojte se samo prejako potući! Kako ćete se kasnije zabavljati ako budete pretučeni?

Ostale žene iz saluna glasno zahihotaše, ali ugledavši pred vratima saluna Davea Mackaya, sve umuknuše.

Kapetan parobroda »Riverbee« stajao je pred vratima zajedno sa svojim kormilarom Artom Bannerom iz Kentuckyja i dvanaestoricom svojih ljudi.

– Četrnaestorica smo – promuklim će glasom Dave Mackay. – Je li vam to možda previše?

– Namjeravamo ući u salun i nikoga od vas ne pustiti unutra – mirno će Buck Flynn.

Time je dan signal za borbu. Uvijek kad bi se posada parobroda »Riverbee« i skupina splavara našle u Steamboatu, izbila bi tučnjava koja je po svojoj ludosti i žestini, kakvom se mogu boriti samo srčani i jaki momci, bila poznata sve do Saint Louisa. Što se tiče uzroka borbe, moglo se govoriti samo o bezrazložnoj djetinjariji.

Buck Flynn i Tate Pala krenuli su sa svojim ljudima prema momcima s parobroda. Svi se već međusobno poznaju i već su nekoliko puta uspjeli izmjenično svladati jedan drugoga.

Sunce je već zašlo, ali nebo je i dalje crveno. Vjetar više nije tako jak i građani Steamboat Benda stoje na sigurnoj udaljenosti od mjesta tučnjave kako bi ponovo mogli promatrati zanimljivu borbu dviju najjačih momčadi u tom kraju.

Nasrnuli su jedni na druge, boreći se kao da je posrijedi oklada.

II

U Steamboat Bendu je i manji prilično loš hotel uz koji je prodavaonica, ured poštanske linije i, naravno, dvorište za utovar tereta i izmjenu konja.

S gornjeg kata hotela dvoje ljudi zainteresirano promatra tučnjavu. Soba iz koje gledaju je zamračena, pa se s ulice ne može lako primijetiti mladu ženu i ne mnogo starijeg mladića, visoka, mršava i samouvjerena.

– Caroline, to su dakle oni – tromim će glasom čovjek. – To su dvije najjače i najhrabrije skupine ljudi na cijelom području gornjeg Missourija. Njihovi neustrašivi vođe, koji sami sebe nazivaju kapetanom parobroda i kapetanom splavi, ne zaziru ni od čega, pa se bez mnogo dvoumljenja upuštaju u svaku opasnost.

O njima se priča duž cijele rijeke sve do Saint Louisa, a ove njihove tučnjave u Steamboat Bendu postale su već legenda. Iako se potuku, ne vladaju se neprijateljski jedan prema drugome kad se

sretnu. To je za njih samo nadmetanje u snazi, sve je to zapravo samo šala. No, vjerujem da ne možeš sve to baš sasvim razumjeti jer ne znaš koliko su ti ljudi grubi i jednostavni, možda čak primitivni. Za te je divlje momke tučnjava poput ove samo luda zabava.

Zašutio je nakon što je sve to ispričao glasom u kojem se osjećala ironija i prezir prema tim ljudima koji se bore radi zabave.

Mlada je žena šutke promatrala razvoj situacije dolje na trgu i iako se zbog slabe vidljivosti u sve tamnijem sutonu nije moglo sve vidjeti, bilo je očito da splavari polagano osvajaju prednost. Čini se da su ipak malo izdržljiviji od posade parobroda.

Nekoliko splavara uspjelo se probiti kroz red protivnika i domoći se ulaza u salun. Uz snažan povik ushićenja nastavili su borbu, u kojoj su svakim časom bili nadmoćniji. Jedan se krupan momak posebno isticao.

– To je Buck Flynn. Zovu ga divlji Buck Flynn – reče muškarac mladoj ženi pokazujući joj visokog momka kao da je znao da Caroline gleda baš njega. – Buck Flynn poznat je kao najdivljiji drvosječa i splavar na cijelom gornjem Missouriju. Ako on ne uspije, onda nitko neće uspjeti. Ako želimo provesti plan, moramo ga pridobiti za sebe zajedno s njegovim ljudima. Bez njega ne možemo uspjeti!

Šutke su promatrali kako neki čovjek, koji je do maloprije srušen klečao na zemlji, napada Bucka Flynna. Visok i snažan kao Flynn, napao ga je brzo i vješto i odgurnuo ga do zida saluna pa se činilo na tren kao da se cijeli salun stresao.

– Ono je kapetan parobroda, Dave Mackay – rastumači čovjek s naglaskom Teksašanina, obrativši se mladoj ženi. – Black Dave Mackay prava je suprotnost Bucku Flynnu. Nije tako krut i jak kao Flynn jer mu nedostaje izdržljivost i oporost pravog drvosječe. Caroline, gledaj!

Sve što je uspjela vidjeti bilo je da jedan od te dvojice podiže drugoga i baca s ulaznih vrata saluna. Ovaj je udario svom snagom o zemlju, podigao se, pokušao ponovo približiti ulazu, ali ga je protivnik dočekao tako snažnim udarcem da je ponovo odletio s nogostupa i zautavio se na zemlji ispruživši se na leđima. Bio je to Dave Mackay. Time je borba bila završena.

Većina splavara uspjela se održati na nogama i posada parobroda odluči da je vrijeme da se polagano povuku. Uz pobjedonosnu viku splavari su podigli drugove koji su posustali i pali na zemlju od iznemoglosti ili pak bili prebijeni i svi su zajedno, najvjerojatnije željni viskija i zabave, ušli u salun.

Mlada se žena odmakne od prozora i okrene. Čovjek je već prišao stolu i upalio svjetiljku. Pod svjetlošću svjetiljke pažljivo su se gledali. Mlada žena zapravo je još djevojka svijetle kose i plavih očiju. Na neki je poseban način zgodna i privlačna. Srednjeg je rasta, ponosna držanja, uvijek uspravne glave. Nos joj je možda malo premalen, ali zato oči plave kao nebo, i po plamenu u njima na prvi pogled odaju njenu samostalnost i odlučnost. Zeleni putni kostim ističe njen vitki i skladni stas...

Pažljivo gleda Chipa Hessedyja. Otkako zna za sebe bili su susjedi, a njihovi očevi prijatelji i ortaci. Caroline Dunn i Chip Hessedy su kao brat i sestra, iako razdvojeni ratom nekoliko godina nisu vidjeli.

Mirnim i čvrstim pogledom Hessedy je uzvratio djevojčin pogled. Pravi je Teksašanin. Visok, mršav, gotovo suh, svijetle bezbojne kose i iste takve kože prošarane sunčevim pjegama. Lice mu ne odražava nikakav poseban izraz, ali kad mu se pogleda u oči, odmah se stječe dojam da je riječ o opasnoj osobi.

Čovjek s malo više iskustva odmah primjećuje na koji način Hessedy nosi revolver i u tom trenutku mora svakome biti sve jasno. Nije riječ samo o tipičnom Teksašaninu, već i o opasnom revolveraŠu. Njegov hladan i oštar pogled, bezizražajno lice i revolver što ga nosi za opasačem zakopčanim ispod bokova, dovoljno govore.
– Plašiš li se nečeg, Caroline? – upita Hessedy mirnim glasom.

– Kao brat i sestra smo – polagano će djevojka uspravivši se još jače – ali posrijedi je pola milijuna dolara u zlatu, a ti si s vremenom postao revolveraš o kojem se na žalost...

– To što sam revolveraš može nam samo koristiti – prekine je Hessedy. – Kako bismo inače mogli opstati uz ovu divlju družinu koju želimo pridobiti da nam pomogne? Da sam samo prosječan momak, ne bismo se uopće usudili upuštati u takvo što. Tvoje će nam ženske draži, draga moja Caroline, kojima rijetko koji čovjek može odoljeti, pomoći zajedno s mojom vještinom baratanja revolverom da se domognemo zlata. Pola milijuna dolara, Caroline!

Hladne su mu oči na trenutak zasjale i Caroline to primijeti. Ali i sama u tom trenutku osjeti silnu želju da se domogne zlata, prisjećajući se siromaštva u kojem je odrasla za vrijeme rata kad joj je otac otišao a majka umrla. Sjetila se svih tih strašnih godina. Pola milijuna dolara omogućili bi joj lagodan život o kojem se do sada često nije usudila ni sanjati.

Primora se da više ne maŠta, jer mnogo toga treba učiniti da se domogne novca koji će, naravno, morati podijeliti s ljudima koji će im pomoći. Ali pola milijuna dolara, makar i razdijeljenih na više dijelova, prilična je svota.

– Kao prvo, moramo pridobiti Bucka Flynna, zar ne? – upita Caroline nastojeći više ne razmišljati samo o zlatu.

– Naravno – kimnuvši će Hessedy. – Moramo s njime razgovarati prije nego što bude previše pijan da uopće razumije što od njega želimo. Plašiš li se možda otići sa mnom u salun i razgovarati s tim Buckom Flynnom? – upita oprezno, gotovo vrebajućim glasom.

– Otkako je završio rat – nastavi Caroline glasom u kojem se osjećao blagi prezir, – zaradivala sam za život pjevajući u salunima za najrazličitije momke. Budući da nisam dobro pjevala, morala sam plesati kako ne bi uočili da ne znam pjevati, a kako nisam znala ni dobro plesati, morala sam im pokazati što više od svojih oblina. Dragi moj, ne bojim se ja saluna kakav je ovaj.

Glas joj je postajao sve tvrđi.

– U redu. Idemo – hladno će Hessedy i krene prema vratima.

* * *

Bucku Flynnu su natekli brada i oko, ali kao da se ništa nije dogodilo. Iz velikog je vrča pio dobro pivo što ga je prije dva sata iskrcala posada parobroda »Riverbee«. Obrisao je pjenu s brade i zagrlio jednu od djevojaka s kojom je počeo plesati, vrtoglavo se okrećući dvoranom. Ugledavši Caroline

Dunn kako ulazi, pusti djevojku s kojom je plesao, odgurne nekoliko parova i zastane pred djevojkom.

– Ovo nije mjesto za dame – nasmije se Flynn. – Ja sam ovdje jedini pristojan čovjek i stoga će biti najbolje da se za sve što trebate obratite meni.

Uhvati je za ruku, povuče k sebi i počne plesati. Već je prilično popio. Nakon trećeg okreta osjeti kako ga u leđa pritišće nešto tvrdo, poznato. Već mu se dogodilo jednom ili možda dva puta da mu je netko na isti način pritisnuo revolversku cijev u leđa.

Zastao je, pustio djevojku i oprezno pogledao preko ramena. Sve se zbivalo blizu vrata i nitko od ostalih gostiju ništa nije primijetio. Buck Flynn je sada prvi put vidio Chipa Hessedyja i kako je dovoljno iskusan i poznaje ljude, odmah zaključi da stoji pred opasnim revolverašom.

– Čini mi se da sam za ples izabrao pogrešnu djevojku? – upita Flynn, hineći ljubaznost, ali oči mu opasno zabljesnu.

– I to također – mirno će Hessedy – ali nismo došli ovamo da bismo se zabavili već s namjerom da vam predložimo dobar posao.

– Nisam zainteresiran – odmah će Buck Flynn.

Činilo se kao da uopće nije razmislio o odgovoru, ali po onom što je odmah zatim dodao, bilo je jasno da je dobro znao što govori.

– S revolverašima ne sklapam poslove. Ne volim momke kojima je potreban revolver kako bi se potvrdili i koji misle da je umijeće baratanja tom spravom najvažnije na svijetu... Jeste li me razumjeli, Teksašanine?

Okrene se djevojci i lagano nakloni.

– S vama bih rado proveo nekoliko ugodnih trenutaka – polagano će Buck Flynn pogledavši je stisnutih očiju. – Je li ovaj ovdje došao s vama ili vi s njime? – upita, palcem pokazavši prema Hessedyju.

– Ortaci smo – mirno će Caroline, pogledavši ga odlučno svojim velikim plavim očima. – Bilo bi mi drago da i vi, Buck Flynn, postanete moj ortak.

– Ja zaštićujem gospođicu Dunn – doda Hessedy i ukloni revolver s Buckovih leđa.

Buck Flynn je uporno gledao djevojku, kao da ga nije čuo. Neki od njegovih ljudi sada su već opazili da Buck već duže vrijeme stoji pokraj vrata, ne skidajući pogled s djevojke koja stoji ispred njega.

– Hej! Momci! Gledajte! – poviče jedan od ljudi koji se vrtjevši se u krug upravo našao pred njim. – Divlji Buck Flynn očito namjerava pogledom prožderijeti ovu djevojku! Gledajte samo kako je promatra! Tako se to radi! Hahahahaha!

Čovjek je imao pravo. Buck je nepomično stajao i zurio u djevojku kao da je namjerava hipnotizirati. Premda Caroline samo stoji pred njim i mirno ga gleda, iz nje struje neka toplina i čar koji Bucka omamljuju i privlače. Shvatio je da nije kao ostale i da se s njome mora ophoditi drukčije. Možda nije baš onakva kakvom je on oduvijek zamišljao pravu damu, ali se u svakom slučaju razlikuje od ostalih djevojaka koje je do sada upoznao.

– Vaš je ortak, čini se, vrlo krut i okorjeli momak – reče, prethodno brzo i oštro pogledavši Hessedyja. – Ako mi još jednom zaprijeti tim svojim revolverom, morat ću mu rastumačiti neke stvari... Ali, dobro... recimo da sam zainte-

resiran. Uostalom, ne događa se svaki dan da mi ovakva djevojka predloži ortaštvo.

Nasmijao se pokazavši svoje bijele zube, te mu Caroline odvrati smiješkom. Jednostavno se morala nasmiješiti. Kao da ju je odjednom zarazila njegova poduzetnost tako neobuzdana i divlja i shvati da je on zapravo dječak koji izgleda odraslo i divlje.

Svidio joj se. Odjednom stekne dojam da se može na njega osloniti, a to je važno za svaku ženu.

– Prošetajmo do rijeke – hladno će Chip Hessedy.

Buck Flynn je trenutak oklijevao i gotovo žalosno pogleda prema baru i ljudim koji su plesali, ali zatim se okrene i odlučno krene prema vratima i otvori ih kako bi propustio djevojku.

– Dobro, prošetajmo do rijeke – zaključi Buck Flynn mirno. – Je li prijeko potrebno da ovaj revolveraš krene s nama? Sve mi se čini da bismo, bez obzira o kakvoj je ponudi riječ, bolje riješili u četiri oka.

– On mi je ortak – mirno će Caroline i pogleda krišom Hessedyjevo bezizražajno hladno lice.

Taj čovjek očito nikada ne pokazuje osjećaje izrazom lica.

Izlazeći iz saluna, Caroline nesvjesno usporedi u mislima Hessedyja sa crvenokosim divljim momkom i osjeti neku čudnu nelagodnost koju nije mogla rastumačiti.

* * *

Šutke su se spustili do rijeke, dvojica tako različitih muškaraca i između njih Caroline. Nedaleko od parobroda »Riverbee« sišli su do obale i tamo se zaustavili.

– Zovem se Caroline Dunn – reče djevojka okrenuvši se prema Bucku. – Dolazim iz Teksasa, iz područja vodopada Wichita. Ovo je Chip Hessedy. Odmalena smo susjedi. Naši su očevi bili dobri prijatelji.

Sjedne na hrpu drva što je ležala u blizini i stavi ruke u krilo. Mjesec je bio iznad rijeke, a zvijezde su se doimale hladnima i nedokučivima. Iznad vode kružilo je nekoliko sokola. Buck Flynn kao da nije bio zadivljen noćnim ugođajem pa upita suhoparno:

– O čemu je riječ?

– O pola milijuna dolara u zlatu – kratko odgovori Caroline.

Buck Flynn je stajao nepomičan i mirno disao ne pokazujući bilo kakvo uzbuđenje, iako mu je u glavi vrvjelo od misli koje je uspio vrlo brzo srediti. Zahvaljujući praktičnu načinu razmišljanja, postavi samo dva pitanja koja su u sebi sadržavala cijelu bit problema.

– Koliko će meni pripasti? – glasilo je prvo pitanje. – Što moram učiniti da dobijem taj novac? – doda zatim.

– Naši su očevi, Chipov i moj, bili smioni i hladnokrvni ljudi – poče Caroline nakon što je nekoliko trenutaka šutjela. Kada je izbio rat odlučili su da se pridruže južnjačkoj vojsci. Zahvaljujući nekim svojim pothvatima ubrzo su postali poznati i stoga su i bili određeni u posebnu jedinicu koja je dobila vrlo težak zadatak – reče Caroline, pa Chip Hessedy nastavi hladnim jednoličnim glasom:

– Bilo je određeno da ta posebna jedinica dođe do sjevera i s jedne od pritoka Missourija dopremi pet stotina tisuća dolara u zlatu kroz sjevernjačke položaje sve do glavnog štaba Konfederacije.

– Odakle je to zlato? – upita

Buck kad je Hessedy prestao govoriti.

Oboje su šutjeli očito još oklijevajući, ali djevojka zatim nastavi:

– Neki traper, oženjen Indijankom s kojom je živio u divljini, slijedeći medvjeda slučajno je otkrio bogatu zlatnu žilu. Nije imao sa sobom alata, pa je otkinuo samo nekoliko grumena. Kad se vratio u civilizaciju čuo je da je izbio rat između Sjevera i Juga. Bio je iz Teksasa pa mu nije bilo lako da se odluči između patriotskih osjećaja prema Jugu i želje za zlatom na Sjeveru. Ipak, pridružio se južnjačkoj vojsci, odustavši od namjere da pođe odmah po zlato.

Nekoliko tjedana kasnije bio je teško ranjen. Prije nego što je umro, rekao je drugovima gdje leži zlato. Nitko ga nije vrlo ozbiljno shvatio, ali sve što je rekao ipak se držalo strogom tajnom. Kada je poslije Jugu ponestalo novca, odgovorni su se prisjetili te priče i poslali nekoliko jakih i izdržljivih ljudi da pronađu zlato i dopreme ga u glavni štab. Svi su bili vrlo skeptični, ali nada je ipak postojala.

Zašutjela je, a Chip Hessedy je, koliko god mu je to mjesečina omogućavala, promatrao Buckovo lice na kojem nije mogao vidjeti izraz. Dapače, Buck Flynn ih je gledao mirno i njegovo na smion i odvažan način gotovo zgodno lice bilo je bezizražajno.

– U kom' grmu leži zec? – odjednom će Buck i pogleda uporno Hessedyja.

– Ljudi su pronašli zlatnu žilu. Kopali su i drobili gotovo čisto zlato u manje grumenje i napunili vreće od bizonske kože.

Hessedy je na tren zažutio, a djevojka nastavi:

– Žila se nalazila na indijanskom području. Sagradili su splav i spustili se niz rijeku, ali taj pritok Missourija na pojedinim je mjestima posebno uzak i opasan. Na jednom takvom mjestu dočekali su ih Indijanci i većinu ubili. I Chipov je otac tom prilikom bio teško ranjen. Samo je moj otac bio bolje sreće, no nije mogao sam upravljati tako velikom splavi kakva je bila ona što su je sagradili. Trebalo je da se zaustavi prije velikog vodopada kojem se približavao, ali nije imao dovoljno snage. Osim toga, na obali su ga već čekali Indijanci. Odlučio je da nastavi ploviti nizvodno. Nekoliko teže ranjenih ljudi privezao je za splav da ne padnu a sâm je stao za kormilo. Kada se splav strmoglavila, udarivši o riječnu površinu ispod vodopada, nije izdržala udarac već se raspala, a zlato je potonulo.

Buckovo dugogodišnje iskustvo na rijekama, strujama i splavima naučilo ga je mnogočemu i stoga je znao kako izgleda riječno korito ispod takva vodopada. Na takvom mjestu uvijek je golema udubina, nešto nalik na veliku kadu i svaki teški predmet koji bi potonuo na tome mjestu zaustavio bi se u njoj jer ga voda ne bi mogla izbaciti i odnijeti nizvodno.

Da, Buck Flynn je bio uvjeren da zlato leži dolje u velikom udubljenju ispod vodopada.

Posrijedi su teškoće i svaka je za sebe bila dovoljno složena pa se situacija na prvi pogled činila bezuspješna. Prva prepreka bili su, naravno, Indijanci, a druga, možda još zamršenija: kako izvaditi zlato iz udubine nad kojom bez prestanka bjesni snažni vodopad?

Za čovjeka koji je kao Buck Flynn poznavao sve ćudi rijeke i koji je bio izvrstan drvosječa, post-

ojalo je nekoliko načina da nešto poduzme.

– Koliki je moj udio u svemu tome? – mirno upita Buck.

– Trećina – odgovori djevojka. – Trećina za vas i vaše ljude i trećina za Davea Mackaya i njegovu posadu parobroda »Riverbee«.

– Kako to mislite?

– Bio sam tamo – uplete se Hessedy. – Sve sam pogledao i izvidio i nije mi bilo lako izvući živu glavu. Na tom je području sve puno Oglalasa. Kada sam o svemu dobro razmislio, bilo mi je jasno da trebamo parobrod kao što je »Riverbee« da bismo uspjeli. On bi mogao doploviti sve do vodopada i kad biste vi sa svojim ljudima uspjeli na neko vrijeme zaustaviti vodopad, morali bi ljudi s parobroda crpkama iscrpsti vodu iz udubljenja ispod vodopada. Udubljenje je duboko oko šest metara. Je li vam jasno što vam je činiti?

Buck Flynn nije odgovorio na to pitanje već je šutke neko vrijeme razmišljao a zatim upita:

– Je li Mackay pristao na vaš prijedlog?

– Moramo ga prvo pitati – odgovori djevojka, a Buck je sada prvi put pogleda začuđeno i lagano zazviždi.

– Caroline Dunn, zaista ste posebna djevojka. Moram priznati da nikada dosad nisam susreo takvu djevojku! Dobro, kako bi bilo da se prošetamo do Davea Mackayja na njegov parobrod – doda smiješeći se kao da ga sve to izvrsno zabavlja. – Kako će se taj čovjek veseliti što sam ga došao posjetiti...

* * *

Dave Mackay ležao je na krevetu u svojoj kabini s hladnim oblogom na čelu. Ugledavši svoga kormilara Arta Bannera kako ulazi u kabinu, skine oblog i opipa natečeni nos.

– Nisam te dobro čuo. Što si rekao? – upita Mackay.

– Imamo posjetioce. Na palubu je došla najzgodnija djevojka koju sam ikada do sada vidio na rijeci i s njome neki Teksašanin koji zacijelo, ako me ne varaju oči i predosjećaj, zna vrlo vješto baratati revolverom. S njima je i Buck Flynn.

– T k o ? – upita Mackay i lagano se uspravi.

– Da, Buck Flynn koji ti je maloprije razbio nos – promrmlja Art Banner.

– On je na mom parobrodu? – kao da još ne shvaća i ne vjeruje upita Mackay.

Art Banner kimne.

– Kaže da je došao poslovno – doda Banner. – Po njegovu smo se mišljenju maloprije dobro zabavili i smatra da bi ga sada morao saslušati prije nego što ga odlučiš otjerati s parobroda.

– To ti je rekao?

Art Banner ponovo kimne. Dave Mackay je još kratko oklijevao, a zatim dobro protrlja zatiljak i dodirne otečenu bradu.

– Zapravo ima pravo – zaključi zatim. – Čovjek mora znati razlikovati posao od zabave. Uvjeren sam da taj riječni pirat ne bi došao na »Riverbee« da nije posrijedi vrlo važan posao. Kažeš da je djevojka zgodna?

Art Banner ponovo kimne, ali ovog puta još uvjerljivije.

– To je jedna od onih djevojaka koja je sposobna pružiti čovjeku svu opojnost života, ali isto tako i otjerati ga u pakao i slediti ga svojom hladnoćom.

Mackay ga pogleda začuđen poetičnim opisom, a zatim kimne i nasmiješi se.

– Znači prava djevojka s va-

trom u krvi – nasmije se Mackay. – Neka uđu!

Ustao je, malo pojačao svjetlo i pogledao se u ogledalu što je visilo u kutu iznad posude za umivanje. Tiho opsuje svjestan da se ni jednoj djevojci sada ne bi svidio, a da bi ga ovako kako izgleda čak i vlastita majka teško prepoznala.

– Taj Buck Flynn – promrmlja Mackay. – Ponovo je jednom...

Zašutio je jer su se vrata otvorila i u kabinu uđe Buck Flynn.

– Gospođice Dunn, nadam se da dopuštate da uđem prije vas – reče Buck. – Znate, ja naime vrlo dobro poznajem svog dragog prijatelja Mackaya i ne bih želio propustiti priliku da vas osobno s njime upoznam.

Pogledao je Mackaya i namjerno ustuknuo začuđen njegovim izgledom.

– Hej, je li te možda pregazila mazga? Ili si možda bolestan? Jesi li ti uopće Dave Mackay?

Mackay ništa nije odgovorio, već je samo mrmljao svladavši se kad je u kabinu ušla Caroline Dunn.

– Drago mi je – ljubazno će Mackay naklonivši se. – Ako mogu bilo što učiniti za vas, rado ću vam pomoći i nije potrebno da ovaj...

Zastane usred rečenice primijetivši kako mu Buck Flynn iza djevojčinih leđa pokazuje stisnutu pesnicu. I previše radoznao što ta djevojka od njega želi, odluči za sada odustati od vrijeđanja i time nastavka tučnjave.

– Molim vas sjednite – nastavi Mackay. – Mogu li vam nešto ponuditi?

– Samo bih vas zamolila da me nekoliko trenutaka u miru saslušate – reče djevojka.

Dave Mackay kimne, odmjeravajući pogledom Hessedyja koji je upravo ušao i naslonio se o ulazna vrata. Mackay ništa nije rekao ali odmah mu je bilo jasno, kao i malo prije Bucku Flynnu, koga ima pred sobom.

– U redu, slušam vas – nasmiješi se Mackay i obrati se djevojci.

Nekoliko trenutaka kasnije sve mu je već bilo jasno. Oprezno pogleda Bucka Flynna. Razmišljao je brzo i trijezno i premda se često tukao s tim momkom, cijela je njihova tučnjava zapravo bila samo divlje nadmetanje i stalo mu je do mišljenja tog crvenokosog momka.

– Buck, kako bi bilo da na neko vrijeme zaboravimo naše tučnjave? Reci mi što misliš o njihovom prijedlogu?

– U redu. Zaboravimo naše tučnjave – reče Buck i dodirne otečeno oko. – Ali naša je tučnjava ipak bila dobra za nešto. Znam naime vrlo dobro koliko su snažni i izdržljivi tvoji momci, jer ako se upustimo u posao koji nam predlažu djevojka i revolveraš, morat ćemo imati povjerenja jedni u druge i biti sigurni da se možemo jedni na druge osloniti. Na tebe i tvoje momke uvijek bih se oslonio!

Zašuti, nasmiješi se, a zatim nastavi:

– Ako prihvatiš posao, i ja vam se pridružujem i uvjeravam vas da će i moji ljudi pristati na suradnju. Izračunao sam da svatko od nas dvojice dobiva po završenom poslu više od sto šezdeset tisuća dolara i kad podijelim svoj dio sa mojim ljudima svakome će pripasti deset tisuća. Za takvu svotu moji će momci poduzeti sve.

Time je izrekao uglavnom i Mackayeve misli. Dave Mackay pogleda djevojku. Ona uzvrati njegov pogled smireno i odlučno, ostavivši u prigušenoj rasvjeti petrolejke na njega isti dojam što ga je ostavila i

na Bucka Flynna. Kao da se odjednom prisjetio revolveraša, Mackay upita Hessedyja:

– Polažete li ikakva prava na gospođicu Dunn?

– Ja je samo zaštićujem – nasmiješi se Hessedy, ali u njegovu smiješku nije bilo nimalo ljubaznosti i srdačnosti. – Ja sam joj kao brat. Brinuo sam se o njoj i štitio je dok su joj bile samo tri godine.

– Krenut ćemo čim dovedem splav do Saint Louisa i Dave Makkay otpremi sav svoj teret na ugovorena odredišta – obrati se Buck Flynn djevojci. – Što se mene tiče, možemo se naći ovdje na istome mjestu za četiri tjedna.

Sada su se Caroline i Chip Hessedy značajno pogledali i Hessedy će teksaškim dijalektom:

– U redu. Točno za četiri tjedna čekat ćemo vas ovdje.

– Još sam se nečega sjetio – odjednom doda Buck Flynn. – Vaš otac, gospođice Dunn, kako je uspio izvući živu glavu strmoglavivši se tada u vodopad? Vjerojatno se spasio jer inače vi ne biste...

– Da – kimne djevojka. – Uspio je pobjeći Indijancima i preplivao je cijelu rijeku sve do Missourija gdje ga je spasio neki čamac. Dobio je upalu pluća od koje se nikada više nije oporavio. Brinula sam se o njemu sve do njegove smrti. U međuvremenu sam uspjela doznati gdje je Hessedy, pisala sam mu i odmah je došao.

Time je sve bilo rečeno.

III

Ljudi u Steamboat Bendu već su se bili navikli na mladu pomalo zagonetnu djevojku i čudnog Teksašanina, kada je parobrod »Riverbee« ponovo pristao u luci maloga gradića. Iako je trebalo prevesti velik teret bizonskih koža, premda je nekoliko ljudi čekalo na prijevoz i još mnogo robe čekalo utovar, posada parobroda pokazala se sasvim nezainteresiranom, čak i ne posjetivši salun.

Idućeg dana s juga je uzvodno doplovio brod iz kojeg su se iskrcali Buck Flynn i njegovi splavari. Ubrzo su ljudi započeli uobičajeno klađenje koja će od posada ovog puta pobijediti, ali su ostali razočarani.

Splavari su otišli na parobrod i, na čuđenje svijeta, nije bilo tučnjave. I djevojka i Teksašanin otišli su na »Riverbee« i idućeg jutra parobroda više nije bilo.

U gradu se pročula vijest da je noću otplovio.

Ljudi Steamboat Benda još su dugo razmišljali što sve to znači, ali nisu mogli naći pravi odgovor.

* * *

Desetak dana nakon što su napustili Steamboat Bend, uplovili su u rječicu Catfish što teče iz planina Montana. Visoko riječno korito sve se više sužavalo, prelazeći među strme stijene uronjene u rijeku.

Dave Mackay i njegov kormilar moraju biti sve oprezniji jer prolaz između stijena mjestimično je vrlo uzak da parobrod jedva prođe. Vješt čovjek mogao bi s ruba tih stijena ubaciti kamenje u dimnjak parobroda, tako se blizu opasnih klisura mora provlačiti »Riverbee«.

Buck Flynn i njegovi ljudi, osjećajući se za sada kao putnici, spavaju, odmaraju se, jedu, piju, puše i kartaju se, promatrajući Mackayja i njegova kormilara kakvom vještinom upravljaju parobrodom. Kao vrsnim splavarima dobro im je znana zla ćud male rijeke i stoga

shvaćaju kako je teško upravljati brodom.

Sjedeći na ogradi jedne od paluba, Buck Flynn se okrene vidjevši Carolinu kako izlazi na palubu. Promatrao ju je napola začuđeno i napola ispitivalački.

– Caroline, s vama bih rado proveo i deset godina na pustom otoku – reče nasmiješivši se.

Sudeći po načinu kako je podigla glavu i kako joj je zadrhtala brada, zacijelo ju je ta primjedba razljutila. Buck se nasmije i dalje je promatrajući. U bijeloj košulji, samtastoj suknji i kaubojskim čizmama doimala se ljupko.

– Buck, udvarate li se uvijek na taj način? – zajedljivo će Caroline.

– Ne. Nikada ne oklijevam. Ako mi se djevojka svida kao sada vi, jednostavno je zagrlim i poljubim. Evo ovako!

Uhvatio ju je za ruku, privukao i poljubio, a zatim je pomalo zbunjeno pusti iz zagrljaja.

– Hladni ste, previše hladni. Nema u vama ni trunka vatre. Plašim se da pripadate onoj vrsti djevojaka koja će jednoga dana umrijeti ne upoznavši najljepši dio života. Hladni ste kao riba, je li vam to jasno?

Nasmijao se i zlobno i ljutito istodobno.

– Što mislite tko ste? – upita Caroline ljutito i gotovo prezirno.

– Čini se, mislite da ste šumski div koji uz viku i smijeh putuje rijekom ne propuštajući ni jednu priliku da se zabavi. Uistinu vjerujete da poljubivši djevojku ona mora u najmanju ruku pasti u nesvijest od ushićenja. Kakvih sve ljudi ima na svijetu! Buck Flynn, za mene ste divljak kome se ovakav ispad ne smije uzeti za zlo jer ni sami ne znate što radite. Ali...

– Makni se, Caroline, kako bih mu mogao dati ono što zaslužuje – mirnim će i odlučnim glasom čovjek koji je izišao na palubu.

Chip Hessedy stajao je ispod stepenica za gornju palubu i držao ruku iznad revolvera.

Caroline se okrenula, ali je ostala stajati pred Buckom.

– Ovo te se ne tiče, Chip – mirno će Caroline.

– Poljubio te. Vidio sam to s gornje palube i odmah sam došao da mu dam što je zaslužio.

Kada je to čuo, Buck Flynn obuhvati djevojku oko struka, podigne je i skloni u stranu.

– Čini se da revolveraš želi sa mnom razgovarati – reče Buck mirno.

Istupio je dva koraka naprijed, a njegovi pokreti odjednom su postali lagani poput planinskog lava. Ali koliko god je neustrašiv, odjednom zastane, iako se Hessedy još uopće nije pomaknuo i bio udaljen od njega samo nekoliko koraka. Stao je kao da se našao pred nevidljivim zidom. Osjećaj ga upozori da mora biti oprezan i osjeti laganu jezu. Još ga nikada nije obuzeo tako čudan osjećaj stojeći pred nekim protivnikom. Stoga je i stajao miran da se pribere, ali pogledavši u Hessedyjeve oči, sve mu je bilo jasno.

Taj čovjek nije samo revolveraš već i hladnokrvni ubojica. Spoznao je da bi ga Chip bez razmišljanja ubio ne obazirući se na to što Buck nije naoružan. Shvatio je da stoji pred čovjekom koji nikome ne pruža priliku.

Sve je to Buck Flynn shvatio pogledavši Hessedyja u oči i zastao je ispunjen bijesom i gnušanjem koje se moglo razabrati na njegovu licu.

– Baci revolver – mirno će Buck. – Obećavam ti da ću se boriti samo ljevicom, Teksašanine!

– Nisam ja za tučnjavu – polagano će Hessedy odugovlačeći svaku riječ. – Tko god me napadne, mora biti svjestan da će umrijeti. Flynn, vi ste običan majmun i ako još samo jednom...

– Chip, nije mi dosađivao – prekine ga Caroline. – Ja sam htjela da me poljubi!

Buck Flynn je začuđeno pogleda, a Caroline mirno doda:

– Chip, ako mi bude potrebna tvoja pomoć, pozvat ću te!

Samo na kratko Buck je u inače bezizražajnim očima revolveraša opazio čuđenje, ali se Chip brzo okrenuo i nestao prema kabinama.

– Ovaj me momak nazvao majmunom – promrmlja Buck Flynn – a on je krvoželjni ubojica kojemu je ubiti čovjeka isto što i zgnječiti muhu. Ako sam ja majmun, onda je to prokleto stvorenje još vrlo daleko od toga da bude i majmun...

Sve je to rekao prezirnim tonom i Caroline, koja ga je do sada smatrala bezobzirnim momkom, začuđeno ga je promatrala ispod oka.

– Oprostite, Caroline – obrati joj se Buck. – Nisam vas namjeravao uvrijediti, samo sam htio vidjeti kakva ste djevojka. Naravno da sam divlji i prilično primitivan, ali ipak ne mogu shvatiti da je ovakav čovjek vaš prijatelj i...

– Postao je revolveraš spasivši meni život kada je kao dječak ubio ljude koji su me htjeli oteti. Već tada su mu se svi divili pa ga je slava omamila. Svi su govorili o njemu samo kao o »velikom ubojici«, a kada su to svi pomalo zaboravili, žudio je za novom slavom, želeći da mu se i dalje svi dive. Otac mu je tada već bio u ratu, a on je bio mladić koji je sanjao o slavi koju je stekao još kao dječak. Izazvao je nekog čovjeka za koga se pričalo da je dobar revolveraš i ubio ga. Tako je njegov životni put krenuo drugim smjerom.

– Razumijem da mu zahvaljujete što vam je spasio život i da se zbog toga osjećate obveznom prema njemu – promrmlja Buck.

Okrenuo se i sišao na glavnu palubu. Tate Pala sjedio je tamo, i ugledavši ga kako silazi, upita ga:

– Što se dogodilo gore?

– Pripazi na Hessedyja – mirno će Buck. – On je ubojica. Upravo sam malo prije to shvatio. Stajao sam mu nasuprot i prvi put u životu osjetio da sam izgubljen, napadnem li ga. Da sam samo pokušao, prorešetao bi me mecima. Ta me spoznaja prilično potresla.

– Ubuduće ću pripaziti na njega – kratko odgovori Tate Pala.

* * *

Dan je polagano prolazio. Pred njima se prostirao šumoviti splet brežuljaka kroz koje je rijeka usjekla kanjon. Pred tim su se kanjonom odlučili usidriti, i kuhar udarcem o zvono najavi večeru.

Noć je bila svijetla gotovo kao dan. Poslije večere Caroline je sišla na obalu i šetala između drveća. Nekoliko je ljudi također otišlo na obalu. Zapalili su vatru i sjeli oko nje. Netko je svirao gitaru, prateći nečiji ugodan glas kako pjeva pjesme iz Virginije.

Caroline se naslonila o drvo. Dave Mackay joj priđe.

– To pjeva Jim Fitzsimmons. Kad dovoljno zaradi namjerava otići na Istok da se školuje. Tko zna, možda će mu se jednom cijeli svijet diviti kao izvrsnom pjevaču! Negdje u nekom gradu, sjedeći u loži velike opere možda ćete ga vi, Caroline, slušati i prisjećati se kako ste ga već jednom čuli negdje daleko u sjevernoj Dakoti, blizu

granice s Montanom. Zaista, što ćete raditi jednom kad se obogatite? – upita i priđe joj bliže.

Nije odmah odgovorila već nakon kratke šutnje reče:

– Svijet je velik i vjerujem da je lijep. Htjela bih ga upoznati, ali sama, ni o kome ovisna.

– Ne vjerujem da će vas život imućne žene zadovoljiti – doda Mackay. – Caroline, vi ste...

Zastao je ne mogavši pronaći pravu riječ i dok je razmišljao primijeti kako Chip Hessedy silazi s parobroda i prolazi kraj njih.

– Što sam ja? – upita Caroline ironičnim glasom.

– Vjerujem da biste mogli biti dobra družica čovjeku s kojim biste živjeli. Ali on mora biti jak, odlučan i nepokolebljiv. Takav bi muškarac mogao u vas uvijek ponovo naći nove snage. To bi vas ispunilo, Caroline. Bili biste zadovoljni jer biste voljeli pravog čovjeka, uljepšali mu dom, rodili djecu i...

Zašutio je jer je nedaleko od njih Hessedy zastao, okrenuo se i gledao ih.

– Posvađao se danas s Buckom – pogledavši ga tiho će Mackay. – Priča se da vas je Buck poljubio, a da se Hessedy tiho došuljao i stao pred njega kao revolveraš. Dovoljno sam se često tukao s Buckom pa mogu tvrditi da ga dobro poznajem. Tučnjava u Steamboat Bendu za nas je uvijek pravi doživljaj. Taj je momak pošten. Ako vas je poljubio protiv vaše volje, onda vas je zacijelo pogrešno procijenio, a i ja vam moram priznati da nisam s vama načistu.

– Već ćete me upoznati – kratko će djevojka.

Rekla je to doduše ironično, ali se na to nije obazirao. Gledao je u Hessedyja, koji ih je i dalje promatrao.

– Trebate li nešto, Hessedy? – upita Mackay, uvjeren da je Hessedy zaista ljubomoran i ne može podnijeti da vidi Carolinu u društvu muškarca.

Primijetivši da Hessedy neshvatljivom brzinom poteže revolver, osjeti jezu. U isti trenutak odjeknuše hici. Revolver je opalio točno pet puta. S drveta ispod kojeg su stajali Caroline i Mackay sruši se na zemlju čovjek. Caroline vrisne kad shvati da pred njom leži mrtvi Indijanac.

Chip Hessedy im priđe polaganim koracima. U ruci je i dalje držao revolver, spreman da, ako se Indijanac ipak još pomakne, ispali i posljednji šesti metak. Prišavši mu, zaključi da je mrtav i odgurne ga nogom.

– Vidio sam ga kako se šulja iz šume i prilazi mjestu kamo si krenula u šetnju – reče Chip. – Vješt momak. Znao je iskoristiti sjenu drveća i došuljati se. Ja sam ga ipak opazio. Popeo se na drvo. Caroline, bila si u opasnosti. Da ti Mackay nije prišao, možda bi te taj divljak pokušao oteti! Nije rijetkost da Indijanci pokušavaju oteti ženu, u njih je to uobičajeno. Uvjeravam te da Indijanac koji se usuđuje ukrasti neprijatelju ženu i konja, svakako nije kukavica. No sada je u svakom slučaju mrtav. Vjerojatno je bio jedan od mnogih izvidnika koji se neprestano šuljaju ovim krajem i jedan od onih kojima sam jedva pobjegao došavši ovamo da pogledam je li zlato još na mjestu. Ako je bio ovdje sam, možda njegovi neće baš odmah doznati da smo ovdje, jer bi se inače ubrzo pročulo o nama. Moramo ga duboko zakopati da ga njegovi ne pronađu – doda odgurnuvši nogom mrtvo tijelo Indijanca.

– Chip, sada si mi već drugi put spasio život – tiho će Caroline uzbuđenim glasom.

Sada je tek počela drhtati kad je prebrodivši prvi šok shvatila u kojoj se opasnosti našla.

– Da. Stvari se u životu često nekom igrom slučaja ponavljaju. Bit će najbolje da se vratiš na brod.

Caroline ga bez riječi posluša, a Dave Mackay htjede nešto reći, ali se predomisli. Začuvši pucnjavu, svi su ljudi ubrzo dotrčali da vide što se dogodilo. Skupiše se oko mrtvog tijela. I Buck Flynn je sišao s broda. Dok su Caroline i Hessedy prolazili blizu njega, čuo je kako Hessedy govori:

– Caroline, nije potrebno da se plašiš. Ako se ne moram suprotstaviti odjednom više od šestorici protivnika, mogu te bez razmišljanja obraniti. Ako je šest metaka dovoljno, uvijek ću te moći obraniti! Ne trebaš se plašiti!

– Oh, Chip... – rekla je djevojka, ali Buck nije čuo što je dodala.

IV

Uplovivši u kanjon dug desetak kilometara, posadi »Riverbeeja« nije bilo lako. Odahnuli su tek kad su prošavši između dvije visoke stijene, uplovili u dolinu kojom je rijeka Catfish ponovo tekla šira i mirnija.

Na kraju doline nalazio se njihov cilj. S obje strane rijeke na obali se uzdižu hridi i stijene, a između njih rastu žbunje i drveće. Vodopad od oko dvadesetak metara snažno buči rušeći se gromoglasno s visine i ispunjava zrak vodenom maglom. »Riverbee« je pristao uz obalu.

Buck Flynn i njegovi ljudi odmah se prihvatiše posla. Ponijeli su sjekire, pile, klinove, užeta i koloture. Opremljeni su kao nikada do sada. Došavši do vodopada, zastali su kako bi sve pažljivo razgledali.

Vodopad se uz zaglušujuću buku divljom snagom ruši u golemo udubljenje nastalo ispod njega. Tko bi rekao da dolje, na dnu toga korita, leži zlato u vrećama od bizonske kože u vrijednosti pola milijuna dolara.

– Da je bar netko od nas riba – promrmlja Tate Pala.

– Da si riba, ne bi se znao radovati zlatu što nas dolje čeka – odvrati neki bradati div iz Kentuckyja, njegov dobar drug.

Obojica pogledaše Bucka Flynna i primijetiše da je svu svoju pažnju usmjerio ne vodopadu već Chipu Hessedyju.

Ovaj je, čini se, na trenutak zaboravio sve drugo na svijetu i buljeći u podivljalu bujicu mislio samo o bogatstvu što leži na dnu vodopada. Njegovo inače hladno i bezizražajno lice odavalo je u tom času strast, pohlepu i nesavladivu žudnju. Da je netko u tom času vidio njegovo lice, shvatio bi da je taj čovjek sposoban poduzeti bilo što samo da se domogne blaga.

Svi su oni u tom trenutku željeli zlato skriveno na dnu vodopada, ali im je želja ipak bila drugačija od Hessedyjeve. Iako su i oni bili spremni podnijeti žrtve i napore da se domognu zlata, ipak je između njih i tog revolveraša postojala golema nepremostiva razlika.

Chip Hessedy se odjednom trgne kao da se probudio iz nekog sna i pogleda Bucka Flynna. Bilo mu je jasno da ga Buck promatra i da ga sada, kada je spoznao njegovu pohlepu, poznaje bolje nego prije. Okrenuo se i otišao dalje.

* * *

Kako bi pri vrhu vodopada pro-

našli mjesto koje se Flynnu činilo dobrim za ono što moraju poduzeti, prešli su oko šest kilometara.

– Ovdje ćemo pokušati – reče Buck Flynn i zaustavi se.

– Koliko će vam vremena trebati? – upita Hessedy hladnim proračunatim glasom.

Buck Flynn pažljivo pogleda rijeku, zatim se okrene prema šumi, razmisli kakav će biti transport pomoću kolotura i na kraju zaključi:

– Najmanje deset dana! Brana koju sagradimo mora biti čvrsta jer će je rijeka inače za samo nekoliko sati srušiti i raznijeti kao šibice. Pritisak kakav stvara rijeka ubrzo bi raznio nedovoljno čvrstu branu, a ona mora izdržati najmanje dva dana. Trebat će nam deset do dvanaest dana.

– Ako ne završimo za šest dana, imat ćemo posla s Indijancima – mirno će Hessedy i dalje bezizražajna lica. – Da sam ja momak koji želi zaraditi brdo zlata, radije bih nekoliko dana radio danonoćno nego se između posla odmarao i na kraju ovdje ostavio skalp. Vjerujte mi, Indijanci će sigurno napadati i samo će pokoji sretnik ostati živ. Što prije završimo posao, to su veće mogućnosti da više ljudi izvuče živu glavu. Bit će najbolje da odmah krenem u izviđanje. Sutra ću se vratiti – doda, okrene se i ode.

Na nogama nije imao čizme već mokasine.

– Možda taj momak ima pravo – promrmlja Tate Pala i krene prema velikom stablu. – Ovaj starac je moj! Njega ću ja posjeći!

– Ovaj je moj! – zaključi Buck Flynn i krene prema ne manjem drvenom gorostasu. – Tate, kladim se da će pasti prije ovog »stabalca« koje si ti izabrao – nasmije se Buck.

– Ma nemoj? – smješkajući se reče Tate Pala i prione na posao.

Prije nego što je počeo raditi Buck se okrene ljudima i uperi prst u vjerojatno najveće stablo blizu obale.

– Da se nitko nije usudio dirnuti ovo stablo! – zaprijeti Buck. – Potrebno nam je da pomoću njega kasnije podignemo srušena stabla. Jeste li me razumjeli?

Svi su počeli raditi brzo i ne štedeći se. Kad je Buck prišao stablu koje je odabrao, njegovi su se ljudi isto tako hitro prihvatili posla. Svi su redom iskusni drvosječe.

Nakon zalaska sunca odjeknuo je Buckov glas, oštar i radostan:

– Pažnja! Makni se! Pada! Maknite se mom stablu!

Prvo se čulo pucketanje, oňaj dobro poznati zvuk pucanja i lomljenja, prvo tiho a zatim sve jače i jače dok div konačno nije sasvim popustio i uz golem tresak sručio se na zemlju tako da se tlo zatreslo pod snažnim udarcem.

– Jooohooo! Uspjeli smo! – zadovoljno će Buck.

Odmah potom začuju se ponovo sjekire, ali ih prekine Tateov glas.

– Mjesta za moje stablo! Mjesta! Pada!

* * *

Tri dana kasnije došli su Caroline i Mackay na radilište Flynna i ostalih ljudi da vide kako napreduje posao. Za djevojku je to bio poseban doživljaj. Toga dana upoznala je i sasvim drugog Bucka Flynna. Do tada je za nju bio samo divlji momak željan pustolovine koji se, ne zaziruć ni od čega, usuđuje suprotstaviti i najdivljijoj rijeci.

Od toga je dana shvatila da iz njega izvire snaga koja mu omogućuje da ostvari i najsmjelije pothvate. Gleda kako velikom sjekirom zamahuje crvenokosi nàsmiješeni div, a ipak u usporedbi s golemim stablom stoji samo maleni čovjek pun srčanosti i poduzetnosti.

Zastao je i obrisao znojno čelo. Primijetio ju je i ostao trenutak začuđen njezinim pogledom, ali se ubrzo ponovo nasmije.

– Hej, ortače! Odavno se nismo vidjeli! – poviče Buck. – Caroline, jeste li sanjali o meni?!

Razljutila se malo prisjetivši se kako ju je bez pitanja zagrlio i poljubio.

– Čini mi se da me ne namjeravate prestati zadirkivati.

Uozbiljio se i prišao joj.

– U redu, bit ću ozbiljan. Najozbiljnije vas pitam jeste li bar ponekad pomislili na divljeg Bucka?

– Zašto me to pitate?

– Razmišljao sam i zaključio da sam u ophođenju s vama počinio mnogo grešaka. Činjenica da sa sobom imate momka kao što je Chip Hessedy, ništa ne govori o vama. Djevojka ste koju je teško osvojiti, a kako mi se zaista svidate, htio bih vam udvarati uz sve formalnosti. Često sam ovih dana mislio na vas i bilo bi mi drago da...

– Nemojte se truditi – prekine ga Caroline. – Kada pronađemo zlato i podijelimo ga, počet ću potpuno novi život i od toga trenutka ne bih se više željela sjećati prošlosti, pa ni vas.

– Dobro... kako želite – promrmlja Buck i vrati se stablu.

Nekoliko je puta tako snažno zamahnuo sjekirom da je iverje frcalo na sve strane, a zatim zastane pa dugo i pažljivo pogleda djevojku.

– Poljubio sam vas a vi ste bili mirni i hladni kao kamen, ali odmah potom ste se strašno razljutili, a to ne odgovara vašoj naravi, prividnoj hladnoći i nepristupačnosti. Možda se uopće niste ljutili i samo ste se pretvarali da vam je krivo što sam vas poljubio. Da ste se uistinu razljutili, ostali biste hladni kao i inače, a ne biste hinili bijes. Kada me je Hessedy htio ubiti, preplašili ste se. Plašili ste se za mene! Očito niste sasvim ravnodušni prema meni – zaključi uporno je gledajući. – Ako vas, možda, ponovo jednom poljubim, kasnije, mnogo kasnije, više nećete biti hladni jer ćete me bolje upoznati.

– Za to neće biti prilike – osorno će Caroline. – Vjerujem da ćemo za dva tjedna završiti poslom, zar ne?

Prije nego što je uspio išta odgovoriti, jedan od drvosječa koji je radio podalje u šumi, poviče:

– Evo Hessedyja!

Teksašanin im se približavao polagano jašući i iako je bio svjetloput, imao je u sebi nešto indijansko, uvijek na oprezu i spreman da se obrani i napadne u svakom trenutku.

* * *

Hessedy se zaustavi pred Bukkom. Tate Pala i ostali im se pridružiše.

– Sreo sam trojicu crvenokožaca. Možda su bili samo u lovu, a možda su tražili momka kojeg sam ubio dok je bio na stablu blizu broda. Uspjelo mi je ubiti samo dvojicu, treći je ranjen pobjegao i izgubio se u noći. Hoće li se živ uspjeti domoći sela ne znam, kao ni to koliko je ono daleko – reče pažljivo odmjerivši pogledom Carolinu, Bucka i Mackaya. – Kako

bilo da bilo, sada je sigurno da će nas ubrzo posjetiti, možda već sutra ili preksutra, ili tek za nekoliko dana. Kako napreduje posao, Flynn?

– Danas smo završili sječu stabala – odgovori Buck Flynn. – Sutra ćemo osposobiti ono veliko stablo blizu obale kako bismo pomoću njega mogli podizati srušena stabla i počet ćemo postavljati najduža debla poprečno na rijeku. Bit će mi potrebni svi ljudi s broda!

– Oni će ti pomoći – odmah će Dave Mackay. – Skinuli smo s broda crpku i postavili je blizu vodopada. Kada prestane teći, moći ćemo odmah početi crpsti vodu. To neće biti lako. Očekuje nas težak posao pa će se svi ljudi morati izmjenjivati, jer više od desetak minuta uzastopnog rada na crpki ne može nitko izdržati.

– Što onda čekate? – nestrpljivo će Hessedy i okrene se djevojci. – Uzjaši iza mene. Odsad ne smiješ više napuštati brod jer je na obali za tebe preopasno. Ubrzo će se u blizini pojaviti Indijanci. Hajde!

Bez riječi je uzjahala i obuhvativši ga oko struka držala se da ne padne. Okrenuo je glavu i ponovo su joj se crte njegova lica učinile oštrije i pogled stroži nego inače. Kada ga je prije nekoliko tjedana ponovo vidjela, nakon dužeg vremena, malo se prepala ugledavši ga, ali ubrzo je taj strah bio izbrisan sjećanjima iz zajedno provedenog djetinjstva koje ih je povezivalo kao nevidljiva vrpca.

Pogledao ju je, a ona se nasmiješi tako da se i na njegovu licu pojavi lagan osmijeh.

– Odsad zaista više ne smiješ napuštati brod i, osim toga, moraš uza se imati revolver. Opasnost je sve veća i možda uopće nije bilo razumno da dodeš ovamo!

– Sve će to proći i bit ćemo bogati – mirno će djevojka.

Ponovo je gledao pred sebe i neko su vrijeme šutke jahali, a zatim Hessedy odjednom ponovo poče razgovor.

– Caroline, razmišljao sam o nama. Ne bih želio da se više ikada rastanemo. Htio bih da se udaš za mene. Rado bih se izmijenio i počeo novi život. Mislim da mi se s tobom pruža najbolja prilika za to. Kada te Buck Flynn poljubio, shvatio sam mnogo toga. Nisam mogao podnijeti da te poljubi, a to već dovoljno govori. Ne mogu i ne želim i dalje biti samo tvoj veliki brat. Razmisli o svemu tome, Caroline. Imaš vremena! Možeš razmišljati sve dok ne razdijelimo zlato i ne moramo odlučiti tko će kojim putem krenuti.

Sjedila je kao omamljena želeći isprva maknuti ruke s njegova struka, ali bi u tome slučaju pala s konja a i on bi se vjerojatno uvrijedi. Ipak je bila kao ošamućena. Nikada nije ni sanjala da bi se njihov odnos mogao promijeniti i nikad nije ni trenutak pomislila da postane njegovom ženom, da ga voli kao što žena voli svoga muža! Shvati da on čeka odgovor i stoga tiho reče obuzeta nelagodnim osjećajem:

– Razmislit ću... Da, razmislit ću o svemu tome.

Hessedy samo kimne, a kada su malo kasnije stigli do vodopada i mjesta gdje je usidren parobrod, Hessedy se okrene.

– Jesam li te prestrašio? Ili si se možda ipak zaljubila u Bucka Flynna?

– Nisi me preplašio, samo sam se iznenadila jer si mi uvijek bio kao brat i za sada te još ne mogu

gledati drugim očima. Iako se duže vrijeme nismo vidjeli, ništa se u našem odnosu nije promijenilo.

Sjahala je i popela se mostom za pristajanje na palubu broda. Chip Hessedy, i dalje sjedeći u sedlu, promatrao ju je kako odlazi u svoju kabinu.

– Nije mi odgovorila je li se možda zaljubila u Bucka Flynna – promrmlja gotovo nečujno.

Bacivši se očajno u kabini na krevet, Caroline je razmišljala. Ni sama nije znala zašto nije Hessedyju rekla da ne voli Bucka, da je on za nju samo divlji i svađe željan div, da se ona ne želi vezati ni za jednoga muškarca jer bi željela biti slobodna i upoznati svijet kao lijepa, mlada, slobodna žena. Pomisli kako želi biti lijepa, kako želi da se sviđa drugima i... preda se maštanju o dalekom svijetu, ali se ubrzo sjeti Bucka Flynna i upita samu sebe hoće li je ikada itko tako poljubiti kao što je to on učinio.

V

Već su osam dana usidreni pokraj vodopada, a Caroline već pet dana nije stupila na kopno. Odjednom je do broda dotrčao jedan od ljudi vičući iza svega glasa:

– Postaje sve manji! Manji je! Vodopad se polagano smanjuje!

Sada su već svi mogli čuti kako je žubor vode sve tiši i kako voda ne buči gromoglasno kao do sada.

– Moramo to vidjeti izbliza! – poviče Dave Mackay.

Kada su upravo htjeli potrčati do vodopada, ugledali su kako im se približava jahač. Bio je to Chip Hessedy. Izmorena i oznojena konja zaustavi pred mostom što je povezivao kopno s brodom.

– Dolaze Indijanci! Povucite most na brod. Imate priličan broj sačmarica, zar ne? Vjerojatno neće odmah napasti, već prvo sve dobro razgledati dok ne utvrde što ovdje radimo. Idem do brane da obavijestim ostale. Za sada još ne znam što će se dogoditi. Sve zavisi od Indijanaca, a niti jedan bijelac ne može predvidjeti njihove postupke.

Rekavši to okrene konja i, prije no što je odjahao, pogleda Carolineu pogledom koji nije mogla ili nije željela rastumačiti.

Djevojka se popne na jednu od paluba i skloni se iza stepenica što vode do kormilarnice. Iza njih je bila dobro zaklonjena, a ipak je mogla vidjeti sve što se događa na kopnu. I Dave Mackay se popeo na gornju palubu kako bi imao bolji pregled. Sa sobom je donio veliku pušku za lov na bizone koju je usprkos težini držao bez imalo muke. Naslonio se na ogradu palube i ne okrenuvši se rekao:

– Caroline, ostanite iza stepenica. Indijanci ne moraju znati da imamo sa sobom ženu. Uostalom, ne bi bilo loše da se preodjenete u muškarca. Tko zna možda bi netko od njih došao na ideju da vas otme, ako vas vidi.

– Preodjenut ću se u muškarca, ali se nadam da ćete onda sa mnom postupati drukčije. Znam pucati kao muškarac.

Dave Mackay joj ništa ne odgovori. Gledao je na kopno. Vidio je Indijance koji su se pojavili iz šume. Ukrašeni perjem, lica i tijela namazanih različitim bojama ostavljali su snažan dojam hrabrosti i odlučnosti. Caroline je već vidjela Apaše i Komanče, a sada i Siouxe, najhrabrije Indijance prostrane prerije.

Visoki, čvrsti, duge kose, goli do pasa, u pregačama od vučjeg krzna, obojene kože, nosili su sa

sobom ratničke lukove, koplja, puške, sjekire i toljage. Nekoliko ih je imalo čak i oklope od debele bizonske kože, a neki su se razlikovali od ostalih po tome što su bili u uniformama američke konjice.

Caroline pokuša odrediti koliko ih ima i zaključi da ih je stotinjak.

Dok su se mirno i polagano približavali obali, Dave Mackay ih je promatrao i dalje stojeći na gornjoj palubi naslonjen na ogradu. Odmah je uočio poglavicu. To je očito mladi ratnik na crnome konju ukrašen jednim jedinim orlovim perom i odjeven u kožne hlače s resama i kožnu košulju. Mladi je poglavica dojahao sasvim blizu obali, pogledao Davea Mackaya i upro prst u njega. Kad je progovorio, Mackay je ostao začuđen kako mladić govori engleski, grleno ali ipak dobro.

– Nekoliko je ratnika ubijeno – reče Indijanac. – Tražimo njihovog ubojicu. Ako je na vašem brodu, izručite nam ga!

– Ne znam o čemu govoriš, poglavico – odvrati Dave Mackay, razmišljajući samo trenutak.

Vjerovao je da će se Indijanac razljutiti i zaprijetiti mu, ali se prevario. Mladi je poglavica suzdržao bijes, očito uvjeren da će se ionako domoći čovjeka koga traži pa stoga upita:

– Zašto ste došli u našu zemlju?

Dave Mackay je na neki način očekivao to pitanje i odmah je shvatio zasjedu što se u njemu krila. Prošlo je tek nekoliko godina otkako su ljude koji su prevozili zlato napali Indijanci pa su pokušali pobjeći na splavi, ali kako je nakon krvavih okršaja samo Carolinin otac bio u stanju upravljati splavi, nije je uspio sam zaustaviti prije vodopada, pa se njome strmoglavio niz vodopad.

Mackay je bio uvjeren da Indijanci znaju da dolje u dubini ispod vodopada leži blago. Stoga je i znao da se u pitanju skriva zamka, jer očito mladi poglavica pretpostavlja zašto su došli ovamo.

Stoga Mackay odluči reći istinu.

– Poglavico, uvjeren sam da znaš zašto smo ovdje, ali ako baš pitaš, mogu ti i sam reći: došli smo po zlato!

– Zlato pripada nama! – odmah će Indijanac. – Ne smijete ga uzeti. Ono je naše! Možemo njime nabaviti veliku količinu pušaka, municije i različitih drugih potrebnih stvari. Odustanite i vratite se odakle ste i došli, ali nam prvo predajte ubojicu!

– Zlato pripada nama! – odvrati Mackay. – Mi ga jedini možemo izvaditi. Vi nikada ne biste uspjeli i zlato bi ostalo zauvijek na dnu te udubine. Stoga nemate pravo na njega. Riba pripada onome tko je uhvati, zar ne?

Indijanac je šutke okrenuo konja, podigao ruku i pozvao svoje ljude da ga slijede.

Caroline osjeti kako je prolaze trnci pri pomisli da joj je Hessedy već dva puta spasio život. Pitala se hoće li i idući put stići na vrijeme.

Svi ljudi na brodu šutke su gledali odlazak Indijanaca.

– Nije se uopće predstavio – zlovoljno će kasnije Art Banner. – To mi se nimalo ne sviđa. Zna, doduše, dobro engleski, ali ipak je mogao reći ako se zove!

– Ne brini. Dovoljno ćeš brzo saznati kako se zove – ogorčeno će jedan od dvojice strojara.

– Plašite li se? – upita Dave Mackay okrenuvši se prema djevojci i ohrabrujuće joj se nasmiješi.

– Preodjenut ću se u muškarca i boriti kao muškarac ako zatreba

– odlučno će djevojka odmahnuvši glavom.

– Bojim se da će to uistinu biti potrebno – kimne Mackay. – Nismo vas smjeli povesti!

* * *

Buck Flynn i njegovi ljudi radili su bez prestanka. Iz stabala koja nisu upotrijebili za branu sagradili su neku vrstu utvrde u blizini brane na obali rijeke.

Popodne, kada im je Hessedy došao javiti da su Indijanci u blizini, brana je već bila gotovo završena. Buck Flynn ga odmah upita za koliko vremena mogu očekivati Indijance.

– Doći će za manje od sata – mirno će Chip Hessedy.

– Ako je tako – odgovori Buck Flynn – ne znam zašto bismo se uzbuđivali. Teksašanine, mene ne zanima hoće li oni stići za sat ili dva. Za njihov ću dolazak biti zainteresiran tek kad budu udaljeni od nas samo pet do deset minuta!

Chip Hessedy pogleda branu i shvati o čemu je riječ. Nije više bilo potrebno mnogo vremena da se brana završi i uistinu se moglo dogoditi da obave posao prije dolaska Indijanaca. Minute će biti dragocjene. Stoga se i nije razljutio na Buckov odgovor, već samo hladno kimne.

– Stražarit ću! Kada me ponovo ugledate, bit će to znak da su Indijanci udaljeni samo dvije minute.

Rekavši to okrene konja i odjaše.

– Što je s »Riverbee«? – poviče Buck.

– Upozoreni su na opasnost, ali vjerujem da ih za sada crvenokošci neće napasti.

Buck Flynn se vrati na branu i nastavi hrabriti ljude. Nije lagan posao učvrstiti posljednja debla u otvore. Struja je vrlo jaka i vodena snaga im se suprotstavlja, pokušavajući prodrijeti kroz posljednje pukotine na brani. Služe se užetima i koloturima. Samo tako debla mogu podići i postaviti okomito na riječno dno gdje ih snažna struja pritišće svojom snagom.

Kada se debla postave, treba nanijeti što više kamenja koje će učvrstiti branu. Snažni i izdržljivi momci već su pri kraju snaga.

Isprva voda još zapljuskuje iznad postavljenih debala, ali ubrzo će se vodostaj s druge strane brane smanjiti i vodopad će prestati teći. Ako Indijanci dopuste, ljudi će moći ispumpati vodu iz udubine ispod vodopada.

Buck i ostali ljudi, zadovoljni obavljenim poslom, gledali su kako je s jedne strane brane vode sve manje, dok s druge strane valovi uzburkane rijeke zapljuskuju čvrste stijene brane. Iznenada se u galopu iz šume pojavio Chip Hessedy. Odmah su znali što to znači i više nije bilo vremena diviti se dobro obavljenu poslu.

– Momci, ubrzo će početi drugi dio borbe. Pokažite im što znate – poviče Buck.

Svi su potrčali preko brane do ruba strme obale gdje je bila utvrda.

Chip Hessedy, stigavši na indijanskom konju, svezao ga je unutar utvrde. Uza se je imao dva revolvera, jednog za opasačem a drugog u koricama. U ruci je držao novu »vinčesterku«. Šutke je promatrao kako se Buckovi ljudi raspoređuju uzduž obrambenog zida utvrde. Uza se su imali puške i sjekire.

Svi su mirni i sabrani, naučeni na borbu i okršaje s Indijancima jer su se, dolazeći u ove predjele u

sječu šume, često morali s njima sukobljavati.

Hessedy je zadovoljan. Zna da usprkos tome što ih nema mnogo, po snazi i srčanosti svaki vrijedi za dvojicu.

Pogledavši preko stijene utvrde više nije zadovoljan prizorom. Skupina ratnika koja im se približava zaslužuje svako divljenje.

Buck Flynn radoznalo čeka što će se dogoditi. Ne zna hoće li njihovi protivnici poslati prvo nekoga na pregovore ili ih odmah napasti. Pogledom traži tko bi mogao biti poglavica i pronašavši ga učini mu se da ga poznaje po opisu. Često je razgovarao s trgovcima i tragačima o Indijancima i njihovim poglavicama.

– Momci, on je vjerojatno Elkhorn – tiho će Buck. – Zacijelo ste čuli o njemu. To je Indijanac koji je kao dječak odrastao kod misionara i kod njih duže vrijeme pohađao školu. Pobjegao je od njih i kad je vojska napala i spalila njegovo selo, ponovo je postao ratnik. Da, mislim da je to uistinu on. Uvjeren sam da znaju da ovdje u blizini ispod vodopada leži golema količina zlata, a Elkhorn dobro zna njegovu vrijednost. Dovoljno je dugo bio kod bijelaca i imao je vremena mnogo naučiti. Neće oklijevati da napadnu i osvoje branu, te da izvade zlato. Evo ih! Dolaze!

* * *

– Momci, ne pucajte prije moje zapovijedi! – odlučno će Buck. – Moramo pričekati da nam se što više približe. Čekajte moj znak!

Mora vikati jer ga inače nitko ne bi čuo. Buka što su je stvarali ratnici prejaka je i zamalo ga je nadglasala. Udarci kopita nepotkovanih konja stvaraju čudnovat i divlji zvuk. Cijeli je prizor zadivljujući.

Šareni konji, ratne boje, perje, strije uzvici... sve je to zadivljujuće isto koliko i zastrašujuće. Na Bucka Flynna i njegove ljude juriša smrt!

– Vatra! – poviče Buck i time je počela strašna neizvjesna borba.

Buckovi su ljudi doduše hrabri i izdržljivi, ali im nije svejedno kad vide kolikoj se snazi i srčanosti pokušavaju suprotstaviti, jer se Indijanci isto kao i oni bore za nešto što smatraju da im pripada.

Pitanje je tko od te dvije strane ima pravo. Boreći se za goli život, i jedni i drugi urlaju, viču, kao da će im tako biti lakše i kao u grču pokušavaju ukloniti što više neprijatelja.

Ogorčeni Indijanci uspjeli su se približiti brani i mnogi su na konjima skočili preko drvene ograde, dok su neki jednostavno bili zbačeni s konja u metež s druge strane.

Dvanaestak ratnika uspjelo je prodrijeti u utvrdu i krv je potekla još jače i strašnije nego do sada. Oštrice noževa i sjekira bljeskaju u očajničkom okršaju prsa o prsa.

I Hessedy je već ispraznio pušku i jedan revolver pa puca iz drugoga.

Odjednom ratnici odlučiše da se povuku. Iznenada, kao što su se i pojavili, nestali su u šumi i poveli sa sobom većinu svojih mrtvih i ranjenih.

– Čini mi se da sam sve ovo sanjao – netko će očajnim glasom.

– Zašto je sve to tako? – upita netko drugi. – Zašto želimo ubiti jedni druge?

– Ovo je pravi pakao! – očajno će treći. – Momci, što ćemo ako nas još jednom napadnu?

– Do vraga sa zlatom! Više mi

uopće nije stalo do njega. Samo da izvučem živu glavu!

Buck Flynn i nekoliko momaka za to su se vrijeme pobrinuli o ranjenima i mrtvima. Kad su se Indijanci povukli, dvojica Buckovih ljudi bila su mrtva, a šestorica ranjena.

Chip Hessedy je napunio oružje i miran, bez ikakva izraza na licu, gledao prema šumi u kojoj su nestali Indijanci.

– Danas se više neće vratiti – zaključi Buck prišavši mu. – Vjerujem da će pokušati na drugi način, ali moramo požuriti i odmah početi raditi ako se želimo domoći zlata. Do sutra u podne rijeka će nabujati pa će bez muke prodrijeti kroz branu i raznijeti je kao da nikada nije ni postojala, a ne vjerujem da bismo mogli sagraditi novu i čvršću. Pretpostavljam da su Indijanci već poslali glasnike u obližnja sela kako bi sve obavijestili što se ovdje dogodilo. Hessedy, imate li kakav prijedlog?

– Sve zavisi od toga – slegnuvši će ramenima Hessedy – hoće li Dave Mackay biti dovoljno hrabar. On i njegovi ljudi morali bi se u vrlo kratkom vremenu domoći zlata, dok se mi ovdje borimo s Indijancima i zadržavamo ih.

– A što ako se Inijanci podijele u dvije skupine i odluče istodobno napasti i nas i »Riverbee«?

Chip Hessedy odmjeri svakog pojedinog momka, pričeka nekoliko trenutaka i zatim reče hladno i suzdržano kao i uvijek:

– Moramo se boriti za zlato. Otići ćemo noću suhim riječnim koritom do vodopada i vidjeti što se dolje događa. Ako se odšuljamo da nas Indijanci ne primijete, možda će oni koje su ovdje ostavili da paze na nas tek sutra ujutro opaziti da nas nema. I oni su izgubili dosta ljudi! Sada će prvo zapaliti veliku vatru i u očekivanju pomoći posavjetovati se sa svojim bogovima. Vidjet ćemo što će biti.

Ljudi su buljili u njega, shvaćajući da je taj revolveraš bešćutan i proračunat. Svi su duže vrijeme šutjeli zaokupljeni svaki svojim mislima.

– Zlato! Do vraga s njime! – javi se netko. – Ako ga se ikada domognemo, tko zna koliko će sretnika sve ovo uopće preživjeti! Sve će to zlato biti zakrvavljeno našom i tuđom krvi! Svaki viski koji bude kasnije popijen, vjerujem da će svakom preživjelom zastati u grlu pri pomisli kako ga je zaradio...

Nitko ništa nije odgovorio.

VI

»Riverbee« se već našao na suhom riječnom dnu. Dave Mackay je nervozno šetao palubom i svaka je njegova kretnja odavala da je opadanjem vodostaja rijeke sve uznemireniji.

Njegovi ga ljudi promatraju ispod oka, očekujući hoće li im nešto reći ili zapovjediti. Samo su trenutak skrenuli pažnju s njega, i to kada se na palubi pojavila Caroline odjevena kao muškarac. Gotovo su pomislili da je na »Riverbee« stigao neki novi momak. Prevelika odjeća vješto je prekrivala njezine obline.

– Moramo pokušati! – odjednom će Mackay. – Možda će Buck i ostali momci još neko vrijeme uspjeti zadržati Indijance. Moramo iskoristiti tu priliku, sići s broda i pokušati doći do zlata!

– Svi? – začudi se Art Banner.

Na brodu su osim njega Mackay i četvorica momaka, te kuhar i mladi splavarski pomoćnik.

– Svi! – potvrdi Mackay. –

Moramo se naoružati i krenuti što prije, uz rizik da ostavimo »Riverbee« neko vrijeme bez zaštite.

Do vodopada je bilo samo tristo metara. Dave Mackay odluči da kuhar i mladić otrče do šume u kojoj su nestali Indijanci i tamo pripaze da se netko ne došulja do broda.

– Budite oprezni i javite nam čim opazite nešto sumnjivo – zapovjedi Mackay. – Kad se smrači vratite se na parobrod.

Kuhar i mladić su poslušali, a ostali ljudi prišli su crpki smještenoj između stijena pokraj mjesta gdje se inače spušta vodopad. Dugačke cijevi crpke dovukli su do udubine ispod vodopada i prionuli na posao. Udubina je u toku godina postala tako velika da se u njoj skupilo mnogo vode što otjecanjem rijeka nije mogla povući sa sobom.

Cijevi crpke, izrađene od lima, kože i platna za jedra, položili su u otvor i počeli pumpati.

Posao kojeg su se latili težak je, zamoran i zahtijeva izdržljivost i snagu. Ručna crpka ima dvije poluge i kad se jedna strana povuče dolje, drugi kraj podiže se tako visoko u zrak da se čovjek svom svojom težinom mora upravo objesiti o ručku kako bi je potegnuo dolje i pritisnuo prema zemlji.

Dave Mackay i Art Banner počeli su prvi, izdržali desetak minuta i zatim izmoreni i teško dišući oteturali u stranu.

– Tu je crpku očito izmislio neki glupan – zastenje Banner i obriše rukom znojno čelo.

Polagano su se oporavljali i ljutito promatrali kako druga dvojica pokreću ručku a voda u velikom mlazu štrca iz cijevi. Sljedeća dvojica izdržala su oko šest minuta i zatim prepustili posao drugoj dvojici i tako redom.

Razina vode u udubini postajala je sve niža, ali i sunce je već pomalo zalazilo i večer nije bila daleko. Ljudi su dali sve od sebe, nastojeći raditi što brže i bolje.

Caroline nije mogla pomoći, ali se šćućurila pokraj otvora ne odvajajući pogled s vode koje je bilo sve manje i manje. Polagano je preostala voda postajala bistrija i već je mogla razabrati kamenje na dnu.

Dolje vjerojatno ima još mnogo kamenja što u proljeće rijeka valja sa sobom sve do udubine gdje se zaustavlja. A između kamenja zacijelo leži zlato!

Pomisli kako je otac, dok joj je sve to pričao, bio već prilično bolestan i tko zna nije li joj govorio o nečemu u što je sâm vjerovao, a što možda uopće ne postoji.

Odbaci tu pomisao, sjetivši se da je Chip bio ovdje i sve ispitao. Imao je sa sobom dugačku žicu na koju je pričvrstio kuku i dva dana njome neprestano rovao po dnu dok nije uspio iščupati komad bizonske kože s nekog očito vrlo teškog predmeta. Ako ništa drugo, zacijelo se dolje na dnu krije neka teška kožna kesa.

Nastojeći potisnuti sumnju, Caroline je sve svoje misli usmjerila na zlato koje se nadala da je skriveno na dnu te goleme udubine.

Ipak se osjeća nelagodno jer joj se njezine želje i planovi u vezi sa zlatom čine odjednom manje važni, nekako udaljeni, neostvarivi. Isprva ju je začudilo zašto su se njezini osjećaji tako promijenili, ali onda joj je iz minute u minutu postajalo jasnije zašto sada počinje osjećati drugačije nego prije.

Odjednom pomisli kako je sve to besmisleno, kako je ludost to što tako očajnički pokušavaju. Pitala

se što ako Buck Flynn i ostali sada već strepe za goli život, pokušavajući se bezuspješno suprotstaviti Indijancima. Dosad je već poteklo previše krvi zbog tog zlata.

Misli koje joj se vrzmaju po glavi ne dajući joj više mira, prerastaju u moru. Shvaća da ne bi mogla biti sretna s bogatstvom uz tolike žrtve. Cijelog će je života progoniti misli o poginulima. Pri toj spoznaji nešto se u njoj slomilo.

VII

Radili su do kasno u noć. Indijanci se nisu pojavili, a kuhar i dječak koji su se vratili kada je pao mrak, javili su da nisu primijetili ništa sumnjivo.

Udubina ispod vodopada bila je već gotovo ispražnjena. Crpka je cviljela i stenjala kao da se i ona napreže da što prije obavi posao. Već su je počeli mrziti kao zlo stvorenje što im se suprotstavlja i primorava ih da daju sve od sebe dok ne budu na kraju snaga na smrt izmoreni. Usprkos tome znaju da moraju izdržati jer se inače ne mogu domoći zlata.

Vreće od bizonske kože sigurno su natopljene vodom, razderane i napola uništene. Zlato je zacijelo još dolje, ali će ga možda morati tražiti između stijena jer se vjerojatno, kad su se vreće raspale, otkotrljalo po cijeloj udubini i sada je pomiješano s kamenjem što leži na dnu. Možda će trebati duže vrijeme da ga uopće pronađu. Da nema Indijanaca, sve to ne bi bilo tako teško.

Te i slične misli zaokupljale su Mackaya, djevojku i ostale ljude pokraj udubine.

Caroline se kasnije vratila s kuharom i dječakom na parobrod. Skuhali su dobru obilnu večeru i odnijeli je ljudima pokraj udubine. Tako su iscrpljeni da im je prijeko potrebno da se okrijepe.

Negdje poslije ponoći crpka je konačno počela izbacivati šljunak i mulj. Dave Mackay i Art Banner spustili su se u udubinu koja je, kako se na kraju ustanovilo, dublja od šest metara. Na dnu udubine naišli su na mnogo velikih gromada stijena između kojih se zadržalo i manje kamenje.

Počeli su odmicati veće stijene. Ostali ljudi i Caroline stoje uz rub udubine, pažljivo promatrajući što se dolje događa, pa su sasvim zaboravili opasnost od Indijanaca. Njihovo je strpljenje stavljeno na tešku kušnju.

Prije nego što su na išta naišli, dvojica su morala odmaknuti mnogo kamenja, ali su, kako se malo kasnije ustanovilo, pokušali na pravom mjestu, tamo gdje je vodena bujica dokotrljala najteže predmete.

Art Banner odjednom usklikne od veslja i čuđenja, pa Mackay požuri do njega. Šutke grčevito nastavljaju otklanjati kamenje, a zatim se javi Mackay:

– Pronašli smo staru vodom natopljenu bizonsku kožu! Ne možemo podignuti vreću jer bi se odmah raspala kao da je od vlažnog papira.

Kratko su se još dolje zadržali i zatim popeli gore noseći svaki nekoliko malih kamenja. Bolje ih pogledavši, ljudi i djevojka koji su ih čekali pokraj otvora odmah su mogli zaključiti da je to grumenje teže od olova i da je žutog sjaja, zamjetljivog i na mjesečini što ih obasjava. Znači da su ipak pronašli zlato. Čisto zlato odlomljeno nekoć iz debele zlatne žile.

– Znači, sve je bila istina – prošapće Caroline.

***

Svi nešto mrmljaju, ne mogu još potpuno shvatiti da su zaista uspjeli pronaći skriveno blago ali su svi i dalje zabrinuti jer valja što prije razmisliti kako da se odavde izvuku živi i ponesu sa sobom blago. Kako da se domognu Missourija.

– Sada ćemo se prvo vratiti na brod – zaključi Mackay. – Moramo saznati što je s Buckom i...

Zašutio je začuvši iznad sebe, s mjesta odakle se inače spušta vodopad, neki šum. Pogledali su gore, spremni da se brane, ali uto prepoznaše Hessedyjev glas.

– Jeste li ga pronašli? – upita Hessedy.

– Zlato je ovdje, ali gdje su Indijanci? – odvrati Mackay razabravši kraj Hessedyja još nekoliko drugih ljudi.

– Ubrzo će stići – javi se Buck Flynn.

Začuvši njegov glas, Caroline Dunn osjeti kako joj srce jače kuca. Osjeti nešto što ni samoj sebi nije mogla rastumačiti: sreću, olakšanje prožeto još nečim za nju za sada još nepoznatim.

– Napali su nas i uspjeli smo se obraniti nanijevši im mnogo gubitaka – nastavi Buck. – Zapalili su vatru i plešu u slavu mrtvih ratnika čije su duše sada na putu za vječna lovišta. Ples mrtvima kasnije će prijeći u ratnički ples, a zatim će upitati svoga vrača što misli o ponovnom napadu. Možda će im vrač savjetovati da pričekaju pojačanje, ali će im u svakom slučaju proreći sreću i oni će mu vjerovati. Ali i usprkos tome nemamo mnogo vremena jer je pritisak vode na branu vrlo jak i za dvanaestak sati bujica će je probiti i vodopad će se ponovo sručiti.

Rekavši to Buck je začas nestao kako bi se odmah zatim pojavio sa strane i počeo spuštati prema Makkayu. Slijedili su ga Chip Hessedy i ostali.

– Ne smijemo gubiti ni trena – javi se Hessedy. – Prenesite ranjene na brod. Kuhar i Caroline pobrinut će se za njih, a ja i još dvojica pripazit ćemo da nam se Indijanci ne približe. Nadam se da ćemo vas moći na vrijeme upozoriti kad ih ugledamo, ali nastojte što više zlata prenijeti na brod. Ako usprkos mjesečini ne vidite dovoljno, odnesite dolje svjetiljke. Osim toga, donesite s parobroda onu veliku karbidnu svjetiljku kako biste što bolje vidjeli. Svaka je minuta dragocjena!

***

Svi su prionuli na posao, a Caroline, kuhar, dječak i dvojica strojara prenijeli su na parobrod ranjenike da im previju rane.

Idućih nekoliko sati djevojka je bila zaposlena oko ranjenika, želeći im što bolje očistiti i previti rane i pobrinuti se za njih koliko je god mogla. Osjećala se krivom jer su svi ti ljudi došli ovamo zapravo na njezin nagovor. Ideja da pronađu zlato bila je njezina. Sada je već bila sigurna da nikada neće moći putovati svijetom kao imućna žena željna da upozna sve blagosti života. Izgubila je volju za tim, previše se toga dogodilo ovih posljednjh dana.

Odjednom je shvatila da čezne za komadićem zemlje gdje bi se osjećala mirnom, sretnom i sigurnom, za domom i mirnim životom. Sjetila se žene jednog farmera koju je upoznala u Steamboat Bendu i prvi put zaželjela da i ona tako živi.

Ta žena ima sve, dom i obitelj o kojoj se brine. Pita se hoće li i ona jednom biti tako sretna. Ali za to joj je potreban muž, pravi čovjek s kojim bi bila sretna. Chip Hessedy?

– Ne! – odlučno pomisli Caroline i primijeti da je to glasno izrekla.

Pomisli kako bi njezin muž svakako morao biti drugačiji od Chipa Hessedyja, čovjek koji i sam želi dom i koji ga želi stvoriti vlastitim rukama. Ni sama ne zna zašto, ali pomisli na Bucka i preplaši se svojih misli. Je li moguće da se zaljubila u divljeg Bucka, a da toga isprva nije ni bila svjesna, u čovjeka za koga je izazov sastavni dio života i koji se ničega ne plaši.

***

Kada se počelo daniti, dvojica su donijela na brod napola pune vreće koje su jedva uspjeli dovući sa sobom, jer je zlato teško. Ljudi koji su na parobrodu držali stražu smješkali su se gledajući ih kako donose toliko željno bogatstvo.

– Ovo je samo početak – jedan će od dvojice ljudi teško dišući. – Ima još mnogo više! Debele kožne vreće spriječile su da se rasipa. Ako budemo imali dovoljno vremena, naći ćemo i posljednji komadić!

– Za sada još nema Indijanaca – javi se drugi. – Hessedy kaže da zlato stavimo u čamac za spasavanje. Smatra da će put natrag do Missourija biti opasan i da je bolje da zlato odmah smjestimo u čamce.

– Možda ima pravo – reče jedan od dvojice strojara. – Na onom uskom dijelu puta koji moramo proći dovoljno će biti da Indijanci bace na nas nekoliko većih gromada kamenja, ili nam kamenjem oštete lopatasti kotač. Moramo se vratiti ploveći unatrag, dakle pokrećući se tim kotačem ispred nas, jer je rijeka ovdje preuska da bismo se mogli okrenuti. Da...da... najbolje će biti da stavimo u čamac ne samo zlato već i oružje, hranu i pokrivače.

Dvojica koja su donijela zlato ponijela su sa sobom i doručak, jer su radeći naporno i brzo svi već ogladnjeli.

***

Carolinu obuzmu crne slutnje. Stoji nervozna i zabrinuta, neprestano osluškujući svaki najmanji šum. Želi da ljudi što prije prestanu vaditi zlato i vrate se na brod. Osjeća da se sve ovo neće dobro završiti. Vrijeme prolazi i ona je sve nervoznija.

Odlučuje da ode na kopno, ali ju je jedan od strojara dostigao i zaustavio.

– Ne...ne... Ne smijemo dopustiti da napustite brod!

– Neću otići daleko – usprotivi se Caroline. – Htjela bih samo vidjeti što se događa kod vodopada. Ne mogu više ovako izdržati. Moram...

Riječi su joj prekinute na strašan način jer čovjek koji ju je zaustavio odjednom je iz svega glasa zaurlao. Iz ramena mu je visila dugačka strijela.

– Indijanci! Indijanci! – poviče Caroline i baci se na zemlju pokraj čovjeka koji je stenjao.

Drugi strojar koji je stajao na gornjoj palubi počeo je pucati ni sam zapravo ne znajući kamo, u stijene, ali se nitko nije pojavio. Strijelu je očito odapeo jedan od ratnika poslan u izvidnicu, koji je do-

bro iskoristio priliku što mu se pružila.

Caroline je zajedno s kuharom dovukla ranjenika u kabinu gdje su ga položili na krevet. Neprestano je mislila o tome što bi se dogodilo da je taj čovjek nije spriječio da ode na kopno. Da nije bila tako svojeglava, on možda sada ne bi bio ranjen.

– Moramo mu izvaditi strijelu na graničarski način – reče kuhar.

Znala je što kuhar misli i stoga se ugrize za usnu i samo kimne. Kuhar je oštrim nožem odrezao perjem ukrašen kraj strijele i zatim je snažnim pokretom gurnuo tako da je prošla kroz rame. Kad se kukasti dio pojavio na drugoj strani ramena, momak se osvijestio i uzdahnuo od bolova.

– Još malo, momče – umiri ga kuhar i povuče strijelu.

Mladić ponovo zastenje, ali ovog puta s olakšanjem, osjetivši da mu je strijela izvađena iz rane.

– Sad je bolje – zadovoljno će kuhar.

On i Caroline očistili su ranu i vješto je previli.

Djevojka osjeti lagano olakšanje, ali se ubrzo trgne začuvši izvana pucnjavu. Strojar na palubi bolno krikne. Kuhar dohvati sačmaricu, opsova, i iziđe na palubu.

Caroline je čula kako je zaurlao i opalio iz sačmarice. Odmah potom oglasi se iz blizine indijanski povik i djevojka pomisli da će se onesvijestiti od straha, ali se ubrzo sabere, dohvati revolver što ga je imala za opasačem i otvori vrata. Pred sobom ugleda Indijanca. Instinktivno opali i tek trenutak kasnije shvati da je uistinu pucala u čovjeka. Priguši krik i osvrne se oko sebe, ali na brodu očito nije bilo više ni jednoga.

Strojar je ležao ispružen nedaleko od nje, a kuhar u njegovoj blizini. Pokraj mostića što vodi na parobrod ležala su tri Indijanca. Četvrti se, dakle, uspio probiti do nje. Kako bi mogla prići kuharu i strojaru, morala je prekoračiti mrtvog Indijanca, i to učini drhtućih koljena.

– Indijanci! Htjeli su... htjeli... – mucao je dječak stojeći na gornjoj palubi.

– Znam, Billy – odgovori Caroline glasom koji joj se činio stran, obojen istodobno gorčinom, očajem i umorom. – Prokleto bilo to zlato! Da barem nikada za njega nisam čula! Kada bi bar svi uspjeli živi napustiti ovo prokleto mjesto... kada ne bi bilo više prolijevanja krvi... sve bih dala da mogu popraviti ovo što sam učinila. Odrekla bih se cijelog bogatstva samo da ih mogu spasiti...

Riječi su prešle u očajnički plač. Nije imala više snage za to. Pokazala se onakvom kakva je uvijek i bila: osjećajna mlada djevojka.

– Vraćaju se! – poviče dječak na palubi i Caroline kao iz daljine začuje njegov ushićeni povik. – Buck Flynn i ostali momci se vraćaju! Stižu! Sa sobom nose teške vreće! Znači da su ipak našli sve zlato! Evo ih!

– Dječače, do vraga s tim zlatom! – ogorčeno će Caroline i obriše suze.

Naslonjena na zid kabine gleda bradate, oznojene i mokre ljude kako umorni i iscrpljeni dolaze na brod. Usprkos svemu, svi se zadovoljno smješkaju.

– Imamo zlato! – poviče jedan.

Gotovo da i ne primjećuju mrtve Indijance, strojare i onesviještenog kuhara. Caroline ih nijemo gleda, žaleći ih na neki način. Pomisli kako je i ona prije mislila samo o

zlatu i u svojoj pohlepi bila uvjerena da može po svaku cijenu izdržati sve kako bi ga se domogla, ali ona se u međuvremenu promijenila, za razliku od ovih momaka koji će možda ipak izdržati, plativši makar i životom ono čega se žele domoći.

Silazeći u kabinu ugledala je Bucka Flynna, Mackaya i Hessedyja kako su upravo posljednji zakoračili na brod. Buck Flynn je zastao i propustio drugu dvojicu ispred sebe. Odmah je uočio sve što se dogodilo za njihova izbivanja i pogleda Caroline – Je li bilo strašno? – upita i krene prema njoj.

Samo je šutke kimnula, ali Buck je ionako, pogledavši je u oči, sve pročitao s njezina lica.

– Jadna djevojčice... Ali takav je život! Tako je to u ovoj zemlji, a i uvijek je tako bilo i bit će kad je posrijedi zlato. Za to žuto grumenje oduvijek su ljudi plaćali svaku cijenu. Pokušaj to razumjeti i nemoj sve uzeti previše k srcu!

Osjetila je da je razumije, i to joj je bilo drago.

– Buck, ti... drugačiji si nego što sam prije mislila – tiho će Caroline i ode u svoju kabinu.

Buck je stajao i gledao za njom, ali ga u mislima prekine Hessedyjev oštar glas:

– Zlato stavite u čamac za spašavanje!

* * *

Kao da su željeli predahnuti, Indijanci su se pojavili drugi dan u podne. Zaustavivši se na sigurnoj udaljenosti, nisu odmah napali već iz zaklona pucali u sve što bi se pokrenulo na palubama.

Posada parobroda »Riverbee« postavila je ispred broda snopove granja koje su sada mogli zapaliti i time stvoriti obrambeni zid. Ali Indijanci su ubrzo počeli napadati brod gorućim strijelama. Pri gašenju požara, što su ga izazvale strijele, jedan je čovjek poginuo a dvojica su teško ranjena.

Bilo je jasno da Indijanci čekaju pojačanje i da će, čim ono stigne, napasti »Riverbee«. Posljednja i ujedno jedina nada ljudi na brodu bila je da brana gore popusti i voda ponovo poteče svojim uobičajenim tokom, rušeći se u obliku vodopada u donji dio korita. Tada bi nadošla bujica, podigla »Riverbee« i pokrenula ga sa sobom u smjeru Missourija.

Svi su se pitali hoće li uspjeti, jer nitko nije mogao sa sigurnošću tvrditi kad će brana popustiti. Ako popusti prije nego što Indijancima stigne pojačanje, to bi ih spasilo.

– Sagradili smo solidnu branu – zamišljeno će Buck. Skine šešir i prođe prstima kroz gustu crvenu kosu. – Željeli smo sagraditi što čvršću branu, jer tko je znao da ćemo uspjeti zlato tako brzo...

Njegove riječi nadglasa prodoran zvuk koji kao da se približavao iz daljine začuđujućom brzinom. Isprva nitko nije mogao shvatiti što je to.

– Nadolazi rijeka – mirno će Buck. – Brana je popustila i vodopad će se ubrzo srušiti s visine, a nama preostaje jedino nada da nas pobješnjela bujica ne raznese.

Svi osluškuju zaglušujuću buku rijeke što nadolazi, ali tome se zvuku priključuje i vika razočaranih Indijanaca.

Mladi je poglavica prije izgubio previše ljudi, pa ne napada, jer se boji ponovnih gubitaka. I sada ga već ionako prati mržnja žena koje su izgubile muževe.

Bujica je gurajući pred sobom kamenje sada već došla do ruba

gornjih stijena. Ruši se u donji tok rijeke uz zaglušujuću buku i približava se parobrodu. Vodopad je ponovo oživio na mjestu gdje se već godinama sručuje niza strme stijene.

»Riverbee« je i dalje stajao u maloj uvali u kojoj su proveli sve ove dane, tražeći zlato u udubini ispod vodopada. Bujica je, doduše, preplavila manji dio kopna što se prostirao između parobroda i vodopada, te doprla u uvalu brzo i snažno, ali nije oštetila brod. Doprijevši do njega, podigla ga je i »Riverbee« je ponovo zaplovio.

* * *

Strojar je već prije naložio vatru kako bi para bila spremna, pa se lopatasti kotač polagano počeo okretati, povlačeći brod u dublju vodu izvan uvale. Dno parobroda isprva je cviljelo stružući o šljunak i kamenje, a strijele i meci Indijanaca dosezali su sve do parobroda.

Mackay, kormilareći iz kormilareve kućice mora biti oprezan da ga Indijanci ne pogode. Vještim zahvatima uspio je parobrod pravilno usmjeriti ali ga nije mogao okrenuti jer je korito preusko. Tako je »Riverbee« zaplovio rijekom s kotačem sprijeda, što zahtijeva veliku vještinu onoga koji upravlja brodom.

Da bi se pravilno upravljalo parobrodom, mora se u ovom slučaju, kad je brodski kotač sa oba kormila naprijed, ploviti brže od silne nizvodne riječne struje. Na širokoj rijeci to ne bi bilo teško, ali na ovoj uskoj, što protječe kanjonom, to je već pravo umijeće.

U prvom zaokretu Mackay je jedva mimoišao golemu stijenu, uspjevši u posljednji trenutak skrenuti parobord. Ogorčeno prokune, znajući da je to zasigurno najsmjelija plovidba njegova života. »Riverbee« je u međuvremenu projurio pokraj druge goleme stijene, ne dodirnuvši je zapravo samo zato što zbog velike brzine kojom je jurio, njegov stražnji dio, inače pramac, nije stigao udariti o stijenu.

Buck Flynn stoji u kromilarnici s Mackayem. Jasno mu je kakav je to pothvat pa cijeni Mackayevo umijeće. Usprkos tome još su mogućnosti dva prema jedan za rijeku.

Minute traju kao sati, ali kasno popodne ipak su uspjeli. Svladali su rijeku, a time i Indijance. Spašeni su!

VIII

Doplovivši u Missouri, zaokrenuli su u prvu mirnu uvalu i tamo se usidrili. Sunce je već zalazilo, ali još je bilo dovoljno svjetla da mogu pregledati parobrod i ustanoviti oštećenja koja su nastala dok je povremeno okrznuo poneku stijenu.

– Izvadite zlato iz čamca – zapovjedi Mackay, sišavši s Buckom i Artom Bannerom na glavnu palubu. – Potreban nam je pri popravljanju oštećenja.

– Mislim da je bolje da zlato ostane u čamcu... – poče Hessedy, ali ga Mackay prekine.

– Zlato se mora izvaditi! – odredi Mackay glasom koji nije trpio pogovora.

Hessedy više ništa nije rekao, već je sa strane pažljivo gledao kako nekoliko ljudi premješta desetak vreća zlata iz čamca do poklopca grotla brodskog skladišta.

– Kada će se zapravo podijeliti to zlato? – upita netko od ljudi dok su ostali kao začarani buljili u vreće.

– Glupane! – ljutito će Mackay. – Sve dok ne popravimo oštećenja na parobrodu da »Riverbee« ponovo može sigurno ploviti Big Muddyjem, nema ni govora o podjeli zlata.

– Naravno – javi se Hessedy glasom nemarnijim nego ikada. – Sam ću pripaziti na zlato. Možete mi vjerovati da ću dobro paziti.

Svi su ga začuđeno pogledali, ali nitko nije odgovorio, samo ga je Buck gledao drugačije od ostalih, pažljivije i nekako opreznije. Buck Flynn kimne zamišljeno kao da razgovara sam sa sobom i osluškuje neki predosjećaj što se pojavljuje duboko u njemu.

Okrene se naglo i ode, a Tate Pala pođe za njim. Chip Hessedy mirno uvija cigaretu, ne ispuštajući iz vida gomilu zlata što leži nedaleko od njega. Pripaljujući cigaretu, svjetlost šibice na trenutak obasja njegovo lice. Izgleda bezizražajnije nego ikada.

Malo kasnije, nakon što su oprezno pregledali oštećenja trupa, Dave Mackay i njegovi ljudi ponovo su na palubi. Po onome što je Mackay rekao, sada točno znaju što se mora popraviti i odlučuju da već rano ujutro počnu raditi.

– Čamac mora ostati slobodan kako bismo se mogli njime poslužiti – zaključi Mackay – a zlato bismo mogli prenijeti u jednu od kabina.

– Može mirno ostati tu gdje jest – javi se Hessedy. – Pazim na njega i sve je u redu.

– Dobro... – nakon kraće stanke pristane Mackay. – Hajedmo jesti.

– Neka mi netko donese jelo ovamo – zatraži Chip Hessedy.

Nije dobio odgovor, ali se ubrzo pojavi dječak s poslužavnikom u ruci.

– Određeno je da svatko dobije čašu ruma – reče dječak, pruživši mu jelo.

– Ne želim rum.

– Zar nikada ne pijete?

– Ostavi me na miru – promrmlja Hessedy i dječak ode.

* * *

Na nebu je tamnocrvena boja zalazećeg sunca već prelazila u sve tamniju plavu što se polagano pretapala u crnu boju noći. Vjetar je topao, kao da obećava kišu. Donio je sa sobom guste oblake i na nebu nije bilo zvijezda.

Na brodu je sve utihnulo. Umorni ljudi rano su pošli na počinak, željni sna poslije noći u kojoj nisu ni oka sklopili. Usprkos tome, odlučeno je da Hessedy ne stražari sam. Očito nije ulijevao dovoljno povjerenja.

Odjednom se pojavio Tate Pala sa sačmaricom ispod ruke, tiho pjevušeći, očito zadovoljan sobom i cijelim svijetom nakon tako dobro obavljena posla.

– Neće biti potrebno da me ustrijelite – suhoparno će Tate Pala došavši do Hessedyja. – Ja sam... Tate Pala.. a ne neki razbojnik koji vas namjerava opljačkati, ha... ha... A sat poslije ponoći, dakle za tri sata, zamijenit će me Art Banner! Zar namjeravate tu prosjediti cijelu noć? Niste umorni?

– Izdržat ću, ne brinite se o meni – kratko će Hessedy. – Osim toga, molio bih vas da ne skačete ovuda kao medvjed i stvarate bruku jer neću čuti nekoga tko bi se možda pokušao došuljati na brod.

– Dobro... dobro... – uvrijeđeno će Tate Pala i povuče se na drugu stranu broda.

Chip Hessedy ustane nakon ne-

kog vremena i ode do čamca za spašavanje. Stajao je nepomičan i zamišljeno gledao čamac, a zatim ode do mjesta gdje je bila spremljena užad. Podigne tanje čvrsto uže koje inače služi da se za njega debelo svezano uže za privezivanje parobroda baci na kopno. Hessedy odmjeri približno desetak metara užeta i razreže ga na deset jednakih dijelova.

Obavivši taj dio posla ode do grotla koje je prekriveno daskama preko kojih je nategnuto čvrsto platno za jedra. Na tome leže dreće sa zlatom.

Hessedy podiže jednu od vreća i sveže je na vrhu komadom užeta. Podigne vreću i odnese je do ruba ograde. Tamo je spusti u čamac. Okrene se i vrati do otvora. Zastane, okrene se osluškujući ne bi li čuo nešto sumnjivo a onda nastavi.

Završivši sav posao oprezno se uputi naprijed i uto začuje kako dolazi Tate Pala, zastajkujući s vremena na vrijeme i pogledavajući prema obali, stalno pljuckajući u vodu. Približivši mu se s leđa sasvim blizu, pazeći da ga ovaj ne primijeti. Hessedy pričeka da Tate Pala učini još korak a onda skoči na njega brzinom vuka kad napada plijen.

Brzina kojom je napao Buckova glavnog splavara samo je još jedan dokaz koliko je opasan i nalik na krvoločnog vuka. Usprkos Hessedyjevoj okretnosti, Tate Pala bi se inače sigurno mogao brinuti, ali osim što ga je ovaj napao s leđa bio je i izmoren napornim poslom, a i cijele prošle noći nije spavao. Uzevši sve to u obzir, Tate Pala nije bio sposoban da se obrani.

* * *

Uspravivši se i teško dišući, Hessedy začuje kako netko silazi s gornje palube. Skloni se u stranu, ali ubrzo zaključi da to nisu koraci muškarca nego žene, Caroline... Ako se spusti stepenicama na palubu i uputi desno, nakon tri koraka naići će na ispruženog Tatea Palu. Kako bi to spriječio, Hessedy je tiho pozove:

– Caroline, ne plaši se, to sam ja... Chip.

– Ah, ti si to Chip – odvrati Caroline, ali dovoljno ju je poznavao pa je shvatio da ga se ipak prestrašila.

Prišao joj je, uhvatio je za lakat i odveo na drugu stranu broda, onamo gdje je bio čamac.

– Zašto si ustala? – upita Hessedy.

– Nisam mogla spavati. – Nakon svega što se dogodilo jednostavno ne mogu zaspati. Znala sam da si dolje kod zlata i odlučila sam sići da porazgovaramo o nekim stvarima. Chip...

– Naravno – prekine je Hessedy. – Dobro je što si sišla jer sam upravo htio otići k tebi.

Naslonila se na ogradu palube i gledala u čamac što je bio privezan uz bok broda.

– Zašto si želio doći do mene? – upita, misleći da želi razgovarati s njome o istome o čemu i ona.

– Chip, zamolio si me da razmislim želim li postati tvojom ženom – nastavi ne pričekavši njegov odgovor. – Dakle, razmislila sam o svemu, o sebi, zlatu, o...

– Prvo ti mene saslušaj – prekine je Hessedy. – Zlato je dolje u čamcu i...

Zašuti, osjetivši kako je ustuknula.

– Zašto je zlato dolje? – upita djevojka. Prožeo je strašan predosjećaj. – Za zalaska sunca ljudi su ga prenijeli na pokrov grotla, a osim toga, osim tebe i Tate Pala je

na straži... Cula sam ga kako hoda palubom. Je li i on bio za to da prenesete zlato u čamac i...

– Ne bi se on ni sa čime složio – prekine je Hessedy. – Zato ga i nisam ništa pitao. Caroline, namjeravam nestati sa zlatom. Napao sam i svezao Tatea Palu. Sutra će ga ujutro pronaći... Za sada nam ne može smetati.

Sada je tek shvatila o čemu je riječ i pomisli da će joj glava pući od misli što su joj navrle jedna za drugom, a srce lupalo kao kao da će iskočiti.

– Riječ je o pola milijuna dolara u zlatu i bili bismo budale da pristanemo podijeliti ga bilo s kime. Život je dovoljno okrutan i čovjek se mora boriti za opstanak jer ako sam ne prevari nekoga, drugi će prevariti njega. Caroline, pokušaj zamisliti što bismo tim novcem mogli napraviti. Pokušaj.. . Hajde, pomoći ću ti da uđeš u čamac.

Pomislila je na Bucka, Davea Mackaya i sve ostale ljude koji su isto kao i oni stavili svoje živote na kocku da se domognu zlata, a sada će ih oni prevariti.

Nije znala što da poduzme.

Kasnije, da ju je netko pitao kako to da je odlučila spustiti se u čamac, ne bi mu znala reći što joj je dalo snage za to. No odmah je bila odlučila da se bori za zlato koje nju samu više uopće nije zanimalo, ali se zbog svega što se dogodilo osjećala odgovornom pred Buckom iostalim ljudima. Htjela je spriječiti Hessedyja da nestane sa zlatom.

Kako, to još nije znala.

* * *

Čim su se spustili u čamac, Hessedy odveže uže i odgurne se od broda.

Ubrzo je »Riverbee« ostao iza njih kao velika tamna sjena što se nazirala u noći.

Isplovivši iz uvale, Hessedy usmjeri čamac uzvodno.

– Uzmi vesla i pomozi mi – tiho zapovjedi Hessedy. – Ubrzo će nas zahvatiti struja i okrenuti nas nizvodno ako ne budemo dovoljno brzo i snažno veslali. Htio bih samo isploviti iz uvale i skloniti se uzvodno.

Tako su i učinili. Zaokrenuvši iz uvale sklonili su se ispod stabala i grmlja što je virilo iz vode i pružilo im dobro skrovište granjem što je visjelo nad vodom.

Počelo je kišiti ali guste krošnje stabala dobro ih zaklanjaju. Hessedy je ogrne komadom čvrstog platna za jedra.

– Ovdje ćemo pričekati dok parobrod ne otplovi. Kako se osjećaš? – upita Hessedy.

– Plašim se – iskreno će djevojka. – Predosjećam da se sve ovo neće dobro završiti, Chip. Jesi li o svemu razmislio? Ne bi li bilo pametnije da se vratimo na brod i...

– Ne! To je prilika za nas, Caroline, i ne smijemo je propustiti. Posrijedi je pola milijuna dolara u zlatu, i to bogatstvo da podijelim s onim ljudima? Ne! Nikada! Jedina osoba s kojom želim sve podijeliti to si ti, Caroline, i to ti ponovo dokazuje koliko želim da postaneš mojom ženom. Ovo zlato i ti za mene ste najvažniji na svijetu. Sada kada je zlato samo moje, udaš li se za mene, bit ću najsretniji čovjek na svijetu.

Pri posljednjim riječima glas mu je podrhtavao. Očito je bio uzbuđen pri pomisli na život što ga čeka.

– Caroline, nadam se da si o svemu dobro razmislila i da se že-

liš udati za mene? – odjednom će Hessedy. – Shvatila si, vjerojatno, da smo sada povezani više no ikada, zar ne?

Caroline je razmišljala trenutak što da mu odgovori. Sjede jedan nasuprot drugome, a između njih leže vreće sa zlatom dok kiša polagano kaplje na platno kojim je prekrivena.

– Chip, pusti me da još malo razmislim – polagano će djevojka. – Sve je ovo za mene novo i nenadano... Moram prvo srediti misli i priviknuti se na sve promjene što su se dogodile u tako kratko vrijeme. Osim toga, ne sviđa mi se što smo prevarili ljude koji su bili naši ortaci i pomogli nam. Da njih nije bilo, nikada se ne bismo domoli zlata. Što se tiče nas dvoje, Chip, moraš znati da si oduvijek bio za mene kao brat i ne znam da li bih te ikada mogla voljeti kao što žena voli muškarca. Nadam se da nisi zaboravio da će Buck Flynn i Dave Mackay sve poduzeti da nas pronađu. Tko zna hoćemo li uspjeti pobjeći. Možda će te ubiti! Ti su ljudi riskirali živote da izvade zlato, a sada ti...

– Ne plašim se ja njih – prekine je Hessedy. – U redu, pričekajmo još malo s odlukom o našem budućem životu – doda nakon kraćeg razmišljanja. – Dovoljno mi je za sada da si odlučila poći sa mnom.

IX

Budući da Tate Pala nije probudio Bannera kako bi ga ovaj zamijenio na straži, prošlo je dosta vremena dok nije bilo otkriveno što se dogodilo.

Art Banner se probudio, pogledao na sat i začudio se što ga Tate Pala nije došao na vrijeme pozvati da ga zamijeni na straži.

– Nadam se da nije zaspao na palubi za vrijeme straže – promrmljao je Banner i ustao.

Dosjetivši se da nije Tate Pala jedini vani na palubi, već da bi s njime morao biti i Hessedy, osjeti nelagodu. Izišao je na palubu i ubrzo vidio što je posrijedi.

Počeo je tako silno vikati da su se ubrzo svi ljudi na brodu probudili i došli vidjeti što se dogodilo.

Spoznavši da su prevareni i izigrani, svi su se šutke skupili oko Flynna i Mackaya koji su i dalje sa svjetiljkom u ruci klečali pokraj Tatea Pale iako su ga već pregledali i zaključili da je mrtav, ubijen nožem u leđa.

Budući da Hessedyju, čamcu za spašavanje i zlatu nije bilo ni traga, sve je bilo jasno.

– Prokleti varalica! – promrsi Mackay. – Znači da nije samo revolveraš ve i hladonkrvni ubojica koji napada iz zasjede.

– Drugačije ga ne bi mogao svladati. Tate Pala je bio dovoljno jak da se obrani u pravednoj borbi, samo ga je na prijevaru mogao ubiti – ogorčeno će Banner.

– Ne znam kako da nastavim ploviti bez njega... Sumnjam da ću ikada više obavljati svoj posao s veseljem reče Buck Flynn više za sebe, zbunjenim glasom kao da još ne shvaća da je Tate Pala uistinu mrtav.

– Nestala je i Caroline! – javi se s gornje palube dječak. – Htio sam je probuditi, misleći da ne zna što se dogodilo, ali ni nje nema!

– Potraži je! – oštro će Buck Flynn.

Već prije nego što su pretraživši cijeli brod zaključili da je zaista nestala, Bucku je bilo jasno da je otišla s Hessedyjem. Prijeđe rukom

po čelu. Ta ga je spoznaja pogodila kao udarac nožem u leđa.

– Moramo je, znači, potražiti – teško uzdahnuvši zaključi Buck. – Ne vjerujem da je svojevoljno otišla s Hessedyjem. Ne vjerujem da nas je izdala! Vjerojatno je otišla s njime iz nekog drugog razloga i kad ih pronađemo, saznat ćemo zašto.

* * *

Kad je sat kasnije na istoku počelo svitati, »Riverbee« se otisnuo od obale.

Buck Flynn je napustio parobrod i sakrio se nedaleko od obale među stabla, grmlje i granje što raste uz rijeku. Zamišljeno je gledao kako se parobrod udaljuje znajući da će, ako ga je predosjećaj prevario, ostati ovdje sam u pustoši, nemoćan da sudjeluje u potjeri. Nije mogao da ne misli na Carolinu i dao bi mnogo toga da može biti siguran kako nije svojevoljno otišla s Hessedyjem.

Ubrzo se razdanilo. U daljini se vidio samo još dim što ga je parobrod ispuštao iz dimnjaka i ostavljao za sobom u obliku dugoga sivog traga. Za pola sata parobrod je već prešao desetak kilometara, ploveći brže nego što bi mogao napredovati čamac na vesla nošen strujom.

Buck Flynn pomisli kako se možda ipak prevario ali uto ugleda čamac kako se pojavljuje uzvodno iza uvale. Caroline Dunn i Chip Hessedy snažno su veslali, nastojeći se oduprijeti struji. Naravno, struja ih je nosila, ali su se ipak približavali istočnoj obali. Na tome mjestu Missouri je ipak širi i na sredini su manji otoci obrasli travom i grmljem.

Čamac se na trenutke nije vidio zaklonjen otočićima, ali se ponovo pojavio napredujući prema istočnoj obali i nastavivši uzduž nje.

Buck Flynn ljutito opsuje. Hessedy se, znači, zaista sklonio sa čamcem u blizini parobroda, odveslavši samo iz uvale u kojoj su bili usidreni u drugu uvalu, odakle je mogao vidjeti kad će se iz brodskog dimnjaka vinuti dim. Tako je bez sumnje vidio da je »Riverbee« otplovio i sada je i on mogao nesmetano krenuti.

Buck prvo pomisli da prepliva rijeku i dođe do njih, ali onda zaključi da to nije potrebno. Bit će dovoljno da ih ne pušta iz vida. Podigao se, prebacio preko ramena zavežljaj u koji je spremio sjekiru, dohvati pušku i krene obalom slijedeći čamac.

Ubrzo se našao na širokoj zaravni ispod koje je, usjekavši duboko korito, tekla rijeka. Ponovo je mogao vidjeti čamac. Imao je oko pet kilometara prednosti, ploveći i dalje uzduž istočne obale.

Buck je već teško disao, ali znajući da ne smije posustati odmah je nastavio put i uspio da se udaljenost između njih ne poveća. Rijeka je malo kasnije u velikom luku zaokretala prema zapadu.

Pošto je Buck išao unutrašnjim dijelom luka, put koji je morao prijeći bio je kraći od onoga što ga je trebao prijeći čamac, pa je uspio smanjiti razmak. Usprkos tome ubrzo je shvatio da ne može tako nastaviti. Počeo je sve češće posrtati. Nadao se da će Hessedy negdje pristati i da će mu se moći približiti.

Sišao je do obale i pokraj rijeke ugledao neke daske. Prišavši im, zaključi da je riječ o dnu drvenih kola što su se tko zna gdje strmoglavila u rijeku a ona ih je ovdje izbacila na obalu. Iz debla što ih je

našao u blizini i dasaka tih kola Buck sastavi malu splav i na kraju odsiječe od nekog stabla dugačku čvrstu granu koju će upotrijebiti kao motku da se otiskuje.

Rijeka na tom dijelu mjestimice nije dublja od tri metra.

Završivši posao, Buck gurne splav u vodu i otisne se od obale u namjeri da slijedi čamac. Vjetar što se podigao nad rijekom prijetio je da prevrne splav, a visoki valovi zapljuskivali su ga tako snažno da se povremeno nalazio u vodi sve do koljena. Ali vješt i iskusan splavar kao što je to Buck Flynn, uspio se održati i ubrzo domoći zaklonjenog dijela. Sada je nastavio ploviti mnogo lakše i sigurnije.

* * *

Oko podne stigao je do mjesta gdje Lewis Creek utječe u rijeku, razmišljajući je li možda čamac uplovio unutra. Zaključi, međutim, da je struja ipak prejaka a da bi samo jedan muškarac i žena mogli veslati protiv struje.

Nastavio je ploviti, ali sve više i više gubeći nadu da će pronaći Hessedyja i Carolinu. Na ovakvoj rijeci Hessedy je imao bezbroj mogućnosti da pristane i izide na kopno a da ga on ne vidi.

Razmišljajući kojim su putem mogli krenuti, Buck zaključi da su najvjerojatnije skrenuli prema istoku, namjeravajući stići sve do Farga. Odatle naime, postoji mnogo načina da brzo stignu do Mississippija i još dalje na istok, ili pak možda nizvodno Mississippijem do željeznice koja dolazi iz Kansasa.

Buck odluči sve staviti na kocku, vjerujući da se Hessedy želi domoći Farga, pa pristane uz obalu i krene prema istoku.

Do Farga je trebalo prijeći mnogo kilometara kroz divljinu, pustoš, preko bregova, zaravni i dolina. Zna da mora proći kroz veliku zaravan Missourija, James River i Cheyenne River. Izdržljiv i jak nada se da će možda uspjeti svladati put za desetak dana, a možda će negdje nabaviti konja i tako brže stići. U svakom slučaju bit će mu lakše nego Hessedyju koji sa sobom vodi djevojku i nosi deset vreća zlata.

Krenuvši odlučno i brzo sve je više razmišljao o djevojci. Ne može se osloboditi misli je li otišla svojevoljno ili je na neki način bila primorana otići s Hessedyjem. To ga je sve više mučilo.

X

Iza jednog od oštrih zavoja Missourija Chip Hessedy i Caroline skrenuše na zapadnu obalu. Pristali su u maloj uvali zaklonjenoj grmljem. Caroline je bila na kraju snaga. Hessedy je uhvati za ruku i povede nekoliko metara do travom obrasle livade. Povremeno se iza oblaka pojavljivalo sunce. Hessedy je iz čamca ponio i košaru s hranom, onu koju su ljudi stavili u čamac zajedno sa zlatom dok je bilo tamo spremljeno u slučaju da se moraju spašavati. Izvadi iz košare suhi kruh i sušeno meso i doda sve to djevojci.

– Moraš se okrijepiti – promrmlja. – Dok ne budemo konačno na sigurnome, morat ćemo svladati još mnoge teškoće. Kad ti bude najteže, pomisli kako ćemo uskoro početi novi bezbrižan život!

Caroline kimne i dohvati kruh i meso, osjetivši odjednom silnu glad. Hessedy netremice promatra rijeku.

– Plašiš li se da nas netko progoni? – upita Caroline.

– Taj Buck Flynn... – polagano će Hessedy s hladnim osmijehom – ne bih se čudio da je ostao iza broda, nadajući se da nismo noću pobjegli nizvodno već se sklonili negdje u blizini i čekali da »Riverbee« otplovi. Sada su, vjerojatno, već i ljudi na parobrodu odustali da nas traže nizvodno i odlučili da se vrate. Stari je indijanski trik biti iza onoga tko te slijedi i sâm njega slijediti! Možda Flynn zna da sam se dosjetio toga starog trika, ali ako nas je čekao na mjestu gdje je bio usidren »Riverbee«, onda smo sada sigurno daleko ispred njega. Vidjet ćemo je li...

Nije trebalo da nastavi jer su oboje nedaleko od mjesta gdje su sjedili vidjeli kako se Buck Flynn spušta na maloj splavi. Da, bez sumnje bio je to Buck Flynn i Caroline osjeti istodobno strah i radost, ali usprkos veselju što ga vidi, djevojka je znala da je zapravo posve svejedno je li blizu ili daleko od mjesta gdje se oni nalaze, jer je plovio pogrešnom stranom rijeke i očito već izgubio njihov trag.

Sada je prvi put shvatila opasnost kojoj se izložila otišavši s Hessedyjem, jer tko zna hoće li ih itko ikada pronaći i obračunati s njime. Mogli bi ih pronaći samo uz pomoć mnogo sreće, jer ova je zemlja previše velika i divlja. Osjeti kako joj se steže grlo pri pomisli da će morati još dugo ovako nastaviti sa Chipom.

Buck Flynn je pristao, izašao na obalu i uputio se u unutrašnjost, nestavši ubrzo iz njihova vidika.

– Aha... – promrmlja Chip Hessedy. – Očito je odustao od traganja na rijeci i uzduž obale. Pretpostavlja da bismo se morali pojaviti u jednom od gradova ili utvrda negdje na zapadu. Možda nas želi negdje putem iznenaditi, znajući da sa zlatom možemo samo polagano napredovati. Dobro, neće proći bolje od svojeg...

Hessedy umukne, pogledavši brzo djevojku koja zadrhti vidjevši kako su mu oči hladne i pune mržnje.

– Želiš ga ubiti, zar ne? – upita Caroline.

– Kada ga ne bih ubio, on bi pokušao ubiti mene, a taj je momak opasan, Caroline. Ubio bi me, u to sam uvjeren.

Caroline teško proguta slinu i sjeti se da Hessedy nije bio noću sam na straži već da je s njim zlato čuvao i Tate Pala, Buckov glavni splavar. Chip je rekao da ga je napao i svezao, onesposobivši ga da pozove u pomoć ostale ljude na brodu.

– Chip, jesi li ubio Tatea Palu? – upita Caroline mirno i sabrano iako je bila uzrujana i preplašena.

Pogledao ju je tako da je sada konačno shvatila da je uistinu poput krvoločna vuka i ne zna za samilost, a da je uvjeren kako je ona sada posve na njegovoj strani. Gotovo osjeća paniku, nemoćna da išta poduzme.

– A kako sam ga drugačije mogao ušutkati? Nisam smio pucati, a da smo se tukli, možda bi me svladao. Bio je jači od mene. Da, ubio sam ga nožem u leđa!

Caroline zatvori oči i pomisli da će se sada svakog trenutka zemlja otvoriti a ona propasti duboko unepovrat.

Otvorivši oči, primijeti da je Hessedy uporno gleda i očito joj je namjerno rekao da je ubio tog dobroćudnog čovjeka.

– Da, sada smo nerazdvojni – mirno će Hessedy. – Ne postoji

više mogućnost da krenemo svaki svojim putem.

Spustila je glavu i prekrila lice rukama.

– Umorna sam. Sve je to previše za mene. Ja...

– Legni i spavaj – prekine je Hessedy.

Legla je, prekrila lice i mislila da neće moći zaspati jer joj u glavi sve vrvi od strašnih misli. Ubrzo je izmorena zaspala.

* * *

Kad se probudila već je bila večer. Hessedy ju je prodrmao. Ruka mu je i dalje na njezinu ramenu. Tresla se cijelim tijelom od hladnoće, želeći zbaciti tu ruku s ramena, ali je predosjećaj upozori da tako nešto ne učini. Zna u kakvoj bi se situaciji našla kad bi Hessedy shvatio da ga prezire i da ga se plaši.

– Jesi li budna? – upita Hessedy.

– Jesam, ali još osjećam strašan umor.

Ustala je. Spustili su se do čamca, nastavili put i pristali u blizini mjesta gdje je i Buck kročio na kopno.

Već je bila noć i mjesec je obasjao rijeku i okolicu dok su Hessedy i Caroline izišli na obalu i iskrcavali zlato na kamenu obalu. Hessedy je zatim prenio vreće dalje među stijene, sakrivši ih u podnožju visoke stijene što se ogoljela i puna pukotina uzdizala k nebu.

– Ovu ćemo stijenu kasnije lako pronaći – teško dišući zaključi Hessedy. – Sići ću još jednom dolje i odgurnuti čamac od obale. Nošen strujom zacijelo će ploviti još neko vrijeme, a onda će već negdje biti izbačen na kopno. Možda će ga Mackay i njegovi ljudi negdje pronaći. Vjerovat će da smo se na tom mjestu iskrcali, ili bar sumnjati u to. Dakle, brzo se vraćam!

Okrenuvši joj leđa uputio se prema obali. U svijetloj noći mogla je vidjeti kako odmiče. Ostavio je pušku i Caroline je dohvati, uperi je u njega, ali nije mogla opaliti. Da je pucala, zacijelo bi ga pogodila, jer je znala dobro gađati, ali jednostavno nije imala snage. Pred njom se nalazio ubojica i varalica, ali ipak nije mogla pucati u njega.

– Oh, Chip... – tiho će djevojka očajno uzdahnuvši, svjesna koliko bi bilo pametnije da je smogla snage i zapucala.

Omotala se platnom od jedra i legla, pretvarajući se da spava.

Vrativši se, Hessedy legne pokraj nje, popuši cigaretu i Caroline malo kasnije primijeti da je zaspao. Pomisli kako bi možda mogla pokušati pobjeći. Mogla bi skočiti u rijeku i otplivati za čamcem ili pobjeći uzduž obale, čekajući da naiđe »Riverbee«, ali spriječio je strah da bi se Hessedy mogao probuditi ako se samo pomakne. Nije smjela zaboraviti da je bez imalo žaljenja ubio Tatea Palu, a namjerava ubiti i Bucka.

Kasnije je ipak zaspala svladana umorom.

* * *

Drugo su jutro nešto pojeli, a onda nastavili put pješice.

Drugi dan pješačenja naišli su na tragove kola, i odlučivši da ih slijede domogli se vojničke ceste što od Fara vodi prema utvrdi Lincoln. Hodajući tom cestom na večer su ugledali u daljini svjetla nekog, kako su mislili, naselja u kojem je vjerojatno poštanska postaja.

– Ja sam sada Bill Slater, a ti si moja žena Mary – reče Hessedy zastavši. – Iseljenici smo, namjeravali smo doći do utvrde Lincoln, ali smo putem nezgodnim slučajem ostali bez kola i stoga želimo kupiti nova i u njih ukrcati ono što smo uspjeli spasiti od naših stvari. Jesi li me razumjela, Caroline?

– Jesam... ali što ako se i Buck Flynn nalazi na putu do ovog naselja? Što ako ga tamo sretnemo?

– Budi uvjerena da neće reći zašto nas slijedi – tiho se nasmije Hessedy. – Ako mi bude previše dosađivao, jednostavno ću ga ubiti. Neću mu valjda dopustiti da mi smeta.

Nakon tih riječi uhvati je za ruku. Nastavili su prema naselju.

Svjetla kojima su se približili dopirala su iz male prodavaonice u kojoj se trguje s Indijancima i traperima. Nije bilo utvrde, samo malo dvorište za kola i isto tako mala postaja kompanije Wells Fargo. Uz prodavaonicu bila je i mala gostionica. Dvojica su istovarivala robu s kola, kad su im se Hessedy i Caroline približili.

– Odakle dolazite? – upita ljubazno visoki čovjek i priđe im. – Ja sam John Brown, trgovac. Nadam se da niste došli pješice?

– Ostali smo bez kola – mirno će Hessedy. – Zovem se Bill Slater, a ovo je moja žena. Želio bih kupiti zapregu. Uz kola bih najradije uzeo dvije mazge. Spreman sam dobro platiti.

Trgovac John Brown promatrao ga je pažljivo. Ma što da je mislio, lice mu to nije odavalo, iako mu je, promotrivši Hessedyja, s usana nestao ljubazan smiješak. Čovjeku, iskusnom poput njega, nije bilo potrebno mnogo pa da shvati kakvoj vrsti ljudi pripada Hessedy. Spoznao je da taj čovjek koji mu se na prvi pogled činio tako uljudan može biti opasniji od zmije.

John Brown, koji živi na takvoj osami zajedno sa ženom Indijankom i pomoćnikom mješancem, iako je sve drugo samo ne kukavica, zna da mora biti oprezan pred čovjekom poput ovog koji stoji pred njim.

– Sumnjam da ću vam moći prodati kola... Ova što vidite potrebna su meni.

Ne pita kako su taj čovjek i njegova žena zapravo ostali bez kola niti pokušava saznati čime su ta kola navodno bila natovarena. U zemlji kao što je ova, takva se pitanja ne postavljaju, a pogotovo ne čovjeku kao što je ovaj. Naravno, John Brown je radoznao jer osjeća da je sve što govori taj čovjek koji se naziva Slater, vrlo sumnjivo i tajnovito. A onda mu se taj neugodni čovjek s teksaškim naglaskom i hladnim smiješkom na usnama obrati:

– Prijatelju, vi ne trebate vaša kola i uvjeravam vas da ćete ih prodati. Dakle, kolika je cijena?

John Brown shvaća prijetnju što se krije iza tih hladnih riječi i razmotrivši na brzinu još jednom ima li ikakve mogućnosti da se suprotstavi tom revolverašu, zaključuje da bi sve bilo uzalud.

– Dobro... – promrmlja Brown. – Moj je pomoćnik stigao kolima tek prije jednog sata. Životinje su umorne i morale bi se odmoriti. Isto tako, moram istovariti kola. Uđite u kuću i odmorite se, a sutra ujutro biste mogli...

– Večerat ćemo, a do onda će kola biti spremna za polazak – prekine ga Hessedy glasom po kojem se moglo slutiti da je spreman na sve.

– U redu – mirno će Brown. – Za jedan sat bit će sve spremno.

Uđite u kuću, moja će vam žena prirediti večeru.

– Konačno se razumijemo – hladno se nasmiješi Hessedy. – Kupit ćemo neke sitnice.

Hessedy vješto pomakne ruku i Brown, ni sam ne znajući kako, ugleda pred sobom revolversku cijev.

– Potrebna mi je municija za ovaj kolt – mirno nastavi Hessedy, ali Brown i njegov pomoćnik dobro su znali da ga je potegao samo zbog toga da im pokaže koliko je brz.

Isto tako brzim pokretom Hessedy vrati kolt u korice i nastavi:

– Želio bih i jahaćeg konja. Osedlajte ga i svežite iza kola.

– Preostali su mi još samo indijanski konji. U posljednje sam vrijeme prodao mnogo konja, posebno vojsci, a jučer je bio divlji Buck Flynn ovdje i prodao sam mu vlastitog konja. Mogu vam ponuditi samo indijanskog mustanga bez sedla. Na žalost, nemam drugoga.

Chip Hessedy i Caroline Dunn stoje nepomično. Djevojka se zaprepastila kad je čula za Bucka Flynna ali ujedno i obradovala, jedva suzdržavši povik pri pomisli da je bio ovdje. Očito pozna trgovca kad ga on naziva imenom.

– U redu. Uzet ću indijanskog konja – odvrati Hessedy i krene s Carolinom u dućan.

* * *

Unutra ih je dočekala Indijanka odjevena kao bjelkinja, samo u odjeći malo veselijih boja.

– Izaberi sve što trebaš – obrati se Hessedy Carolini. – Potrebne su ti bar dvije haljine i... uostalom i sama znaš što ti nedostaje. Ne brini o novcu i nikako nemoj zaboraviti sapun, ogledalo i ostale prijeko potrebne sitnice. Za hranu i ostalo pobrinut ću se ja – doda i krene u odjel s hranom gdje se nalazila i željezarija u kojoj je namjeravao kupiti kuhalo.

Caroline krene za ženom u ženski odjel, malen i s robom uglavnom namijenjenom Indijankama koje vole jarke boje, ali ipak pronađe plavu haljinu i izdvoji je zajedno s nekim drugim sitnicama što su joj potrebne, pri tome neprestano razmišljajući o Bucku i o njegovu dolasku ovamo.

– Hoće li Buck Flynn ponovo doći ovamo? – upita Caroline i pogleda Indijanku.

– Poznajete ga? – začudi se žena.

– Da... poznajem ga, on me traži. Ako ponovo svrati ovamo, recite mu, molim vas, da je Caroline bila ovdje i upozorite ga da pripazi na sebe. Čovjek s kojim sam ovdje zna da nas Buck slijedi i namjerava ga ubiti, a to znači da će ga uistinu ubiti pruži li mu se za to samo jedna prilika. Ne možete zamisliti kojom brzinom rukuje revolverom. Nitko kraj njega nema mogućnosti da ostane živ, ako mu se suprotstavi.

– Je li vam možda potrebna pomoć? – oprezno upita Indijanka.

– Ni vi niti vaš muž ne možete mi pomoći. Bilo bi samo mrtvih. Recite Bucku Flynnu da vjerojatno namjeravamo stići do Farga. Nastojat ću da mu i tamo ostavim poruku.

– BuckFlynn i moj muž poznaju se otprije – tiho će Indijanka. – Nekoć smo dolje na rijeci imali prodavaonicu. Jučer je Buck odjahao s našim najboljim konjem. Rekao je da želi obići ovaj kraj, posebno obalu, ali ga mi nismo pitali zašto.

Nikada ne postavljamo pitanja. Možda se ubrzo vrati i možete biti uvjereni da ću mu prenijeti vašu poruku.

Zašutjela je u pravi trenutak jer se pred njima odjednom pojavio Chip Hessedy.

– Jesi li gotova? – upita Hessedy.

Caroline kimne potvrdno, a Indijanka ga je samo pažljivo promatrala.

– U redu, hajdemo onda nešto pojesti. Izabrao sam mnogo stvari koje su nam potrebne i odložio ih na stolu u drugoj prostoriji. Dok mi jedemo, utovarite sve to u kola i sastavite račun – obrati se Indijanki.

Ona šutke kimne i ode u kuhinju.

***

Za stolom Caroline osjeća umor i pomisli da bi to možda mogla iskoristiti.

– Chip, ne bih li mogla ostati ovdje i čekati da se vratiš? Da zaspim, mogla bih, mislim, spavati dvadeset sati bez prestanka...

– Ići ćeš sa mnom! Ako želiš, možeš spavati u kolima. Među ostalim, kupio sam i dovoljno pokrivača. Bolje je da se ne rastanemo jer si i sama čula da je Flynn tu negdje u okolici i da ima konja. Možda je odjahao do rijeke. Sada kad ima konja, mnogo mu je lakše da nas traži, a možeš biti uvjerena da neće tako lako odustati od potrage za nama. Svakako je pametnije da ostanemo zajedno. I ja ne mogu izdržati bez spavanja, a dok spavam, ne bih želio da me Flynn probudi... Moraš biti budna dok ja spavam i pripaziti da nam se ne približi i iznenadi nas.

Nikada nije trpio da mu se proturječi i kako Caroline to zna, ni ne pokušava išta više reći. Indijanka je donijela večeru, pa je šutke počela jesti. Djevojka osjeća kako joj se od umora zatvaraju oči, ali ju je jaka kava donekle razbudila. Dok izlaze iz kuće i prilaze kolima, pita se kako će sve to završiti.

Kola su spremna sa četiri upregnute mazge. Trgovac pruži Hessedyju račun. Kola i mazge bili su prilično skupi ali Hessedy bez riječi izvadi novac i pruži ga trgovcu koji kao da se začudio kako taj razbojnik bez riječi plaća. Možda je na tren i pomislio da će mu platiti olovom umjesto novcem.

Hessedy pomogne Carolini da se popne, pregleda je li konj dobro svezan za stražnji dio kola i zatim se i sam uspne na sjedalo za vozača. Dok su odlazili svi su gledali za njima.

– Uf... – uzdahne duboko trgovac Brown. – Sva sreća da su otišli. Kakvog li čovjeka! Ne sjećam se kad sam se posljednji put, stojeći pred nekim čovjekom, tako nelagodno osjećao. Možda mu nisam smio prodati kola i mazge, ali... Uostalom, platio je dvostruku cijenu.

– Divlji Buck Flynn ga traži. Njegova žena, ako mu je to uopće žena, na Buckovoj je strani – reče Indijanka i ispriča što joj je Caroline saopćila.

Brown razmišlja, ali oduvijek je njegov princip bio da se ne prikloni niti jednoj strani i ne upliće se ni u što, ako nije morao. U zemlji kao što je ova, za trgovca je to najbolje.

– Ako se Buck Flynn ponovo pojavi ovdje, prenijet ćemo mu poruku, ali ništa drugo.

XI

Caroline leži u stražnjem dijelu kola prekrivena pokrivačima. Više

ne osjeća umor. Neprestano razmišlja o konju svezanom za kola. Ne može da ne misli o tome kako bi bilo da skoči na konja, odveže ga i pobjegne. Pretpostavlja da je Hessedy ne bi mogao dostići, sve da i uzjaše jednu od mazgi i pojuri za njom. Ali da to i učini, što bi time postigla?

Hessedy bi shvatio da ga je samo zavaravala i da nije na njegovoj strani. Da pobjegne ne bi više bila u prilici na bilo koji način pomoći Bucku, a to želi. Mirno leži u kolima. Svladana umorom, nakon nekog vremena zaspi.

Noć je svijetla i Hessedy ima dobar pregled. Put se lagano spušta prema zapadu, umorni se četverospreg ne mora zamarati.

Put za utvrdu Lincoln vodi do Missourija. Hessedy je vozio cijele noći sve dok se nisu sasvim približili rijeci.

Kad se počela spuštati gusta jutarnja magla, zaustavio je kola. Okrenuo se i pogledao prema istoku gdje su se na nebu polagano gasile zvijezde. Sivilo novog dana prekrilo je svu prirodu, koja u ovom trenutku kad su noćne životinje pošle na odmor a danje još nisu izišle iz skrovišta, kao da miruje nepokretna i bešumna.

Hessedy se strese od umora. Skrene kola udesno od puta, namjeravajući krenuti uzduž rijeke uzvodno do stijene u čijem je podnožju sakrio zlato.

Teže prohodnim putem mazge se jedva probijaju. Upravo kad ih je želio ošinuti bičem, Hessedy se trgne ugledavši kako s desne strane iz magle izvire jahač.

***

Za sada još ne može točno vidjeti čovjeka koji mu se približava, ali predosjeća da je to Buck Flynn. Hessedy skoči s kola i potegne revolver.

U međuvremenu se jahač približio na dvadeset koraka, zastao, i Hessedy začuje Buckov glas:

– Tko ste?

Hessedy se smješka, znajući da ga Flynn ne može prepoznati u gustoj jutarnjoj magli, i odlučuje promijeniti boju glasa i govoriti kao vozač iz Missourija.

– A tko ste vi? – pita glasom koji kao da ne pripada Teksašaninu. – Na putu sam za utvrdu Lincoln. Vi ste možda onaj Buck Flynn koji je bio u moga gazde i kupio od njega konja?

– Da, to sam ja – odgovori Buck ne sluteći zlo u glasu čovjeka koji je zaista govorio kao trgovci, vozači i splavari s Missourija.

Dok se Buck još više približavao, Hessedy mirno uperi u njega revolver, čekajući da mu priđe sasvim blizu da ga slučajno ne promaši zbog guste magle. Htio je biti siguran da će ga već prvi metak usmrtiti.

U trenutku kao da više nije bilo ni najmanje mogućnosti da se Buck spasi, ali se Caroline probudila i u trenu shvatila situaciju.

– Buck, pazi! Ubit će te! – poviče Caroline.

Buck se snašao i naglo skrenuo konja i time spasio život.

Hessedy je počeo odmah pucati. Pogodio je Bucka već prvim metkom, ali se on uspio održati na konju, nagnuvši se naprijed i prihvativši se grčevito za sedlo. Je li ga Hessedy pogodio još kojim metkom, nije se odmah moglo vidjeti, jer je konj očito i sam ranjen ipak uspio pobjeći.

Hessedy bijesno zaurla i potrči za konjem, nadajući se da će Buck

možda pasti sa sedla jer je znao da ga je ranio.

U međuvremenu Caroline skoči s kola, odveže konja i uspije ga otprve uzjahati. Konj je doduše nemiran, ali nije ona uzalud odrasla u Teksasu gdje je odmalena jahala.

Hessedy je pogleda užasnut. Uspjela je usmjeriti konja tako da su se između nje i Hessedyja našla kola. Ubrzo je smirila životinju. Da može, Hessedy bi možda pucao za njom, ali je njegov revolver prazan i tako mu preostaje samo da urla:

– Uhvatit ću ja vas! I tebe i tvog Flynna! Nećete mi pobjeći! Oh, vještice! Nećete mi tako lako pobjeći!

***

Mnogo brže nego što je mislila da će uspjeti, pronašla je Bucka. Leži na zemlji. Konj stoji pokraj njega. Jedva zatomljuje krik, jer sreću što ga je pronašla odmah zasjenjuje strah da je možda teško ranjen ili čak mrtav.

Skočivši s konja, držeći i dalje u ruci uzde da ne pobjegne, klekne do Bucka. U tome trenutku između straha i nade spoznaje koliko ga voli. Sagnuvši se, razabire kako Buck teško diše i stenje. Lice mu je okrvavljeno, a i košulja mu je u predjelu ispod srca krvava. Očito ga je Hessedy pogodio dva puta.

Prije nego što mu je počela pregledavati rane, osluhne, jer je znala da se ne nalaze daleko od kola i ako se magla ubrzo digne, mogao bi ih Hessedy primijetiti. Pričini joj se da ipak čuje šum kola koja kao da se udaljuju.

Hessedy je odlučio krenuti dalje duž rijeke ne želeći gubiti vrijeme da ih slijedi na jednoj od mazgi. Za sada mu je očito bilo najvažnije da ode po zlato.

Shvativši to, Caroline odahne i nagne se ponovo nad Bucka, odveže maramu svezanu oko njegova vrata, navlaži je u orošenoj travi i obriše mu lice.

Čelo mu je okrznuto metkom jako krvarilo, a drugi ga je metak okrznuo između rebara, pa je rana više krvarila nego što je bila opasna. Zaista je imao sreću. Usprkos svome umijeću u gađanju, Hessedy ga nije uspio teško raniti, a kamoli ubiti. Carolinin uzvik, brzo reagiranje i loša vidljivost spasili su Bucka. Caroline je osjetila kako je obuzima sreća.

Otrčala je do Buckova konja i pronašla u bisagama ručnik, košulju i donje rublje. Vrativši se k njemu stavi mu glavu u krilo i poče mu čistiti i previjati rane. Buck je otvorio oči, ali djevojka shvaća da je ne prepoznaje. Gleda u prazno. Očito je metak što mu je okrznuo čelo prouzrokovao lagani potres mozga.

– Sve će biti u redu, Buck – tiho će Caroline. – Moraš spavati. Uz tebe sam i ubrzo će nestati glavobolje. Sada moraš spavati. Rasedlat ću ti konja i prirediti ležaj. Buck, sve je u redu.

Vjerojatno je nije prepoznao, ali njezin ga je tihi umirujući glas očito smirio pa on zatvori oči i zaspi.

XII

Hessedy neumorno tjera iscrpljene mazge, neprestano razmišljajući o tome kako ga je Caroline izdala. Da, za njega je ono što je Caroline učinila izdaja i shvaća da ga je sve vrijeme zavaravala. Pokušavajući se sjetiti svega što se u posljednje vrijeme dogodilo, uvijek se ponovo u mislima vraća na onaj

dan kada ju je Buck poljubio, a ona ga nije zbog toga udarila.

– Pojavi se crvenokosi divljak, lutalica, poljubi je i ona u isti trenutak zaboravi mene, izda me, mene koji sam joj spasio život... Pronaći ću ja nju! Pronaći ću ja njih oboje ako je taj Buck Flynn još živ! Samo da zlato stavim u kola – zlovoljno je mrmljao Hessedy.

Popodne je stigao do mjesta gdje je sklonio zlato i uvjerivši se da je još tamo, ispregne mazge i pusti ih da pasu.

Vreće sa zlatom utovari u kola pažljivo i ravnomjerno rasporedivši težinu a zatim ih prekrije stvarima iz kola. Nakon toga sjedne u travu, pripali cigaretu i nastavi razmišljati gledajući zalazak sunca.

Uvjeren je da je sâm i da nadaleko nema žive duše. Dolje na rijeci nije bilo nikoga. Pretpostavlja da je »Riverbee« već jučer otplovio uzvodno u potrazi za njim i Flynnom.

Osjeća samo strašan umor. Pita se je li Buck Flynn živ i je li ga Caroline pronašla. Ako je Buck živ i lakše ranjen i ako ga je Caroline pronašla, vjerojatno će se uskoro pojaviti ovdje.

Ta ga činjenica ne zabrinjava previše jer je uvjeren da bi idući put bolje gađao.

Kad je sunce sasvim zašlo, upregnuo je mazge, ali tako da se mogu sagibati da pasu a ipak biti spremne za brzi polazak. Iz kola izvadi dva pokrivača, malo hrane, pušku i dva revolvera te se odmakne dvadesetak koraka do poveće stijene. Legao je uz stijenu ne razlikujući se u mraku gotovo uopće od sivila stijene. Ležeći tako na zemlji jasno može vidjeti sve što je donekle tamnije od ipak ne sasvim mračnog noćnog neba.

Hladnokrvan kao i uvijek odluči da odspava nekoliko sati.

***

Gotovo istodobno dok je Hessedy zaspao, tridesetak kilometara južno od tog mjesta Buck Flynn se probudio. Osim glavobolje nije se osjećao tako loše. Neko je vrijeme šutke gledao djevojku a zatim upita:

– Caroline, zašto si me upozorila?

Nije odmah odgovorila kao da ne želi o tome razgovarati, ali onda ipak odgovori protupitanjem.

– Zar ne znaš zašto?

– Kad te Hessedy primorao da pobjegneš s njim, zašto nisi počela vikati da ti netko priskoči u pomoć?

– Ne želim to zlato – ozbiljnim će glasom Caroline. – Ne želim ni zrna. Ljudi su ubijeni i krv je prolivena ni za što. Shvatila sam da me poslije svega takvo bogatstvo ne bi moglo usrećiti. Odlučila sam bilâ početi novi život bez zlata, iz početka. Kada mi je onda Chip rekao da je uzeo zlato i da namjerava pobjeći s njime i sa mnom, shvatila sam koja je jedina mogućnost da zlato za ove ljude koji su se za njega borili ne propadne: morala sam poći s Hessedyjem. Nisam znala što me čeka, ali sam bila uvjerena da mi je dužnost spriječiti Hessedyja da vas prevari. Odlučila sam otići s njime. Tek sam kasnije saznala da je ubio Tatea Palu i postepeno sam uvidjela da je na neki način lud, neuravnotežen, da je čovjek posebne i čudne naravi. U jednom trenutku pružila mi se prilika da ga ubijem i već sam uperila pušku u njegova leđa, ali nisam imala snage. On mi je ipak spasio život! Ostala sam s njime čekajući pravi trenutak. Povikom

sam te uspjela spasiti sigurne smrti. Kada je potrčao za tobom nadajući se da ćeš ispasti iz sedla, iskoristila sam priliku i brzo odvezala konja, uzjahala ga i potražila te. Na sreću, odmah sam te našla, a Hessedy je, koliko mi se čini, otišao po zlato. Vjerujem da će se, uzevši zlato, vratiti da nas potraži kako bi vidio jesi li...

– Gdje je zlato? – prekine je Buck.

– Ne želim to zlato, Buck. Osim toga, nećeš mu ga uspjeti oteti. Približiš li mu se još jednom kao danas u svitanje, ubit će te. Nećeš još jednom imati toliku sreću. Buck, ići ću s tobom kamo god želiš, hodat ću bosa ako treba, ali ostavi to prokleto zlato! Za sve zlato ovoga svijeta ne bih željela riskirati da te Hessedy ubije! – ponovi sve ogorčenijim glasom.

– Dobra si ti djevojka – tiho će Buck te je poljubi dugo i nježno.

Ovog puta se nije opirala. Buck je sada siguran da je pronašao ženu za cijeli život.

– Daveu Mackayu i ostalim ljudima dugujem zlato – mirno će Buck malo kasnije. – Tate Pala nije bio samo moj glavni splavar već i prijatelj i stoga sam i njegov dužnik. Moram vratiti zlato momcima koji su se za nj borili. Gdje je zlato?

Caroline trenutak razmisli, onda shvati da ne bi mogli biti sretni ako se Buck ne oduži svojim drugovima.

– Plašim se, Buck. Ubit će te – tiho će Caroline.

– Ako me ubije, pokušaj sama pronaći momke. Ispričaj im kako se sve zbilo. Dužni smo im to, Caroline!

Djevojka kimne, dobro znajući da ništa ne može promijeniti Buckovu odluku.

– Ako misliš da možeš jahati tridesetak kilometara, odvest ću te do mjesta gdje je Hessedy sakrio zlato. Moramo krenuti uz rijeku sve do visokih stijena.

– Izdržat ću!

Chip Hessedy je spavao dugo i dobro se odmorio.

U svitanje, kad se nad zemlju ponovo spustila gusta magla, začuje kako se iz daljine približavaju dva konja. Pretpostavljao je da su to Caroline i Flynn.

Ustao je. Zvijezde su polagano nestajale s neba i vidljivost je postajala sve lošija.

– Hej, revolveraše! – začuje se Buckov glas. – Jesi li ovdje?

Hessedy nije odgovorio, već je pripivši se uz stijenu stajao nepomičan osluškujući što će se dalje dogoditi. Začuje ponovo odjek udaraca konjskih kopita o kamenje, ali sada mu se približavao samo jedan konj. Bijesno pomisli kako bi bio u boljem položaju da nema te jutarnje sumaglice i u to ugleda u magli obrise jahača nagnutog nad konja.

Jahač je slabo uočljiv, tek mu se glava razabire. Sada se već približio kolima i tamo zastao udaljen od njih samo desetak koraka. Kola su presvučena svijetlim platnom i stoga dobro uočljiva.

– Hessedy, izađite i borite se sa mnom kao čovjek! – poviče jahač.

Hessedy podiže revolver i oprezno nanišani, a kad je opalio mogao je vidjeti kako jahač, očito pogođen, pada na stranu.

Potrči u smjeru u kojem je pucao i stiže do konja u nekoliko brzih velikih skokova. Kada je prišao sasvim blizu vidio je da pred njim leži lutka od slame. U nju je dakle pucao, misleći da gađa u Bucka Flynna. Brzo se okrene, shvati da

je prevaren i kada je htio opaliti, ugledao je pred sobom Bucka.

Istog trenutka osjeti bol. Bio je mrtav prije nego što je mogao shvatiti da ga je pogodila Buckova teška sjekira, ali ipak je, prije nego što je izdahnuo, opalio dva metka koja su promašila cilj.

***

Caroline Dunn držćući sjedi na konju. Prestrašeno gleda u kola što polagano izviru iz magle. Je li u njima Buck?

Magla se pomalo dizala i na istoku se rađao novi dan.

Kada su joj se kola sasvim približila ugleda pred sobom Bucka. Bila je sretna što je Buck ostao živ.

– Svim sam srcem željela da ostaneš živ – tiho će Caroline. – Žalila sam na neki način Chipa, ali sam priželjkivala njegovu smrt, da ti ostaneš živ. Moje su se želje ipak ispunile... Što sada, Buck?

– Sjedni pokraj mene – nakon što ju je duže vrijeme promatrao mirno će Buck. – Već ćemo pronaći »Riverbee«. Ako ne prije, onda u Steamboat Bendu!

– I što će onda biti? Hoću li s tobom ploviti na splavi ili ćemo živjeti od zlata?

– Imam neku uštedevinu – odmahne glavom Buck. – Ako smatraš da je ovo zlato previše krvavo da bismo od njega živjeli, imam dovoljno novca da kupim malu farmu. Ti ćeš odlučiti, Caroline, a sad se popni u kola. Imamo još dovoljno vremena da o svemu razmislimo! Glavno je da želiš ostati sa mnom.

Sišavši s kola privezao je njezina konja i pomogao joj da se popne.

Kada su krenuli, bila mu je zahvalna što je sada nije poljubio. Znala je da ga voli i da će vrijeme izblijediti neka sjećanja i more. Sve će se promijeniti nabolje. S vremenom sve će se izmijeniti. Voli ga i zna da će ubuduće činiti što on želi.

KRAJ

Jack Moore:

STAMPEDO

Ross Oldham upre se o stremen i zagleda u crveni obzor ne bi li razabrao obrise grada Waynevillea koji se protezao u preriji uz obalu obližnje široke rijeke. Kad ga je opazio, osjeti da ga prožima neka zebnja i ponovo se spusti u sedlo.

– Ondje je – dovikne Billyju Gannettu. – Mala metropola. – Nasmiješi se i ponovo pogledom obuhvati niz povećih kuća koje su se stapale u grad. Željeznička je pruga skretala prema istoku i nestajala na mjestu gdje se prerija stapala s obzorom.

– Hoćeš reći da ondje ima vode – odvrati mu Gannett gundajući. – A i nije baš tako blizu. Stoka već izgara od žeđi. – Umoran i prašnjav, doimao se starijim od četrdesetogodišnjaka, što je zapravo bio.

Oldham se osvrne iza sebe i pogleda na smeđu gomilu koja se primicala. Bilo je to njegovo stado. Do vraga i stado. To je sve što posjeduje. Bilo je žedno, slaže se. I njemu samomu usta su bila suha poput baruta. U zraku se osjećalo proljeće, ali kako nije bilo kiše, na zemlji nije bilo ni traga zelenilu. Gannett je imao pravo. No, i sâm nije volio što ovako mora goniti stoku, , ali drugačije se nije moglo.

U Salt Forku bilo je vode u izobilju. Ali bilo je i živoga blata u kojemu je potonulo stotinjak grla, šest osedlanih konja i kola s hranom. Oskudijevajući u konjima, njih sedmorica mukotrpno su se probijali pustom i suhom zemljom s preostalih devet stotina grla. Čitavo su vrijeme osjećali na ledima topao vjetar i znali da nigdje nema vode sve dok ne stignu do Waynevillea.

Gannet, njegova desna ruka, bio je valjan čovjek, a i dvojica goniča koje je unajmio u Kansasu. Ali ostala trojica, koju je također poveo iz Kansasa, bila su spremna da uskoro odmagle i zato im se nije žurilo. Samo se Oldhamu žurilo. Sve što je ovoga časa imao bila je stoka. A predstojao je još dugi put do Nebraske, gdje ju je namjeravao prodati.

– Što će učiniti goveda kad nanjuše vodu? – upita Gannett brišući čelo rupčićem.

– Bit će to više od piknika – odgovori Oldham.

Stoka je bila iscrpljena i mršava, ali ne svojom krivnjom. I Oldham se slično osjećao: prljav, neobrijan i nasmrt umoran od puta. Ali uskoro im svima predstoji odmor. Zadržat će stoku dva dana uz vodu a zatim opet skupiti, spremnu za sljedeću etapu toga dugog puta. On će također vidjeti Eleanor. Pomislivši na tu smeđokosu djevojku, postane svjestan svoga otrcanog izgleda. Prvo što treba učiniti jest da ode k brijaču Perryju.

Oldham je navršio dvadeset pet godina kad su njegovi imali vlastitu stoku. Kosa mu je bila duga i rida, a zalisci i brada, iako prekriti prašinom, presijavali su se na suncu poput bakra. Lice mu je bilo grubo, rijetko opušteno u osmijeh, jer uglavnom i nije bilo povoda za smiješak. Od desete godine Oldham se bavio stokom. Izuzevši razdoblja kad je bilo šerif. Te je godine naučio da se ne šepuri novcem i snagom. Načas pomisli na Slatera Collinsa i upita se što trenutno poduzima taj istočnjak širokih ramena. Zatim odmahne. To ga se više ne tiče, jer pripada prošlosti koja za nj ostaje takva kakva je bila.

Ovaj put neće počiniti istu pogrešku kao prilikom prvoga gonjenja stoke za Teksas. Stotinjak grla koja je kupio od uštedevine dok je

bio šerif smrzlo se u iznenadnoj mećavi što ih je zahvatila dok su prolazili kroz šumu. Umjesto zarade, bio je u gubitku. Ovaj put je to smislio mudrije. Sâm je pohvatao tisuću grla, iako ih je sad već manje od tisuću, i putuje u Nebrasku gdje će ih otkupiti uzgajatelj stoke. Obećao mu je dvadeset dolara po grlu. To ukupno iznosi osamnaest tisuća. Kad podmiri sve račune i troškove, ostat će mu još najmanje deset tisuća. Dovoljno da kupi imanje i kvalitetna goveda. Uz to svakako ide i novi dom, pa i žena. Eleanor Finch opet mu obuze misli.

Oldham i Gannett spuštali su se s vrha brda prema udolini ostavljajući za sobom stado koje se još uspinjalo. Pred njima je staza skretala udesno, probijajući se kroz gusto šipražje. Sunce je već bilo nisko na zapadu a crvene zrake odbijale su se o prozore kuća. Oldham je već mogao razabirati pojedine kuće. Ugleda bijelu kuću strma krova u kojoj su živjeli sudac Finch i njegova kći. Možda će večeras večerati s njima. Uznemireni stomak s odobravanjem je prihvatio tu pomisao. Eleanor kuha kako to samo žene umiju. Nakon mjesec dana suhe hrane, ta je pomisao izazivala u nj žmarce po tijelu.

– Ne čini ti se da su dolje ogradili zemljište ? – iznenada upita Gannett. Njegov glas prene Oldhama iz misli i ovaj se osvrne prema mjestu koje mu je pokazao Gannett. Jasno su se vidjeli žljebovi na ledini, koji su prelazili dobro utrti put, i to upravo na mjestu gdje je put skretao udesno. Duboke brazde protezale su se sve do udaljenog spusta ovoga ravničastog terena.

– Ne razumijem – promrmlja Oldham. Nesvjesno podbode konja i ubrzano odjaše prema tomu mjestu, nestrpljivo želeći otkriti na što su to nabasali. Oči mu se stisnu a tijelo ukoči od iznenadne sumnjičavosti što ga je obuzela. Sad je već opazio neke natpise pribijene na kolce duž duboke brazde koja je predstavljala prepreku za dalji nastavak puta prema Waynevilleu. Kolci su bili povezani bodljikavom žicom s obje strane puta. Trenutak zatim zaustavi konja i stane čitati upozorenje ispisano na bijelom kartonu i zataknuto na kolcu.

– »Upozorenje« – čitao je naglas. – »Svatko tko goni stoku za Teksas a prijeđe ovu brazdu bit će uhapšen i kažnjen s pet stotina dolara zbog prodiranja u ovu karantenu.« Ispod upozorenja netko je dodao : »I obješen«.

Bill Gannet dojahao je za njim, ukočeno sjahao s konja, dograbio »upozorenje« i rastrgao ga na komadiće. Htio je i kolac iščupati ali mu Oldham dovikne da prestane.

– Hoćeš da nas ovo zaustavi? – ljutito poviče Gannett. – Ne bojim se ja tih goluždravaca. Sâm se mogu pobrinuti za šestoricu. – Koščati prsti skliznu do drške kolta a lice mu poprimi izraz mržnje.

Nije mogao osuđivati Gannetta. Prisjetio se kako su ovi doseljenici nekad prosjačili od kauboja, a sad im priječe da prelaze zemlju i napoje stoku. I Oldham bi najradije prerezao ovu žicu i potjerao stoku preko brazde. Ali nije imalo smisla tako rješavati stvari.

– Ni ja se ne bojim – odvrati Gannettu. – A najmanje Colinsovih. Ali postupit ćemo ispravno. – Okrene se u smjeru iz kojega je dolazilo stado. – Naloži im da zadrže stoku u ovoj dolini. Ja ću poći u grad i srediti stvar. Kad uvide da ne dovlačimo sa sobom španjolsku groznicu, neće više biti problema. Vratit ću se što je moguće prije.

Ostao je još tako dugo dok Gannett nije stigao do polovine brijega, a onda odjaše duž svježe preorane zemlje sve do kraja žičane ograde, zatim se probije kroz žbunje i ponovo izbije na stari put. Pomalo ga je napuštala ona prvotna razdraženost kad je opazio upozorenje. Pričalo se odavno o tomu kako stoka donosi krpelj i

groznicu, iako bez osnove. Ali da stoka sobom nosi stanovitu opasnost od zagađenje ili čak i nekih bolesti, to _ i nije bilo tako nemoguće. Tim više mu je ono upozorenje bilo sve prirodnije. Ali goveda koja je kupio Oldham, prezimila su mnogo sjevernije od područja gdje hara groznica. Goveda su zdrava, i on će to reći Mattu.

Zatim će reći Collinsu da se nosi dovraga i protjerat će stoku do rijeke. Žičana je ograda vodila u smjeru Bearclawa a ondje nije bilo vode. Rijeka je prolazila pokraj Waynevillea a zatim oštro skretala svojim tokom prema istoku. Morat će napojiti stoku u Waynevilleu.

Umjesto zebnje zbog onog upozorenja, osjeti neko zadovoljstvo kad je stupio u grad. Bilo je mirno predvečerje, a iz dimnjaka se dim uzdizao ravno u sivkasti svod. Prode uz desetak koliba u predgrađu. Djeca su se igrala vojnika po zapuštenim povrtnjacima dok su ih majke uporno zvale da pođu kućama na večeru.

Ušavši u grad spazi zgradu Gradskog suda a odmah za njom kuću u kojoj su živjeli sudac Finch i Eleonor. Do njih je stanovao Slater Collins. Obuze ga iznenada panika pri pomisli na Eleanoru i Collinsa čiji je glas bio slatkasto mekan. Oldham je izbivao više od šest mjeseci. Mnogo se toga moglo dogoditi u međuvremenu. Bivši kokkar i preprodavač alkohola sasvim bi se lako mogao zagledati u Eleanor i zaprositi je. Ali, negdje duboko u sebi, Oldham nije mogao povjerovati da bi ona pristala na to. Unatoč svemu svomu imetku i položaju u gradu, Collins nije bio osoba koja bi je mogla zanijeti.

Ispred Oldhama neki je čovjek u jeftinomu sivom odijelu visoko zadignutih nogavica hlača prelazio cestu i znatiželjno pogledao na kauboja koji je ulazio u grad. Oldham ga nije poznavao. Vjerojatno još jedan novi goluždravac. Grad se proširio, a nove farme nikle su i uzvodno i nizvodno uz obalu rijeke. Očito je da je Wayenville rastao, no usporedo s rastom grada izrasla je i bodljikava barijera na njegovu ulazu.

Prošao je pokraj Collinsove trgovine mješovite robe i stočne hrane. Opazi da je ime Nance izbrisano s ploče. Žacijelo je to sad isključivo Collinsovo vlasništvo. Zgrada Gradskog suda pred kojom se upravo našao doimala se sivo i napušteno, ali Oldham se zaustavi pred njom, sjaše s konja i priveže ga o drvenu ogradu pri ulazu. Strese sa sebe malo prašine i zaputi se unutar zgrade, a njegove su čizme teško odzvanjale praznim hodnikom. Pokuca na vrata sudskog ureda. Nitko ne odgovori a iz prostorije se nije nazirala svjetlost. Okrene se da izide kad netko otvori vrata za njim. Čovjek kukasta nosa odmjeri ga i obrati mu se:

– Ako tražiš suca, pođi u salun, kauboju – reče. Bilo je nešto u njegovu glasu što se Oldhamu nije svidjelo. Vremena su se mijenjala, i to strelovito. Pa i ono upozorenje o zabrani ulaska stoke na području grada.

Kimne onom nosonji u znak shvaćanja, izide iz zgrade, popne se na konja i odjaše do saluna koji je bio na uglu ulice. Nekad je Collins bio vlasnik saluna, ali samo dotle dok ga Oldham nije prijavio da preprodaje piće Indijancima iz rezervata. Sad je vlasnik bio Jack Hoover. Salun »Lilly Belle« bio je najveći i najbučniji salun u gradu. Jack Hoover dotad je bio samo obični kockar bez ikakve reputacije. Očito je da se vremena mijenjaju.

Kad je stupio pred salun i čuo zvukove klavira koji su dopirali na ulicu, iznenada osjeti da je vrlo žedan. Vjerojatno je pivo izvrsno. Dva piva i sendvič. To će mu biti za početak . Na tren osjeti grižnju savjesti zbog Billyja Gannetta koji je ostao dolje u dolini brda, s druge strane procijepa i žičane ograde. Cijeli prošli tjedan govorili su samo o svomu prvom zajedničkom piću u salunu »Lilly Belle«.

Osjećao se snažniji no ikad. Bilo

bi dobro da zatekne Matta Fincha u salunu, stomaka naslonjena o točionik dok nogom tapka o prečku. Sudac je bio srdačan čovjek, veseljak koji je volio ljude i piće. Ovo posljednje ponekad i previše.

Oldham gurne pokretna vrata na ulazu, skine šešir i nasmiješi se, očekujući reakciju prisutnih. Opet je kod kuće, pomisli, a to treba proslaviti. Iza točionika opazi Big Jima koji ga glasno pozdravi.

– Ross Oldham! Dobro došao, stranče. Mislio sam da si prešao Rio Grande i priključio se odmetnicima. – Desetak ljudi za točionikom okrenu se prema Oldhamu i pozdravi ga.

– Ništa od toga – sa smiješkom odvrati Oldham. – Nisam mogao izdržati bez lošeg pića koje se ovdje toči. – Pogled mu skrene prema stolu u kutu. Onda ugleda suca koji mu se približavao.

– Zdravo, Matte – pozdravi ga Oldham i nasmiješi mu se. Sučeva je ruka bila meka i debela, baš kakvu bi i očekivali pošto mu vidite trbuh. Ali odjeća mu je bila savršeno uredna, od obla cilindra do kruto uškrobljene košulje. O tomu se brinula Eleanor.

– Drago mi je što te vidim, sine – reče Finch. Na rumenu licu očitavale su se njegove godine. Približavao se šezdesetoj. Modre su mu oči uvijek prijateljski i veselo sjale, no sad su se doimale zabrinuto. Oldham se upita nije li stari već pod gasom. Sjetio se kako mu je Matt pričao o svojoj ženi, također se zvala Eleanor, koja je umrla, a on je još, iako na položaju strogog suca, oplakivao svoju ženu i bio mekan poput djeteta pri svakoj pomisli na nju.

– Najprije da vas počastim pićem, Matte – reče Oldham – a onda bih vas nešto upitao. – Uze suca za ruku i privuče ga do točionika.

– Mislim da mi je tvoje pitanje poznato, Ross – reče sudac. – Dakle, da popijemo to piće.

Barmen izvadi bocu i čaše, a potom pruži Oldhamu pivo. Sudac pričeka da ovaj ispije svoje pivo a zatim dohvati čašu, vrlo ozbiljna lica. Iza njih je klavir i dalje ispuštao mukle zvukove a neki ocvali tenor pokušavo je riječima slijediti glazbu.

– Dobro došao kući – reče sudac.

– O tomu i hoću popričati – reče Oldham i iskapi čašu žestokog pića. Spusti čašu i upita:

– Što znači ono upozorenje na koje sam naišao na putu u grad, Matte?

Sudac spusti čašu na izlaštenu površinu točionika. Vlažeći usne odgovori:

– Sve lijepo piše na upozorenju, sine – reče. – Nema više teksaške stoke u ovomu gradu.

– Hoćete reći stoke u prolazu, Matte – mirno će Oldham. Ruke su mu bile položene na točioniku. – Moje je stado prezimilo na sigurnom području. A što mislite, zašto sam tako dugo izbivao?

– Zaista mi je žao, Rosse – reče sudac. – Udruženje je odlučno protiv bilo koje teksaške stoke. Mi smo načinili propis...

– Mi? – upita Oldham. – I vi ste sad suče uključeni u uzgoj stoke?

– Govorio sam općenito – reče sudac. Činilo se da je još zabrinutiji, ali glas mu se nije podigao poput Oldhamova. – Znaš i sam kako španjolska groznica napada tu stoku. – Glas mu je djelovao kao da se ispričava, ali Oldham nije popuštao.

– Do vraga, znam, dakako – srdito odgovori Oldham. – Ali to nema veze s mojom stokom. Kad se vratim iz Nebraske gdje namjeravam prodati ovu stoku, i sâm ću istu takvu stoku uzgajati za sebe. Ona je sa sjevera i nema veze s tom prokletom krpelji. Možete mi vjerovati i držati me za riječ, suče.

Razgovor oko točionika zamre, prestane svirka na klaviru, samo se još poneki glas čuo za kartaškim stolom. Iako nije htio privući ovoliku pažnju, Oldham ipak nije odustajao. Počeo se brinuti da

stvari neće teći onako lako kako je to rekao Gannettu.

– Imam devet stotina dvogodišnjih grla. Suha su k'o barut – reče. Kad sam vidio vaše upozorenje bio sam uvjeren da se to odnosi na stoku koja dolazi s juga i prolazi kroz ovo područje. Ali, proklet bio ako ću vas zaobići i produžiti na zapad. Stoka neće izdržati, Matte. – Snažno lupi dlanovima o točionik. – Bez obzira na odredbu, ja ih vodim do vode. Onda ćemo vam opet namjestiti ogradu i nastaviti prema Zapadu. Nikakvo zlo nećemo vam nanijeti.

– Ne čini to, Rosse – reče sudac. – Upozorenje je postavljeno s razlogom. Ti znaš da ja držim do svoje riječi.

– Vaše ili Collinsove? – upita Oldham. – Nešto ne miriše na dobro, Matte, a mislim da znate što.

– Jesam li dobro čuo da se spominje moje ime? – Glas je bio rezak i naugodan, a dolazio mu je iza leđa. Oldham se okrene prema Slateru Collinsu. Bio mu je posve blizu i vjerojatno je slušao posljednji dio njihova razgovora. Collins se nije promijenio. Odijelo mu je bilo skupo, kaput dobra kroja, hlače uske a čizme niske i od meke kože. Šešir mu je za nijansu bio tamnije siv od odijela, također otmjen. Bijela košulja i čvrsto zategnuta crna kravata bili su isto tako njegov sastavni dio kao i pravilno podrezani brkovi i zalisci. Bio je nalik čovjeku koji kao da je ovog časa sišao s njujorškog vlaka.

– Nisam ga spomenuo bez razloga, Collinse – reče Oldham. – Došao si u svijet od opijenih Indijanaca. Predsjednik Ukruženja, ha?

– Tako je, Oldhame – polako odvrati Collins. Rukom da znak barmenu da natoči dva pića. Za njim je stajao Ruck Hutchinson, palaca položenih na pojas za revolvere, oči uprtih u Oldhama koji je pomicao ruku k revolveru.

– Do vraga, Rosse – reče šerif – u Waynevilleu ti više ne treba kolt. Nije li ti to rekao sudac?

– Po onomu što mi je rekao Matt, uvidam da ću t r e b a t i kolt – odgovori Oldham – Ali nemoj se preznojavati. Idem do stada da ga dovedem k vodi. – Izgovorio je to tako glasno da su ga svi mogli dobro čuti. Collins mirno natoči piće za Hutczinsona i sebe.

– Hoćete li i vi, suče? – upita ljubazno. – A ti, Oldhame? – Lice mu je još bilo opušteno i blago, ali nije skidao oka s Oldhama dok je prinosio piće usnama. – Prvo piće za večeras – reče i stane tapkati usne čistim rupčićem.

– Žao mi je zbog tvoje stoke, Oldhame – reče besadržajnim glasom – ali izglasali smo takvu zabranu i to je sve. – Slegne ramenima. – Možeš poći zapadno pa onda na Sjever. Previše bi stavili na kocku. Imamo na tisuće dolara u našoj stoci...

– I ja stavljam sve na kocku – reče Oldham. – Osamnaest tisuća dolara koji meni znače mnogo, ako ne znače vama. Nema groznice među mojom stokom i ja ću napustiti ovo područje za dva dana. U Teksasu nitko ne zna za ovu vašu zabranu. Da sam to znao, još mnogo južnije skrenuo bih prema zapadu.

Collins slegne ramenima smiješeći se. Bio je pristala izgleda, svjestan toga. Uživao je da bude u središtu pažnje.

– Moj ti je savjet, Oldhame, da se moliš za kišu.

Odnekud se začuje podsmijeh i Oldham stisne pesnice. Ruck Hutchinson odmakne se kako bi izbjegao Oldhamov udarac. Na grudima mu je stajala šestokraka zvijezda. Ista ona koju je ne tako dugo nosio i Oldham.

– Bit će bolje da ti, gospodine predsjedniče, moliš da padne kiša – oštro odgovori Oldham. Baci šaku srebrnjaka na točionik. – Moja goveda neće uginuti od žeđi, i na to možete računati. Daj mi jednu bocu, Jimm – obrati se barmenu.

Dok je s bocom pod rukom napuštao salun, Oldham opazi kako su Collins i šerif izmijenili poglede:

čovjek od zakona samo je kratko kimnuo. Sudac ga pozove želeći mu se ispričati, no Oldham se ne okrene. Klavir je zasvirao onoga časa kad je gurnuo pokretna vrata i izišao u noć. Sad je već bilo hladnije, ali nebo je bilo vedro, obasjano zvijezdama. Ni traga od oblaka. Zrak je bio suh, bez najmanjeg znaka moguće kiše. Dok je prilazio konju začuje nečije brze korake s desne strane.

– Ross Oldham – poviče netko.

– To si ti? – Čovjek mu se približavao dahćući. Ispod šešira provirivala mu je sijeda kosa. – Čuo sam da si ovdje, Rosse. Što ćeš učiniti sa stokom?

– Još razmišljam – odgovori Ross. Bio je to Len Wagner. Imao je pravo pitati ga za stoku. Njegov je udio bio četiri tisuće dolara. – Gdje je Horn?

– Postavlja baklje oko ranča – reče Wagner. Bio je prestar da bi mogao trčati ovako kao sad za njim. – Poslali smo jednog čovjeka u Shawnee da te potraži, Rosse. Ova će zabrana donijeti pravi pakao.

– Donijeti? – suho će Oldham.

– Već ga je donijela. Zemlja je tako suha da već puca, odavde pa sve do Salt Forka. Collins nam poručuje da se molimo za kišu. Čvrsto je sjeo na svom položaju.

– Ali sve čini legalno, nemoj to zaboraviti – odgovori Wagner. Sad je već normalno disao. – Slušaj, Rosse. Nemoj činiti nikakve ludosti. Imam dva stara vagona puna vode. Možda će biti dovoljno da stoka malo popije i izdrži dok na Zapadu opet ne stignete na rijeku.

– Rijeku? – upita Oldham. – Misliš na kaljužu? Ne padne li kiša, nema vode idućih devedeset milja, ti to znaš. O, čovječe! I ti ćeš ovdje mnogo izgubiti. I ti i Horn, jer vaš udio je pozamašan.

– Znam – muklo će Wagner. – A Horn već luduje. Udruženje ovdje ima svu vlast. Ne možeš im se suprotstaviti – Sve je to Collinsovo maslo – gorko reče Oldham.

– Donio je zabranu samo da bi naudio meni. Poznato mu je da samo stoka s juga donosi groznicu.

– Dokaži mu to – reče Wagner.

– I dokaži mu da je stoka prezimila u sigurnom predjelu. – Skinuo je šešir i nervozno prelazio rukom kroz kovrčavu bijelu kosu. Oldham uskoči u sedlo.

– Sumjaš li i ti u mene, Wagneru? – upita ga Oldham. – Kasno je sad za to.

– Do vraga, Rosse – reče starac. – Znaš da nije tako. Ali pogledaj činjenicama u oči. Svakako da sam spreman na gubitak, ali još ću više izgubiti izazoveš li kavgu i izbije li okršaj. Svi znaju da je moj novac uložen u tvoju stoku.

– Dobro – reče Oldham. – Dovuci tu svoju vodu. Jahači su mi tako žedni da bi sâmi mogli ispiti ta dva vagona vode. Možeš li sad zamisliti koliko bi tek moglo popiti devet stotina grla?

Mamuzom podbode konja i odjuri pustom ulicom. Wagner je nešto vikao za njim, ali nije ga više čuo.

* * *

Kao da se prokletstvo sručilo na njegove planove. Najprije ono potapanje stoke u živom blatu što je već po sebi veliki gubitak, a sad opet ovo. Sve je to Collinsovo djelo, ali kako da to dokaže? I Wagner mu je to rekao. Collins je bio oštrouman i imao je dobre zamisli. Velike zamisli. Oldham ga je jednom čuo kako drži govor na prvom sastanku Udruženja farmera, u vrijeme dok je Oldham još bio šerif. Zasad željeznička pruga završava u Waynevilleu, no hoće li uvijek biti tako? Produženje pruge, nove farme, prijevoz stoke. S vremenom bi taj gradić mogao prerasti u veliki grad. Bilo je očito tko je taj koji namjerava dobro zagrijati svoj stolac u gradskoj upravi kada procvate grad. Mnogo se toga može postići novcem i Collins je to lukavo isplanirao. Škola je bila jedna od njegovih zasluga, za koju su mu farmeri bili zahvalni. Čak je

i dio zgrade sudnice bio sagrađen od njegova novca. Oldham s gorčinom pomisli nije li se i Matt poveo za njim.

I što da sad radi? Da nastavi mrcvariti stoku do iznemoglosti? Da je tjera žednu do zapada? Opet neće uspjeti i njegov dvogodišnji trud past će u vodu. A Eleanor Finch? Koliko će dugo htjeti čekati na propalog stočara poput njega? Najjednostavnije rješenje bilo bi da obori ogradu i prodre sa stokom do vode. Ako mu se Udruženje i zakon suprotstave, imat će barem uza se Billyja Gannetta i svoj pištolj koji ispaljuje šest hitaca odjednom.

U jednom času začu topot koji mu je dolazio iza leđa. Okrene se i pokuša otkriti jahača u mraku. Bio je više nego siguran da je to jedan od Collinsovih revolveraša. Oldham skrene s puta i zakloni se iza hrastova debla. Side s konja i pritajeno stane osluškivati. Topot konja koji ga je slijedio bivao je sve bliži.

Kad mu se nepoznati jahač već sasvim približio, Oldham izvuče revolver i otkoči ga. Bilo bi besmisleno riskirati. Uperi revolver u jahača i poviče:

– Podigni ruke što možeš više, gospodine! – Prepozna u jahaču djevojku koja je stala kao ukopana od iznenađenja.

– Rosse – pozove ga ona. Iako iznenađena, glas joj je bio melodičan. – Jesi li to ti?

– Neka me vrag odnese – poviče Oldham – Eleanor! – Vrati revolver o pojas i dohvati uzde njene smeđe kobile koju je jahala postrance. Jedva da joj je mogao razabirati lice u mraku, ali on ga je i tako znao napamet. Poželi da je privije u naručaj i da osjeti njenu mekoću, ali ne usudi se to učiniti. Miris koji je upotrebljavala dopre do njega i podsjeti ga na one večeri kad su zajedno jahali sve do Dellsa, daleko prema istoku. Bila je vitka poput vrbe, a pod bijelom haljinom nazirale su se grudi kako se blago nadimaju pri disanju. Bilo mu je drago što je mrkla noć i što ona ne može dobro vidjeti kako je obrastao u bradu i kako je sav prašnjav. Nakon stanke zbog obostranog iznenađenja i uzbuđenja, ona napokon progovori:

– Tata mi je sve rekao – reče nešto povišenim glasom. – Ne čini to, Rosse. Molim te, ako ni za što drugo a ono zbog mene. Ne provaljuj ogradu.

– Dobro – odgovori gorko. – Govoriš na isti način kao i svi ostali s kojima sam razgovarao večeras. I ti si u njihovoj kompaniji, Eleanor.

– Ti vrlo dobro znaš da nisam – reče, sad već drhtava glasa. – Ne želim te vidjeti ozlijeđena, to je sve. Rosse, moraš mi vjerovati.

– U ovoj stoci leži zarada od koje želim kupiti farmu za nas dvoje, Eleanor – reče. Bilo je to prvi put što je to otvoreno rekao. Odlučio je položiti karte. – Ako dovedem stoku živu i zdravu do Nebraske, bit će to čistih deset tisuća dolara zarade. Jedini je način da to ostvarim da se stoka napoji u Waynevilleu.

– Rosse, ako me voliš – prozbori dok joj srce stane snažno lupati – ako me voliš, nećeš pregaziti ograđenu brazdu. Ovdje u Waynevilleu ima mnogo toga više od onih deset tisuća dolara. Udruženje...

– Collinsova banda? – hladno je upita Oldham.

Onoga časa kad je spomenula tu bandu lopova, počnu mu blijediti riječi kojima mu je rekla da ga voli. Mislio je da je ona na njegovoj strani, ali sad su stvari izlazile na vidjelo. Collins joj može ponuditi mnogo više. Nije li im Collins prodao bijelu kuću gotovo badava. Rekla je: »ako me voliš« a ne »volim te«. Bila je to velika razlika.

– Hvala na savjetu, Eleanor. Drago mi je što sad znam kako da se postavim u odnosu s Collinsom. – Ispusti uzde i potjera njenu kobilu natrag na stazu.

– Rosse! – pozove ga ona, ali ne začu odziv. Promatrao je kako se kobila udaljuje u mrak i kako

se obrisi njena tijela stapaju s noći. Zašto je to učinio? To je ipak bila samo njegova mašta, proizišla iz straha da bi se ona mogla zanimati za Collinsa. Htjela mu je obznaniti da joj više znači njegova živa glava od deset tisuća dolara. Tipično žensko razmišljanje. Nije mogla ni slutiti koliko mu mnogo znači ova stoka.

Još razmišljajući o susretu s Eleanorom, izjaše ponovo na put i približi se mjestu gdje je počinjala ograda. Preskoči je i začu kako mu neki konj dolazi u susret. Prepozna Billyja Gannetta.

– Do vraga, Rosse – poviče voda goniča. – Mislio sam da si se ili opio ili potukao. Što te zadržalo?

– Uzmi – reče Oldham vadeći bocu iz torbe na sedlu. – Ovlaži si grlo ovim viskijem. Stiže nam rezervoar s vodom na jednima od Wagnerovih kola. Čak i on kaže kako bi bilo bolje da ne stupimo u grad.

– Dobro znaš, pođemo li na zapad, ova goveda neće nikad stići do vode – s gorčinom u glasu suprotstavi se Ganett. – Predlažem da se ipak napoje ovdje. Ne možeš se boriti protiv prirodnih zakona. Što ovdje može civilni zakon?

– Razmišljao sam o tomu, Billy – reče Oldham. – U salunu sam iskesio zube na Collinsa i Hutchinsona. Sudac kaže kako bi bilo bolje da odustanemo od nakane. – Približavali su se dolini gdje je bila stoka i Oldham opsuje. – Bijesam sam isto kao i ti. Pokušao sam izmisliti neko rješenje. Možda bismo s Wagnerovom i Horsovom vodom mogli povremeno napajati po nekoliko grla i polako ih usmjeriti k zapadu. – Riječi su mu bile neuvjerljive i Gannet plane.

– Pokorit ćeš se onim skorojevićima? – upita ga podrugljivo. – Za ime svijeta, Rosse, bolje bi bilo da si motikama odmah iskopamo grobove na ovoj ledini. – Oldham začu kako dugačkim gutljajima poteže iz boce. Htio mu je reći da se smiri i da bolje promisli.

Rika goveda prene ga i on nesvjesno pritegne uzde. Vjetar je još bio suh i topao, ali nešto je moralo uznemiriti stoku. Dohvati revolver.

– Do vraga – poviče Oldham. – Čini se da slijedi akcija.

Čuli su topot koji je bivao sve bliži iako još nisu vidjeli stampedo. Kad su napokon ugledali jureću stoku, Oldham shvati da je sve prekasno. Stoka je hrlila prema Waynevilleu. Kroz prašinu i zaglušujući topot, čuli su se nemoćni povici goniča koji su nastojali zaustaviti goveda. Bio je to uzaludan pokušaj i Oldham upozori Gannetta da se brzo ukloni kako ga ne bi zahvatilo ovo podivljalo krdo.

Iako je noć bila bez mjesečine, Oldham je mogao razabrati goniče s desne strane krda kako nastoje zaokrenuti ga ulijevo. Gannett i on im se pridruže. Pucali su u zrak i glasno uzvikivali psovke. Kad su se već sasvim približili ograđenoj brazdi, stoka je osjetila miris vode. Bezglavo se zaletila na žicu. Prva su goveda popadala dok su ih ostala gazila ili preskakala hrleći preko sad već porušene ograde. Stoka je kao podivljala od iznenadnog mirisa vode jurila prema gradu.

Stado je nadiralo ravno prema rijeci, gazeći pri tom obrađena polja i vrtove. Prevrnulo je čak i nekoliko drvenih kućeraka na kraju grada. A onda, voda! Stoka je, gurajući se, uranjala duboko u vodu. Glave im dugo nisu izlazile na površinu. Trebalo je nadoknaditi sve ono vrijeme suše i žedi. Oldhamu je načas bilo drago zbog stoke, ali prene se kad začu povike koji su dolazili iz smjera grada. Osvetnički raspoloženi farmeri bit će začas ovdje, a s njima Collins, Hutchinson i sudac. Ovo će ga vraški stajati jer oni nisu zaboravili na njegove prijetnje u salunu.

– Što je pokrenulo stoku? – upita Oldham kad su mu se približili goniči. U času pomisli kako su to možda oni sami učinili. Uvidjeli su u kakvoj je neprilici i možda su se pobojali za ishod gonjenja stoke

i za konačnu isplatu.

– To ti nama odgovori – mrklo će jedan od njih. – Bob Blaisdell ostao je ležati sa metkom u vratu. Šestorica jahača navalila su na nas dok su Bob i ostala dvojica bili u noćnom obilasku stoke. Uznemirili su stoku. Kad je stoka krenula, nitko je više nije mogao zaustaviti. U okršaju je Bob prošao najgore. Nestali su u smjeru juga, odakle su i došli...

Oldham opazi skupinu jahača koja mu se približavala iz grada. Sad je već cijeli grad bio na nogama, prozori osvijetljeni a ulicama su se micale ručne svjetiljke. Čuo je plač djece i shvati koliko bi bolje bilo da se stoka zadržala podalje od grada. Stvari bi mogle završiti gore od onoga što je pretpostavljao. Samo je jedan čovjek mogao to učiniti. Nije bilo teško unajmiti ubojice kad se dobro plati. Njima je novac bio jedino važan. A samo jedan čovjek u Waynevilleu ima dovoljno novca za takav pothvat.

Istupi ispred svojih goniča. Goveda neće izići iz rijeke prije no što se napoje do iznemoglosti. Jahao je naprijed pitajući se tko predvodi skupinu jahača iz grada.

– Collinse! – poviče. – Želim razgovarati s tobom.

– Ondje je! – začu se nečiji povik. – Uhvatite ga!

U trenu su ih opkolili bijesno uzvikujući psovke i vadeći oružje. Billy Gannett, koji je jahao za njim, pogođen padne s konja. Mučno opsuje i ispusti revolver na prašnjavo tlo. Netko snažno povuče Oldhama za ruku i u času kad se ovaj pokušavao osloboditi, osjeti snažan udarac o potiljak. Zatetura, glava ga je strahovito boljela a slike su mu blijedjele pred očima. Dok je padao s konja čuo je rafale hitaca oko sebe. Udario je licem o tlo i više se ničega nije sjećao.

Kad se osvještavao osjeti tupu bol u glavi i vratu. Ruka na kojoj je ležao bila je ranjena. Čak i prije no što je vidio obrise rešetaka, znao je da je u zatvoru. Ležao je na gruboj slamarici koja je zaudarala po znoju i alkoholu. Druga mu je ruka nepomično ležala na tlu. Ponovo zatvori oči i stisne ih snažno ne bi li istjerao bol iz glave. Polako se okrene na drugu stranu, uspinjući se na koljena. Potom sjedne, prekri lice dlanovima i pokuša se sabrati. Je li vidio Collinsa one noći? Nije se mogao prisjetiti. Teško da je išta upamtio osim stampeda i trenutka kad je upitao jednoga goniča što je to bilo pokrenulo stoku. A što li je samo s Billyjem Gannettom od časa kad su ga oborili sa sedla?

S mukom se uzdigne i uspravi na noge te se teškim koracima, teturajući, približi rešetkama. Zatvorski mu je čuvar bio okrenut ledima i pisao nešto za stolom sastavljenom od povećih kartonskih kutija.

– Hej – muklo će Oldham. Grlo mu je bilo suho. – Želim vidjeti suca Fincha. – U glavi mu je još snažnije odzvanjalo dok se napinjao da govori.

Čuvar se okrene. Ugledavši Oldhama na nogama, ispusti olovku. Blijedim mu licem preleti smiješak. Bio je krupan, a rukave je povukao do lakta.

– Ako ćeš poživjeti još malo – progovori glasom čovjeka koji uživa u sebi – možda će ti se želja i ispuniti, kauboju. – Oldhamu je bio nepoznat. Nije to bio onaj isti ključar u vrijeme njegova šerifovanja. Ustao je i pošao drvenim podom prema ćeliji. – Potez ti baš i nije bio mudar – reče. – I ona graja u salunu. U gradu će se zbog toga pošteno pobrinuti za tebe.

– Nisam ja potjerao stoku u stampedo – reče Oldham. – Bez obzira na to tko je to učinio, jedan je od mojih ljudi ubijen. To je razlog zbog kojeg želim razgovarati sa sucem. Imam neka prava, iako sam u zatvoru.

– Svakako da imaš – odvrati ključar kimajući. Pri tom mu se koža na vratu tresla kao u purana. – Hoćeš napisati oporuku? Već ti traže i uže za vješanje. Zabrana

ulaska stoke na područje grada bila je postavljena s određenom namjerom. Da nisi digao toliku prašinu, ne bi tako loše završilo.

Doimao se poput djeteta koje promatra opasnu zvjerku u kavezu, koja mu toga časa ne može ništa učiniti.

Oldham još snažnije prihvati rešetke. Prvi se put našao s druge strane rešetaka. Prisjeti se vremena kad je ovamo priveo Collinsa zbog krijumčarenja alkohola i koje mu je sve prijetnje izrekao tom prilikom. Načas ga obuze panika ali je otjera odmah.

– Gdje je Hutchinson – upita, sad već sigurnim glasom. Htio je još nekoga da razgovara, a ne samo ovoga odvratnog ključara.

– Otišao je sa skupinom jahača da istjeraju tvoju stoku s ovog područja – veselo će ključar. – A njegova dva pomoćnika upravo hvataju tvoje jahače. Bolje reći, ono malo što ih je preostalo. Gannett je jutros podlegao ranama. Čuo sam o njemu sve najgore, pa mislim da je dobio ono što zaslužuje.

Oldham sklopi oči i prigušeno opsuje. Najveće je čovjekovo zlo biti kauboj. Sjeti se izjave jadnoga Gannetta da može svladati šestoricu odjednom. Bilo ih je mnogo više od šestorice i sad više nije morao brinuti ni o čemu. Možda je vrijeme preraslo takvu vrstu starih kauboja zanesenjaka. Možda je i on, Oldham, bio primjerak čovjeka kakvih više nema. Sjetio se spominjanja užeta. On će svakako biti zaštićen dok stvari ne izađu na vidjelo. Ali dok Hutchinson i zamjenici ne dođu...

Vrati se do ležaja i umorno se baci na njega. I nesvjesno mu ruka pode u džep. Nije bilo duhana a ni dokumenata. Ponovo se sjeti Gannetta i prođe ga volja za pušenjem. Sjeća se da je Billy od svoje rodbine spominjao samo sestru u Missouriju i nikoga više. Bilo je tužno što stari gonič nema nikoga i što je živio tako usamljen. Bez obitelji. I njegovi snovi o Eleanori sad su nemoćno blijedjeli.

Kako stoji Finch u svemu tomu? Pitao se je li i on pod utjecajem Collinsa ili je isto onako pošten kakvim ga je držao Oldham. Stari Matt Finch bio je slab kad je posrijedi njegova kći i htio je da joj pruži sve što mu je u moći. A možda je upravo u njegovim očima Collins bio najbolja partija za njegovu kćer? Ako pogleda stvarima u oči, Oldham se mora složiti sa starcem. Što je on, Oldham, ikad postigao?

A sad je još i u zatvoru zbog narušavanja zakona i zabrane ulaska stoke na područje grada, zbog uništavanja zasijanih oranica i vrtova, pružanja otpora i tko bi znao čega još. Collins će, pomisli on, pronaći još nešto za optužbu.

Očaj u njemu izazivao je bolni osjećaj. Već je od početka sve krenulo nizbrdo. Blaisdell i Gannett su mrtvi. Gannett mu je bio posljednji istinski prijatelj. Sad je njegova stoka prepuštena na milost i nemilost farmera a goniči su u bijegu od zakona. Ne bi se začudio da Collins i njegovi ljudi protjeraju stoku daleko od grada a onda se vrate i prisile ga platiti sve što se zbilo. Prije svega, to je pet stotina dolara globe za prelaženje ograđene zone plus šteta po poljima.

– Kako bi bilo da ipak porazgovaram sa sucem – poviče prema ključaru. – Mislim pri tom ozbiljno. Znam dovoljno o zakonu i o mojim pravima.

– Ah – reče ključar. – Čuo sam da si ti jednom u ovom gradu bio zakon. Loše je kad se stigne s one druge strane, Oldhame. – Glasno šmrcne. – Nemoj me izazivati. Vidjet ćeš suca kad on odluči sâm da te potraži. Prije toga ništa. – Okrene mu leđa i nastavi nešto piskarati.

A tad, prije no što je Oldham mogao odgovoriti psovkom, ugleda na vratima suca koji se zaputio prema ćeliji.

– Vraški imate prava – reče Oldham. – Još se nisam bio ni vratio do stada, a ono je već bilo u stampedu. Netko je došao s juga i

namjerno ih preplašio i pokrenuo u jurnjavu. Ubijen je i jedan od mojih goniča kojeg sam unajmio u Teksasu. Nisam mogao zaustaviti krdo. – Izgovarao je riječi brzo i s gorčinom u glasu. Sad se sučev izraz lica promijenio i promatrao ga je veoma pozorno.

– Kuneš se da ih ti nisi pokrenuo? – zapita ga on. – Da goveda nisu jednostavno nanjušila vodu, Rosse? – Činilo se da se boji povjerovati u ono što mu je rekao Oldham.

– Kunem se, Matte, – reče Oldham. – Ne lažem. Unatoč svemu onom što sam rekao u salunu, nisam to učinio. I ne mislim da bih bio uradio. Eleanor me sustigla na putu i zamolila da to ne činim i...

– Nek' ide sve do vraga – reče sudac i odluta nekamo pogledom. – Plakala je kad se vratila kući. – Preko sučevih ramena Oldham opazi kako čuvar još nešto piše.

– Rosse – opet će sudac. – Drag si mi i veoma te volim. Ali sad si u tjesnacu. Nema čovjeka u gradu koji će ti povjerovati. Gannet je mrtav, to znaš. Ne mogu im se sâm suprotstaviti.

– Svakako – reče Oldham. – To mi je jasno. Ali, što mi se zapravo piše? Kako će...

– U najboljem slučaju protjerat će te iz grada – odvrati mu sudac. – A u onom najgorem, moglo bi posrijedi biti i uže. Znaš, Rosse, kako je to kad mnoštvo podivlja. – Prijede rukom preko čela. – Gannett je pogodio Lewistona. U Udruženju on je po važnosti odmah iza Collinsa. Ipak će te najviše teretiti zbog španjolske groznice.

– Matte, znam da su moja objašnjenja ovoga časa uzaludna – reče Oldham. – Ali vi znate da u ovom slučaju nije posrijedi grozница. Vrijeme će mi biti saveznik i izvući me iz ovoga.

– Neću se prepirati s tobom – odgovori sudac. – Protpisao sam zabranu i morao je se držati.

– Zašto, Matte? Recite mi, zašto? – upita ga Oldham i zagleda mu se u oči. – A da nije posrijedi ono čega sam se pribojavao? Da vas Collins ne drži čvrsto u uzdama?

Sudac osjeti da mu je nešto zastalo u grlu i odvrati pogled od Oldhama.

– Što ste još dobili osim kuće? – nastavio je Oldham. Boljelo ga je što to mora pitati isto kao što je boljelo i suca, ali morao je znati istinu.

– Ne pitaj me to, Rosse – tiho odgovori sudac dok mu je lice pocrvenjelo od neugodnosti. – Možeš misliti sve najgore o meni ali ne traži da ti to kažem. Sve što sam učinio bilo je zbog Eleanore. Želio sam da ima neke stvari koje njena majka nije imala. Star sam, Rosse, stara pijana budala. Kad mi se pružila prilika, nisam je htio propustiti.

Bio je slomljen. Načas se zamislio a onda se okrenuo prema čuvaru koji je još bio naslonjen o pisaći stol. Ne rekavši ni riječi, okrene se i pode tiho uredom, vadeći revolver iz kaputa. Zapanjen, Oldham je gledao kako podiže revolver i naglim zamahom udara ključara po glavi u blizini uha. Ovaj se srušio na stol.

– Matte, poludjeli ste!? – još zbunjeno progovori Oldham.

Sudac je već otključavao ćeliju i stao povlačiti Oldhama van. U tom času Oldham začu topot konja koji je dopirao s ulice. Naoružani su se građani vraćali. Sad kad je sudac oborio ključara, ne ginu mu vješala.

– Izidi na stražnji izlaz, Rosse – reče mu sudac. Niz lice tekle su krupne kapi znoja i gubile se za vrat. U desnoj je ruci još držao revolver dok je lijevom tražio nešto po džepu. Izvuče izgužvani snop novčanica.

– Uzmi ovo i nestani što brže možeš. Došuljaj se do moje kuće. Ondje te čeka Eleanor s osedlanim konjem pripremljenim za tvoj bijeg. – Gurne revolver u Oldhamovu ruku nervozno pogledavajući u čuvara koji je još ležao bez svijesti. Povici jahača bili su već

posve blizu tako da im je mogao razabirati i glasove.

– Odalami me po glavi – narvozno će sudac. – Neka bude uvjerljivo. Za moje dobro, Rosse. Tvrdit ću da je to učinio jedan od tvojih momaka a onda te pustio iz ćelije. A sad hitro podi. Zaputi se prema Teksasu. Ondje te nitko neće dirati.

– Idi do vraga, Rosse – nemoćno zavapi starac. – Nemoj biti veća budala od mene. Podi dok još možeš.

– I poći ću, Matte, ali i vi ćete sa mnom. No, hajde prije no što opa' ova igračka. Ili možda želite ostati ovdje i objasniti kako su se odvijali događaji. – Pokaže glavom na čuvara. – Ne mislim da biste se lako izvukli.

– Rosse, ti sâm potpisuješ svoju osmrtnicu – muklo će sudac dok su izlazili na stražnja vrata. Rukom pokaže na lijepu bijelu kuću koja je bila dio njegovih obveza prema Collinsu.

– Hajde! Još nije prekasno. Smislit ću već neku priču da sebe izvučem. Za ime svijeta, podi! Dovoljno mi već toga leži na savjesti.

Kuća je bila u blizini i kad je Oldham bolje pogledao prema njoj, opazi Eleanoru kako izvodi konja iz staje. Bilo bi mu dovoljno da za samo dvije minute dode do kuće, uzjaše konja i odjuri. Kad otkriju da je nestao iz zatvora, nastat će metež. Jahači su već dovoljno umorni od današnjega gonjenja stoke i goniča i proći će ih volja da podu u potjeru za njim.

Pretrčali su ulicu i došli do upravne zgrade Udruženja farmera. Zašli su iza zgrade i zaputili se prema stražnjim vratima. Još s uperenim pištoljem, Oldham prisili suca da uđe u zgradu. Bili su u stražnjem dijelu predvorja. Ulazna su vrata bila zatvorena, ali iz sobe su se čuli glasovi. Između svih glasova Oldham prepozna Collinsov. Upravo je to i želio. Dakle, bio je ovdje.

– Hoćeš li mi isplatiti ili ne? – zahtijevao je neki duboki glas. Bio mu je nepoznat i upitno pogleda u suca. Sudac zanijeće u znak da mu je taj glas nepoznat. Još je bio zadihan od pretrčavanja ulice.

– Platit ću ti – reče Collins. – Ali želim da nestaneš odavde u toku noći. Razumiješ? U protivnom ću platiti nekomu drugom da te strpa u zatvor zbog krade stoke. – Glas mu je bio odbojan. – Prokleti glupane! Kad želim nešto ostvariti, uvijek to moram izvesti sâm. Zbog čega si morao ubiti onoga Teksašanina?

– Rekao sam ti da je bilo ù pitanju on ili ja, Collinse – nastavi onaj duboka glasa. – Uostalom, ionako mrzim Teksašane.

– Dobro. Ali upamti što sam ti rekao. Evo ti tvoj novac. A sad podi i umiješaj se među mnoštvo koji ide u zatvor po Oldhama. Potom se izgubi iz grada što brže možeš. Ne želim te više ikad vidjeti u Waynevilleu.

Oldham pogleda u suca. Stvari se nisu mogle bolje odvijati njemu u prilog. Mislio je da će sâm morati istjerati istinu na vidjelo, kad ono, Collins je to već učinio. I to pred sučevim ušima.

Oldham je toga časa širom otvorio vrata i stupio u sobu. Collins pohita do pojasa s revolverom objašenim o zid.

– Okreni se. – reče Oldham. – Dobio si društvo. Suče, podite ispred mene da vas mogu držati na oku.

– Bio si nerazuman, Oldhame – suho će Collins. – A sad ti se još pripisuje i bijeg iz zatvora, Otkako si ostavio šerifsku zvijezdu, zaista si postao loš čovjek, je li?

– Prekini s propovijedanjem! Čuli smo kako je tekao vaš razgovor oko isplate novca – reče Oldham. U njemu se stvori takav osjećaj zadovoljstva koji nije mogla pomutiti čak ni sva opasnost situacije u kojoj se nalazio.

– Isplata? – upita Collins. – Kakva isplata? Zacijelo si poludio Oldhame. Da si bio pametan, izvukao bi se samo s novčanom kaz-

nom. A sad si dopuštaš da nakon bijega iz zatvora upadaš u moju sobu i naklapaš nešto o isplati.

– Razmislio sam. – reče sudac. – Razmišljao sam cijelu noć, svake noći. Čak mi ni boca više ne pomaže. Ne, svjedočit ću protiv tebe, Collinse. A kad sve završi, spreman sam dočekati ono što me slijedi.

– Tata – poviče djevojka s vrata. Oldham se okrene u čudu i na tren makne pogled s Collinsa. Lice Eleanore Finch bilo je zajapureno i preplašeno dok je promatrala troje ljudi pred sobom.

– Ukloni se odavde, Eleanor! – poviče Matt Finch. Oldham se opet okrene prema Collinsu, ali bilo je prekasno. Imao je već revolver u ruci uperen u suca. Povuče suca ispred sebe i tako obojica krenu prema stražnjim vratima.

Eleanor se skameni. S ulice su dolazili glasni povici svjetine koja je otkrila Oldhamov bijeg iz zatvora.

– Ne miči se, Oldhame! – poviče Collins. – Zakon će začas biti ovdje da te povede. Ne podvaljuj i ne pokušavaj me obmanuti. Matt će u protivnom biti mrtav.

– Ne! – zavapi Eleanor. Oldham je stajao kao ukopan, raširenih nogu. Revolver u rukama bio je sad beskoristan i on ga spusti.

– Tako je već bolje – reče Collins.

Glas mu je opet poprimao melodičnosti. Sad kad je otklonio strah, opet je bio čovjek koji se znao kontrolirati. U tom se času sudac naglo nagne na jednu stranu i povuče za sobom Collinsa koji na tren izgubi ravnotežu. Oldham je bio spreman da opali hitac ali Collins se već bio uspravio i povukao suca preda se. S užasom opazi kako se sudac ponovo kreće i pokušava dograbiti revolver iz Collinsove ruke. Revolver opali. U sobi se stvori oblak dima i Eleanor zavrišti i baci se na tlo.

Psujući, Collins ponovo opali u času kad se Oldham bacao na tlo. Učinio je to kao da roni. Uspio je dohvatiti Colinsa za nogu i ovaj se ispruži na pod. Oldham osjeti snažnu bol u lijevoj ruci i shvati da je ranjen. Eleanor pohita do oca koji je nepomično ležao na tlu. Oldham se zatim svom snagom baci na Collinsa.

Collins je bio snažan. Strah mu je ulijevao još veću snagu. Koljenom zamahne i pogodi Oldhama u glavu Ovaj se na tren zatrese ali je već sljedećeg časa udario Collinsa pesnicom u trbuh. U tom se času otvore ulazna vrata i s ulaza dopru glasovi.

– Ondje je! Uhvatite ga da ga objesimo! – Gomilu glasova nadjačala je Eleanor nastojeći da je svi čuju.

– Collins je pogodio mog oca – poviče ona. – Collins je taj kojega tražite.

– Histerična je – reče Collins. Sad kad je pomoć bila ovdje brzo se oporavio od udaraca. Oldham je pucao u Fincha. Upravo je to htio učiniti i sa mnom. Vodite ga!

– Collins ga je pogodio – muklo će Oldham. – Pronaći ćete kod Matta metak iz Collinsova revolvera. – Opazi u gomili Wagnera i Horna, a bilo je i drugih koji su mu jednom bili prijatelji. Možda...

– Ali Oldham je povukao prvi – prosikće Collins. – Ovaj je put zaista pretjerao. Učini kako ti kažem...

– Ne laži – progovori Matt Finch s poda. Glas mu je bio tih i slab, ali žamor oko njega u istom času umuknu. – Svi me sad saslušajte, u slučaju da ne dočekam suđenje.

Oldham odahne. Matt nije zakazao.

– Collins je unajmio Lukea Applebyja da potjera Oldhamovu stoku prema gradu – nastavi sudac. – Također je namjeravo uzeti stoku za sebe onog časa kad sredi Oldhama.

Posvuda se začuju usklici negodovanja. Collins je stajao pokraj Oldhama i nervozno vlažio usnice. Pokušavao je progovoriti ali riječi nisu dolazile. Hutchinson je sad

sumnjičavo gledao u svoga gazdu i Oldham osjeti da je ovaj spreman donijeti odluku. On je i dalje namjeravao biti šerif. Znao je: što god da je Matt izgubio u posljednje vrijeme još je uživao naklonost i simpatije većine ljudi u Waynevilleu. Isto je tako znao da će svi oni koji su dotad vjerno stajali uz Collinsa, sad poći svojim putom. Bila je to prilika da se iskaže. U času se sve promijenilo. I Collins je bio svjestan toga. Vidio je kako tonu njegovi snovi s posljednjim tracima poštovanja koje je uživao. Očajnički opsuje i pohita prema stražnjem izlazu. Ali ne zadugo. Ruke Hutchinsonovih pomoćnika začas su ga dohvatile i oborile na pod.

I pomoćnici su znali na čijoj strani moraju biti u novonastaloj situaciji. Iz gomile istupi visok čovjek. Bio je to Lewiston, potpredsjednik Udruženja, Collinsova desna ruka. Čovjek koji će ga sad naslijediti. Podigne ruku u znak da zahtijeva tišinu, a zatim progovori:

– Preneražen sam – progovori zvonkim glasom. Oldham je znao da je on dobar govornik, ali nedovoljno jak u odnosu na Collinsa koji se služio obmanama i trikovima. Kad bi on bio na čelu Udruženja, stvari bi pošle nabolje. – Strahovito preneražen – nastavio je Lewiston. – Sazivam što je moguće prije sud i porotu. Čini se da je u ovom metežu bio uhapšen pogrešan čovjek i želim znati sve o tomu. – Prekinuli su ga povici odobravanja. Oldham se zaputi prema Mattu i Eleanori. Stigao je i liječnik, otvorio svoju torbu i nagnuo se nad Matta čije su oči bile širom otvorene.

– Hvala vam – reče Oldham. Uze sučevu ruku u svoju i nešto im toplo prostruji kroz tijela. Znao je da je sudac i njemu zahvalan. Što god da je izgubio, Matt je sad vratio samopoštovanje, a to se vidjelo u njegovu ponosnom pogledu.

Eleanor dohvati Oldhamovu ruku i stisne je. U očima joj zasjale suze.

– Vratimo se ponovo u zatvor – reče šerif.

* * *

Pukovnik Blackett, sudac iz obližnjega grada, predsjedavao je suđenju koji nije dugo trajalo. Svjedočenje Matta Fincha napokon je dokrajčilo Collinsa. Čak mu ni branitelj iz Sant Louisa nije mogao pomoći. Collins je pun mržnje prema Finchu i Oldhamu slušao presudu.

– Neću više biti sudac – reče Matt naglašavajući svaku riječ.

– Potreban mi je netko tko će mi voditi poslovne knjige – reče Oldham. – Nikad nisam bio dobar u računanju. Dakako, kuća na farmi nije tako lijepa kao...

Sve je išlo svojim tokom. Matt je rekao na sudu kako ga je Collins potkupio. Možda je baš zbog hrabrosti da to kaže stekao još više poštovanja mještana. Oldhamova četiri kauboja – gonića, kojima su se pridružili Wagner i Horn, tjerali su sad stado prema Nebraski. Neće zaraditi baš cijelih deset tisuća dolara, ali ako oduzme od svote kaznu od pet stotina, još je ostalo dovoljno. Sve će ići polaganije i sve će biti drugačije. Sad je i čitava zemlja bila drukčija i Oldham se mogao suočiti sa stvarnošću.

Billy Gannett sahranjen je na kraju farme, u zemlju koju je volio. Bilo je to sve što je Oldham mogao učiniti za njega. I zadržati ga u sjećanju. Nagne se prema Eleanori i osjeti kako mu stišće ruku u času kad su im se dotakle usne.

U PRIPREMI:

Mark L. Wood:
TRAG U PUSTINJI

TRAG
Svakog trinaestog u mjesecu kriminalistički bestseleri u biblioteci TRAG!
TRAG